

Občasnik

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

LETNIK XXIX

ZZZS št. 1 // 31. januar 2023

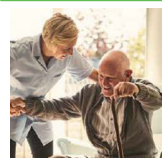
KAZALO

30. obletnica ZZZS

30. obletnica Zavoda
za zdravstveno
zavarovanje Slovenije 2

Poslovanje ZZZS

Uvedba dolgotrajne
oskrbe v Zavodu
za zdravstveno
zavarovanje Slovenije 8

Poslovanje Zavoda za zdravstveno
zavarovanje Slovenije v letu 2023 12

Prva ocena finančnega poslovanja
ZZZS v letu 2022 15

Izjava o oceni notranjega nadzora
za leto 2021 20

Mnenje Računskega
sodišča RS na
računovodske izkaze in
priloge poslovanja
ZZZS za leto 2020 21

Promocija zdravja in covid-19

Delo v ZZZS v času
covid-19 22

Dan Zavoda 2022 –
Lisca, 3. 9. 2022 23

Promocija zdravja na delovnem mestu 27

Varstvo osebnih podatkov
in informacijska varnost

10 vprašanj in odgovorov o oceni učinka v
zvezi z varstvom osebnih podatkov (DPIA) 28

Kako smo postali
homo digitalis
(digitalni človek) 30

Integriteta
in preprečevanje goljufij

KPK

Korupcija ≠ integriteta

Priporočeno
branje: Integriteta
in preprečevanje
korupcije – kaj je
novega? 32

Preprečevanje goljufij v obveznem
zdravstvenem zavarovanju v letu 2022 35

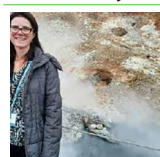
Akti ZZZS

Seznam objavljenih pravnih aktov, navodil
in okrožnic ZZZS v obdobju od januarja do
decembra 2022 42

Poročila

Poročilo o izvajanju projekta SPP
ter zaključki konference o SPP 46

Izobraževanje za koderje 51

PCSI konferenca v
Reykjaviku 52

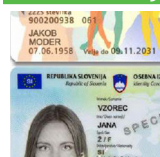
Konferenca s področja podatkovne
znanosti v Beogradu, november 2022 53

Poročilo s 7. Slovenskega
endokrinološkega kongresa 54

Projekt JadeCare
in udeležba na
tematskih delavnicah 56

Informacijski sistem ZZZS

Uporaba nove osebne
izkaznice v sistemu
kartice zdravstvenega
zavarovanja 58

Ob spletnem naročilu evropske kartice
tako dočasnega potrdila 59

Vzpostavitev obveznega vlaganja
e-zahtevkov za refundacije
nadomestil 1. 1. 2023 60

Elektronsko vlaganje
Prijava nezgod in poškodb pri delu 62

eVloge

elektronski vlogi za povračila

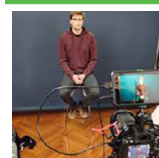
em priporočamo, da eVloge so obrazci za pripravo

eVloge so obrazci za pripravo

eVloge za povračila
stroškov
na spletišču ZZZS 64

E-storitve na portalu SPOT 70

Kadri in znanje

Tudi z videi do novih
sodelavcev v ZZZS 71

Interni izobraževalni
programi v letu 2022 72

Kadri v številkah v letu 2022 89

Spoštovane sodelavke,
nove diplomantke! 89

Sindikalne novice

Povzetek sindikalnega
dogajanja na ravni
represntativnih
sindikata javnega
sektorja, tudi Sindikata
socialnega zavarovanja
Slovenije, v letu 2022 90

Volitve v organe
Sindikata delavcev
zdravstvenega
zavarovanja Slovenije
v mandatnem obdobju
2023 – 2026 94

30. obletnica Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

1. marca 1992, pred 30 leti je bil na podlagi zakona ustanovljen Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS). Po zamenjavi družbeno političnega reda smo takrat ponovno uvedli tudi model socialnega zdravstvenega zavarovanja. ZZZS je na temeljih večstoletne slovenske tradicije in evropskih izkušenj postal izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki na podlagi solidarnosti, socialne pravičnosti in neprofitnosti zavarovanim osebam zagotavlja zdravstveno in socialno varnost v času bolezni ali poškodbe. ZZZS že 30 let dokazuje, da s sredstvi za zdravstveno varstvo upravlja gospodarno in skupaj z vsemi institucijami, ki sooblikujejo zdravstveni sistem, zagotavlja kakovostno zdravstveno oskrbo ter omogoča uvajanje novih sodobnih zdravstvenih tehnologij, zdravljenja, zdravil in medicinskih pripomočkov. Danes po 30 letih smo ponosni

na številne dosežke in se obenem zavedamo številnih izzivov. Ponosni smo lahko, da je npr. delež gospodinjstev, ki se soočajo z ogrožajoče visokimi neposrednimi izdatki za zdravstvo neposredno iz žepa, v Sloveniji po zadnjih podatkih najmanjši v Evropski uniji, in znaša 0,8% gospodinjstev, povprečje v 25 državah OECD pa znaša 5,4%, v nam bližnji Avstriji pa na primer 3,2%. Po drugi strani je eden večjih izzivov, da v Sloveniji nismo dosledno izpeljali modela socialnega zdravstvenega zavarovanja. ZZZSju nismo dodelili primerljive vloge, kot jo imajo na primer bolniške blagajne v Avstriji, Nemčiji, Franciji in številnih drugih evropskih državah. V številne, tudi povsem strokovne ali zavarovalniške odločitve se namreč vedno pogosteje arbitrarno vpleta država. Vse to slabi učinkovitost ZZZS v sistemu ter uspešnost delovanja zdravstvenega sistema.

Zato pričakujemo, da se bo v naslednjem obdobju okrepila zavarovalniška vloga ZZZS ter da javno zdravstveno blagajno avtonomno upravljamo zavarovanci kot uporabniki storitev in delodajalci kot plačniki prispevkov. Oboji smo namreč zainteresirani, da so zavarovanci upravičeni do optimalne košarice pravic po razumni ceni. Na podlagi analize WHO in izkušenj drugih sorodnih evropskih držav za 2 milijona prebivalcev Slovenije zadostuje eden izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zlasti v okviru nove zakonodaje pričakujemo, da bo ZZZS postal bolj aktiven kupec zdravstvenih storitev, ki bo strokovno in neodvisno na podlagi stroškovnih analiz določal realne cene zdravstvenih storitev, zakupil programe zdravstvenih storitev glede na dejanske potrebe zavarovancev ter uvažal sodobne obračunske modele za plačilo zdravstvenih storitev. S takšnim pristopom bomo bolje zadostili pričakovanjem po ekonomsko upravičenih, kakovostnih in dostopnih zdravstvenih storitvah.

ZZZS se danes povezuje z vsemi partnerji v zdravstvu in si prizadevamo sodelovati tako, da bi dosegli največjo uspešnost in učinkovitost delovanja zdravstvenega sistema v Sloveniji. Menimo, da je za to treba izvesti uravnotežene sistemske spremembe na številnih področjih zdravstvenega sistema, kot so:

1. Izvesti ukrepe za dolgoročno vzdržnost sistema zdravstvenega sistema in izboljšanje javnofinančnih virov za zdravstvu; pri tem mora biti v ospredju predvsem uvedba t.i. proračunske varovalke, ki bo z novimi javnofinančnimi oz. proračunskimi viri zagotovila blažitev posledic nihanj v gospodarstvu, posledic demografskih vplivov, pa tudi posledic različnih političnih odločitev ali zakonskih sprememb, za katere odločevalci niso zagotovili finančnega kritja;

doc. dr. Tatjana Mlakar,
generalna direktorica ZZZS-

Na fotografiji (od leve proti desni): Irena Ilešič Čujovič, Drago Delalut, mag. Urška Klakočar Zupančič in doc. dr. Tatjana Mlakar.

mag. Urška Klakočar,
predsednica Državnega zbora RS.

doc. dr. Tatjana Mlakar,
generalna direktorica ZZZS-

Simbolična podelitev priznanja za odličnost delavcem ZZSZ.

Jurij Ahačič,
predstavnik delavcev ZZSZ v Upravnem odboru ZZSZ.

2. Izboljšati upravljanje zdravstvenega sistema na nacionalni ravni; pri tem mora biti v ospredju predvsem izboljšanje strateškega načrtovanja še posebej načrtovanja kadrovskih virov in zdravstvenih zmogljivosti na primarni, sekundarni in terciarni ravni, pa tudi ureditev sistema vrednotenja, uvažanja in opuščanja zdravstvenih tehnologij (postopkov zdravljenja), vzpostavitev registra oziroma seznama zdravstvenih storitev vključno z vzpostavitvijo agencije za kakovost in zdravstvene tehnologije; treba je tudi posodobiti partnerska pogajanja med partnerji v zdravstvu, zagotoviti spremembe vlog in pristojnosti ključnih partnerjev v zdravstvu;
3. Uvesti strukturne spremembe na področju upravljanja in organizacije v zdravstvu; pri tem naj bodo v ospredju ukrepi za modernizacijo upravljanja javnih zdravstvenih zavodov ter modernizacije plačne politike v javnem sektorju, pa tudi širitev digitalizacije in informacijske podpore procesom vodenja in upravljanja zdravstvenih zavodov ter ustreznejše upravljanje in razvoj mreže javne zdravstvene mreže, zlasti bolnišnic.

Drago Delalut,
predsednik Skupščine ZZSZ.

Irena Ilešič Čujovič,
predsednica Upravnega odbora ZZSZ.

Franc Košir,
prvi generalni direktor ZZSZ.

Povezani že 30 let.

Priznanje za odličnost

sodelavcem Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Ob 30. obletnici Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije izrekam vsem sedanjim in nekdanjim sodelavcem zahvalo in priznanje za vzpostavitev in razvoj modela socialnega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji na temeljih večstoletne slovenske tradicije in evropskih izkušenj.

Z izvajanjem obveznega zdravstvenega zavarovanja na temeljih načel solidarnosti, socialne pravičnosti in neprofitnosti zagotavljate zavarovanim osebam že 30 let zdravstveno in socialno varnost v času bolezni in poškodbe. Odlikujete se po visoki strokovnosti, delavnosti in medsebojnem sodelovanju.

Ljubljana, 8. junij 2022

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Doc. dr. Tatjana Mlakar
generalna direktorica

Glasbenici Saša Vipotnik in Aleksandra Ilijevski.

Simboličen razrez torte ob 30. obletnici ZZS.

4. Uvesti medsektorske novosti za prilagajanje razmeram dolgoživi družbi; pri tem naj bodo v ospredju ukrepi za krepitev promocije zdravja prebivalstva, še posebej tudi promocija zdravja za starejše osebe, vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe za osebe trajno

odvisne od pomoči druge osebe, institucionalna preureditev področja za obvladovanje poškodb pri delu in poklicnih bolezni ter opolnomočenje delodajalcev in delojemalcev za aktivno skrb za zdravje in varnost pri delu, še posebej starejših zaposlenih.

Pogled na slavnostno okrašeno Jakopičevo dvorano na sedežu ZZS.

30. obletnico je ZZZS 8. junija 2022 obeležil s slavnostno prireditvijo z uvodnim nagovorom mag. Urške Klakočar Zupančič, predsednice Državnega zbora RS ter nagovori doc. dr. Tatjane Mlakar, generalne direktorice ZZZS, Draga Delaluta, predsednika Skupščine ZZZS, Irene Ilešič Čujovič, predsednice Upravnega odbora ZZZS in Franca Koširja, prvega generalnega direktorja ZZZS. Generalna direktorica ZZZS je na prireditvi simbolično podelila priznanje za odličnost sodelavcem ZZZS, ki ga je prevzel Jurij Ahačič, predstavnik delavcev ZZZS v Upravnem odboru ZZZS.

Slavnostno prireditev so spremljali zaposleni v ZZZS na daljavo preko neposrednega prenosa v vseh območnih enotah, ki so se ob tej priložnosti družili ter prejeli priznanje generalne direktorice ZZZS za odličnost. Posnetek slavnostne prireditve si je moč ogledati na spletni aplikaciji YouTube na naslovu **<https://www.youtube.com/watch?v=o-LAfU9Gkec>**

Fotografije druženja zaposlenih ob 30. obletnici ZZZS po posameznih lokacijah (Murska Sobota, Novo mesto, Maribor, Celje, Koper, Krško).

Uvedba dolgotrajne oskrbe v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) je po sprejemu Zakona o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 196/21, v nadaljevanju: ZDOsk), ki je stopil v veljavo 18. decembra 2021, z začetkom uporabe 18. januarja 2022, začel z intenzivnimi pripravami za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe. ZZZS bo kot izvajalec obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo novo dejavnost opravljal kot javno službo v skladu z zakonom.

V zakonu so definirane štiri pravice iz dolgotrajne oskrbe, in sicer pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji, pravica do oskrbovalca družinskega člana, pravica do dolgotrajne oskrbe na domu in pravica do denarnega prejemka, ki se bodo uvajale postopoma. Zakon opredeljuje tudi dve dodatni pravici, to sta pravica do storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti in pravico do storitev e-oskrbe.

Dejavnost na področju dolgotrajne oskrbe (v nadaljevanju: DO) je popolnoma nova dejavnost ZZZS, ki predstavlja nov steber socialne varnosti in bo organizacijsko ločena od dejavnosti ZZZS na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja. Naloge ZZZS na področju DO so opredeljene v drugem odstavku 84. člena ZDOsk.

Naloga vzpostavitve DO je pred ZZZS postavila velike izzive in povsem nove vsebine ter zahteve, za kar so potrebna nova znanja, novi kadri in vzpostavitev povsem novih procesov za delo z zavarovanimi osebami za DO in izvajalci DO. ZDOsk je določil 31. december 2022¹, kot rok za uskladitev delovanja ZZZS za izvajanje nalog na področju DO. Ker so to zelo obsežne in zahtevne naloge, ki morajo biti izvedene v zelo kratkih rokih, so aktivnosti vodene v obliki projekta, katerega začetek je bil 1. januar 2022, predviden zaključek pa 30. junij 2023. Opredeljeni so bili naslednji cilji:

1. uvedba novih in dopolnitev obstoječih procesov za izvajanje DO v ZZZS,
2. sprememba obstoječih in sprejem novih splošnih in internih aktov ZZZS, vključno s spremembo Statuta ZZZS,

3. vzpostavitev področja za DO in umestitev v organizacijsko strukturo ZZZS,
4. dopolnitev organizacije za izvajanje podpornih procesov,
5. vzpostavitev mreže vstopnih točk,
6. zagotovitev materialnih pogojev in kadrov za izvajanje DO,
7. vzpostavitev zbirke podatkov in delujoča IT podpora za vse funkcije DO,
8. priprava izvedbenih navodil za izvajanje procesov DO,
9. uvedba prvega sklopa pravic DO do 1. 1. 2023,
10. končna stabilizacija in evalvacija projekta 30. 6. 2023.

Uvedba DO v ZZZS je vpeta v nacionalni okvir, s tem pa v največji možni meri odvisna od sodelovanja številnih zunanjih deležnikov ter njihovih aktivnosti in izdelkov, ki so ključni za uspešno uvedbo DO. Dejstvo je, da je ZDOsk sistemski zakon na področju DO ter pomemben nacionalni projekt na področju socialne varnosti, ki naslavlja velik del populacije.

Dejstvo pa je tudi, da je sprejeti zakon pomankljiv in na to je ZZZS opozarjal že od sprejetja zakona decembra 2021 dalje. Opozarjali smo na nujnost vsebinskih sprememb in dopolnitev ZDOsk, da bodo zavarovane osebe dejansko lahko prejele pravice iz DO, ki jim jih je zakonodajalec obljubil, a jih je vanj žal neustrezno zapisal. ZZZS namreč ugotavlja, da ZDOsk ne zagotavlja ustrezne ali zadostne pravne podlage za odločanje o pravicah do DO ter tudi za njihovo izvajanje, ne ponuja celostnih rešitev, ki bi zavarovanim osebami, ZZZS in izvajalcem dale jasne in nedvoumne odgovore in usmeritve glede obsega pravic, odločanja o pravicah do DO in njihovega izvrševanja, številne določbe so nejasne in skozi zakon neuskajane, zakon mestoma ustvarja pravne praznine ter ne zagotavlja enake obravnave med zavarovanimi osebami. Jasno je bilo, da bodo zaradi navedenega pri izvajanju posamezne pravice do DO nastajale številne težave na vseh treh segmentih (za-

¹ Določilo prvega odstavka 140. člena ZDOsk.

varovana oseba, ZZZS in izvajalci DO), kot so npr. ugotavljanje upravičenosti do pravic iz DO, določitev oblike dolgotrajne oskrbe, menjava izvajalca dolgotrajne oskrbe, preverjanje pogojev za mirovanje pravic do DO in tudi mirovanje pravic oskrbovalca družinskega člana, preoblikovanje v izvajalce DO ter zagotovitev zadostnih in ustreznih kadrov pri izvajalcih DO.

Zato je Vlada RS v juliju 2022 pristopila k noveli ZDOsk in določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dolgotrajni oskrbi ter ga posredovala v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku, s katerim je želela zamakniti samo datume uporabe določb o pravici do DO v instituciji in pravico do oskrbovalca družinskega člana za 1 leto. Predlog zakona je bil sprejet na 12. izredni seji Državnega zbora, 21. julija 2022. S predlagano novelo so se spremenile le prehodne in končne določbe, s katerimi se zagotovi samo časovni zamik uvedbe DO, v vmesnem času pa bi bili pripravljeni novi predlogi dopolnitev ZDOsk,

ki bi naslovili ugotovljene vsebinske pomanjkljivosti, notranja neskladja in pravne praznine. Zoper novelo je bila vložena pobuda za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referendumu v smislu, da se zamik uvedbe DO ne izvede. Zakonodajni referendum je bil izveden 27. novembra 2022 in rezultati referendum so omogočili uveljavitev novele ZDOsk-A, s katero se zamika uveljavitev dveh pravic tj. pravice do DO v instituciji in pravice do oskrbovalca družinskega člana na 1.1.2024 in tudi rok za uskladitev delovanja ZZZS za izvajanje nalog na področju DO.

Na ZZZS menimo, da je treba takoj pristopiti k pripravi kakovostne vsebinske novele veljavnega zakona ali novega zakona, ki bo omogočil zavarovanim osebam dostop do pravic do DO. Časa za omenjeno ni veliko, zato od izvršilne in zakonodajne veje oblasti pričakujemo, da bosta nemudoma pristopili k pripravi potrebnih rešitev. Hkrati pa smo opozorili tudi na dejstvo, da nove zakonske rešitve potrebujejo tudi ustrezen čas za vzpostavitev sistema pri vseh deležnikih.

Ne glede na vse opisane izzive je ZZZS izvedel veliko aktivnosti v času od sprejema ZDOsk oz. v letu 2022:

1. Organiziranost ZZZS za opravljanje dejavnosti DO, kot javne službe:

- opredeljeni so novi temeljni in podporni procesi DO, določeni so odgovorni nosilci posameznih procesov DO in izdelani makro procesni modeli;
- opredeljene so novosti in spremembe interne organizacije, izdelan je model organizacijske strukture ZZZS za dejavnost DO z opredeljenimi delovnimi mesti;
- opredeljene so kadrovske potrebe novih in dopolnjenih organizacijskih enot na ZZZS;
- določena je mreža vstopnih točk, na podlagi postavljenih kriterijev² z določitvijo gravitacijskega območja; obstoječi kriteriji in podatki so bili podlaga za vizualizacijo gravitacijskih območij vstopnih točk, ki bodo v vsaki območni enoti;

² Kriteriji so:

- obstoječa organiziranost ZZZS z opcijo organiziranosti na način, da ocenjevalci matične vstopne točke pokrivajo področje preko sedanjih meja območij posamezne OE,
- število in starostna struktura zavarovanih oseb za DO (starejši od 65 let, starejši od 80 let) znotraj obstoječih OE /Izpostav,
- mreža (obstoječih) pogodbenih izvajalcev ZZZS (DSO, VDC in CUDV, posebni zavodi) in število mest v instituciji, ki jih zagotavljajo,
- teren oz. velikost gravitacijskega območja (razdalja med izpostavami/občinami znotraj OE) do sedeža vstopne točke in
- razpoložljivi kader (ocena potrebnega števila ocenjevalcev v predlogu kadrovskega načrta za DO za leto 2022).

- začete so bile aktivnosti za zagotovitev materialnih pogojev dela (prostori, pohištvo, vozila, računalniška oprema) in kadrov za izvajanje DO. Potrjen kadrovski načrt določa 10+66 novih kadrov za DO, trenutno je zaposlenih 6 sodelavk iz kvote DO;
 - vzpostavljena je baze znanja in klicni center za DO, ki še ni aktiven.
- 2. Opredeljena je bila arhitektura informacijskih rešitev, s katerimi bo podprto izvajanje DO na ZZZS.**
- proces, ki so vsebinsko podobni procesom v obveznem zdravstvenem zavarovanju (npr. obračun nadomestil plač za oskrbovalca družinskega člana) in podporni procesi (računovodstvo, upravljanje s kadri, plačilni promet...) bodo informacijsko podprti z nadgradnjo obstoječih rešitev;
 - za nove procese, kot so odločanje o pravicah DO, vodenje zbirk podatkov DO, potrjevanje izvedbenih načrtov, ocenjevanje, ... so načrtovane nove informacijske rešitve.
- 3. Za celovito vzpostavitev procesov za izvajanje DO smo pripravljali izvedbena navodila, listine obrazce in podlage za izvajanje DO.** Izdelan je obrazec načrta priporočenih storitev in interno navodilo za njegovo pripravo ter osnutki ostalih gradiv, ki so nujna za začetek izvajanja DO.
- 4. Zaradi potrebe po jasni razmejitvi storitev zdravstvene nege, ki se bodo po uvedbi DO še naprej financirale iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in storitev zdravstvene nege, ki se bodo izvajale in financirale v sistemu DO, mora ZZZS prenoviti model plačevanja nege v socialnovarstvenih zavodih na način, da bo ta delitev storitev med obema dejavnostma povsem jasna in s tem transparentna tudi razmejitev financiranja teh storitev. Razvoj modela poteka v smeri oblikovanja storitev (ne več dosedanjih »paketov«), ki jih bo mogoče podrobno opredeliti in s tem razmejiti s storitvami DO.**
- 5. Skladno z zahtevami ZDOsk mora ZZZS pripraviti izhodišča in oblikovati cene urnih postavk storitev DO.** Zbrani so potrebni podatki in v osnutku oblikovana pravila izračuna cen urne postavke storitev.
- 6. Priprava pravilnikov, splošnih aktov in predlogov za novelacijo ZDOsk:** ZZZS je v okviru priprave podzakonskih aktov, ki jih je moralo sprejeti MZ v soglasju z MDDSZ, pred javno razpravo delno sodeloval, pri oblikovanju določb določenih podzakon-

Slika: ZZZS je o poteku izvajanja projekta »uvedba DO v ZZZS« ter o aktualnih izzivih redno obveščal tudi širšo javnost – na fotografiji: Irena Ilešič Čujovič, predsednica Upravnega odbora ZZZS in doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica ZZZS in mag. Tatjana Kolenc, vodja projekta DO na novinarski konferenci 19. maja 2022.

skih aktov. Nadalje smo glede na določbe veljavnega ZDOsk začeli s pripravo splošnih aktov ZZZS in usklajevanje že veljavnih aktov z ZDOsk:

- a) predlog novega Statuta ZZZS in predlog novele Statuta ZZZS,
- b) predlog Pravilnika o vsebini vloge in obrazcu izvedbenega načrta iz obveznega zavarovanja za OZDO,
- c) predlog novele Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Pravno smo proučili določbe ZDOsk in iskali pravne rešitve za nove določbe (priprava več dokumentov z navedbami pravnih in vsebinskih pomanjkljivosti ZDOsk, priprava predlogov členov, iskanje in usklajevanje celostnih pravnih rešitev uskladitve dosejanega sistema s sistemom DO znotraj ZZZS in z zunanjimi deležniki (MZ, MDDSZ, ZPIZ).

7. Na podlagi ZDOsk so bila **definirana pravila za vključitev zavarovanih oseb** iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v zavarovanje za DO ter za vzpostavitev zbirke podatkov o zavarovanih osebah za DO. Skladno z navedenim smo zavarovane osebe že vključili v zavarovanje za DO, in sicer je bilo na dan 18. 1. 2022 za DO zavarovanih 1.737.796 oseb. Pridobili smo podatke od institucij in jih preverjali zaradi priprav za izvedbo prevedbe dosedanjih upravičencev v DO. Pred tem smo sklenili dogovore o izmenjavi podatkov s SSZS, MDDSZ, ZPIZ

in SOUS, razen z MORS, ki je do uveljavitve novele ZDOsk-A (28. 12. 2022) odklonil sklenitev dogovora in posredovanje podatkov.

8. **Obveščanje organov upravljanja in javnosti:** tekoče smo obveščali organe upravljanja, pripravljali informacije za javnost, organizirali tiskovne konference, posredovali odgovore na novinarska vprašanja ter sodelovali na raznih strokovnih srečanjih in konferencah;
9. Za **zagotovitev finančnih virov** za pokrivanje zagonskih stroškov uvedbe DO v ZZZS in stroškov delovanja je bila sklenjena tripartitna pogodba med MZ, MDDSZ in ZZZS ter potrjena investicijska dokumentacija za financiranje prvih investicij za DO v letu 2022.

V letu 2023 bomo nadaljevali s pripravami uvedbe DO v ZZZS in sodelovali pri pripravi zakonskih sprememb. V tem trenutku pa je ključno, da bo čim prej znana vloga ZZZS pri izvajanju DO v Sloveniji.

ZZZS se bo tudi v prihodnje kot eden ključnih deležnikov tvorno in odgovorno vključeval v aktivnosti vzpostavitve DO kot novega stebra socialnega varnosti v državi, ki ga državljani nujno potrebujemo.

mag. Tatjana Kolenc

Poslovanje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2023

1. Finančni načrt ZZZS za leto 2023

Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) je na seji 14. 12. 2022 sprejela predlog Finančnega načrta ZZZS za leto 2022, nanj pa je v skladu z zakonom 22. 12. 2022 dala soglasje Vlada RS. Finančni načrt določa prihodke in prejeme ter odhodke in izdatke ZZZS za leto 2023 za financiranje programov in storitev zdravstvene dejavnosti, za uresničevanje ostalih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter za delo službe ZZZS. S finančnim načrtom se določa bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja (tabela 1).

Pri načrtovanju za leto 2023 je upoštevan Zakon o fiskalnem pravilu, na podlagi katerega je Državni zbor sprejel Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024 (v nadaljevanju Odlok), v katerem je določen najvišji obseg izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2023 v višini 4.340 milijonov evrov. S finančnim načrtom je načrtovan primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 48,4 milijona evrov, ki ga bo ZZZS pokrival iz prostih sredstev na računu, ustvarjenih s presežki prihodkov nad odhodki v preteklih letih. Zaradi omejene višine prihodkov in Odloka, bo ZZZS prenesel plačilo 55 milijonov evrov zapadlih obveznosti iz leta 2023 v leto 2024 (tretji del decembrskih mesečnih akontacij izvajalcem zdravstvenih storitev). V skladu z usmeritvami za pripravo finančnega načrta ZZZS Ministrstva za zdravje z dne 28. 11.

Tabela 1. Bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

	v evrih
	2023
A. Bilanca prihodkov in odhodkov:	
prihodki	4.276.763.653
odhodki	4.325.146.635
Razlika med prihodki in odhodki	-48.382.982
B. Račun finančnih terjatev in naložb:	
prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	0
dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
prejeta minus dana posojila in sprememba kapitalskih deležev	0
C. Račun financiranja:	
zadolževanje	0
odplačilo dolga	0
neto zadolževanje / neto odplačilo dolga	0
ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	-48.382.982

2022 finančni načrt ne upošteva valorizacije materialnih stroškov zdravstvenih storitev, uvedbe novih obračunskih modelov ter finančnih učinkov Splošnega dogovora za leto 2023.

Prihodki v letu 2023 so načrtovani v višini 4.276.763.653 evrov, kar je nominalno za 9,2 %, realno pa za 3,0 % več kot so ocenjeni prihodki ZZZS v letu 2022. Delež celotnih prihodkov ZZZS v primerjavi s predvidenim bruto domačim proizvodom v letu 2023 je ocenjen na 6,90 %, kar pomeni povečanje za 0,14 odstotnih točk glede na delež za leto 2022 (6,76 %).

Skupni odhodki ZZZS v letu 2023 so načrtovani v višini 4.325.146.635 evrov. V primerjavi z ocenjenimi odhodki za leto 2022 so nominalno večji za 6,5 %, realno pa za 0,5 %. Načrtovani znesek odhodkov pomeni 6,98 % delež v predvidenem bruto domačem proizvodu za leto 2023, kar je za 0,03 odstotne točke manj od ocenjenega deleža za leto 2022 (7,01 %).

Podrobnejša bilanca prihodkov in odhodkov ZZZS v letu 2023 je objavljena na spletni strani ZZZS (aplikacija eGradiva).

Pri pripravi finančnega načrta ZZZS za leto 2023 je upoštevano:

1. veljavni predpisi,
2. pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja glede na veljavni Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja;
3. ocena realizacije prihodkov in odhodkov ZZZS v letu 2022;
4. globalni makroekonomski okviri razvoja Slovenije za leto 2023 (UMAR, september 2022);
5. transferni prihodki iz državnega proračuna v višini 347,1 milijona evrov, in sicer 234 milijonov na podlagi 79. člena Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2023 in 2024, 95,6 milijona evrov na podlagi Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema in Zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 ter 17,5 milijona evrov za izvajanje dolgotrajne oskrbe na podlagi Zakona o dolgotrajni oskrbi;
6. ocena končnega poročila zdravstvenih storitev za leto 2022, ki bo poravnan v letu 2023 v višini 30 milijonov evrov, hkrati pa je izločen enkratni končni poračun zdravstvenih storitev za leto 2021, ki ga je ZZZS poravnal v letu 2022 v višini 55,3 milijona evrov;
7. finančni učinki Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2022, ki vplivajo na višino odhodkov za zdravstvene storitve v letu 2023 v višini 32,9 milijona evrov (letni učinek 103,7 milijona evrov);
8. povečanje odhodkov za zdravstvene storitve v višini 120 milijona evrov na osnovi učinkov Dogovora o ukrepih na

- področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 in zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju;
9. vključena je rast zdravstvenih storitev plačanih po realizaciji (splošna ambulantna, otroški in šolski dispanzer, MR, CT, UZ, RTG, transplantacije, proktoskopija, rektoskopija, sklerozacije, ligature in HIV pregledi, molekularna genetika, nevrologija, revmatologija, kardiologija, ortopedija, pedopsihiatrija, radioterapevtske storitve, sredstva za plačilo HAG in PCR testiranja za potrditev okužbe z virusom SARS-Cov-2 ter drugo), za kar je v letu 2023 predvideno 19,1 milijona evrov;
 10. vključena valorizacija regresa in dodatnega pokojninskega zavarovanja v cenah zdravstvenih storitev v višini 2,6 milijona evrov, valorizacija materialnih stroškov v cenah zdravstvenih storitev v skladu z usmeritvami Ministrstva za zdravje v letu 2023 ni vključena;
 11. za draga bolnišnična zdravila 7,9 milijona evrov zaradi porasta porabe in uvajanja novih zdravil v letu 2023;
 12. finančni vpliv izvajanja Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema in Zakona o nujnih ukrepih za zaježitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva za plačilo zdravstvenih storitev nad rednim obsegom programa zdravstvene dejavnosti v letu 2023 v višini 95,6 milijonov evrov, hkrati je vključen tudi transfer iz Proračuna RS v enaki višini;
 13. vključena je večja realizacija nerealiziranih programov iz preteklih let, za katere se v letu 2023 načrtuje da bodo realizirani v višini 20,5 milijona evrov;
 14. vključen je prenos plačila zapadlih obveznosti iz leta 2023 v leto 2024 v višini 55 milijonov evrov;
 15. vključena so sredstva za nekatere nujne širitve programov in boljšega vrednotenja programov (dodatni timi v splošni ambulanti, specialistiki in zobozdravstvu), dodatna sredstva za financiranje ambulate za neopredeljene zavarovane osebe, finančni učinek Uredbe o določitvi programov storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev zmogljivosti, potrebnih za njegovo izvajanje, in določitev obsega sredstev za leto 2022 v letu 2023 v skupni višini 16 milijonov evrov. Sredstva skupinske obnovitvene rehabilitacije in zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev v letu 2023 niso načrtovana;
 16. odhodki za zdravila, predpisana na recept, so načrtovani z 12 % nominalno rastjo zaradi porasta predpisane količine zdravil, spremembe v strukturi predpisovanja in uvedbe novih zdravil. Pri razlagi izdatkov za zdravila je treba upoštevati tudi prihodke na osnovi dogovorov s farmacevtskimi družbami, ki so v letu 2023 načrtovani v višini 62,1 milijona evrov;
 17. odhodki za medicinske pripomočke so načrtovani s 15,2 % nominalno rastjo. Rast odhodkov za medicinske pripomočke je predvsem posledica načrtovane širitve pravic do medicinskih pripomočkov na podlagi sprejete novele Pravil OZZ in na podlagi Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov ter povišanj cenovnih standardov;
 18. odhodki za cepiva so načrtovani v skladu s programom cepljenja NIJZ, predlagano širitvijo nacionalnega programa cepljenja proti pnevmokoknim okužbam s polisaharidnim cepivom pri kroničnih bolnikih, ki je odobren s strani Združenja zdravnikov družinske medicine in dodatna sredstva nove nabave drugih cepiv;
 19. odhodki za zdravljenje v tujini so načrtovani s 5 % nominalno rastjo zaradi rasti števila napotenih zavarovanih oseb na zdravljenje v tujino zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji;
 20. odhodki za mednarodne sporazume so načrtovani s 3 % nominalno rastjo;
 21. odhodke za nadomestila plač za čas začasne odsotnosti z dela, ki upoštevajo rast plač predhodnega leta, rast zaposlenosti v predhodnem in tekočem letu ter rast odhodkov iz drugih razlogov odsotnosti z dela. V letu 2023 so vključeni odhodki iz naslova izolacije v višini 25,5 milijona evrov (kar je za 186,6 milijona evrov manj od leta 2022), povečanje odhodkov zaradi dviga osnov (minimalne plače) v višini 15,6 milijona evrov ter zaradi spremembe Zakona o delovnih razmerjih in ZZVZZ (skrajšanje števila dni nadomestila bolniznin iz 30 na 20 dni od 1. 3. 2022 dalje) v višini 22,9 milijona evrov – prenos na letno raven, povečanje odhodkov zaradi vključitve uskladitve osnove za odmero nadomestila v višini 18,9 milijona evrov. Vključena je tudi 3 % rast teh odhodkov iz drugih razlogov;
 22. denarne dajatve za povračila potnih stroškov zavarovanim osebam so v letu 2023 načrtovane s 25 % nominalno rastjo zaradi manjšega obsega opravljenih storitev v preteklih letih ter upoštevane rasti cen pogonskih goriv;
 23. odhodki za delo službe ZZZS so načrtovani z 39,1 % nominalno rastjo in vključujejo dodatna sredstva za izvajanje nalog ZZZS in zagonska sredstva za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog na področju dolgotrajne oskrbe na podlagi sklenjene tripartitne pogodbe med ZZZS, MZ in MDDSZ v višini 17,5 milijona evrov, kar predstavlja 31,2 % nominalne rasti.

2. Poslanstvo in dolgoročni strateški cilji

V strateškem razvojnem programu ZZZS za obdobje od 2020 do 2025 (v nadaljevanju SRP) je izjava o poslanstvu opredeljena kot: **»ZZS po načelih solidarnosti, socialne pravičnosti in nepridobitnosti omogoča zavarovanim osebam enake možnosti dostopa do kakovostnih zdravstvenih storitev in drugih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. V imenu in za račun zavarovancev kupuje programe zdravstvenih storitev, zdravila in medicinske pripomočke, ki omogočajo učinkovito in kakovostno oskrbo zavarovanih oseb.«**

Dolgoročni strateški cilji ZZZS - strateški rezultati (SR) so naslednji:

- SR1: Nudimo enostavne, dostopne in elektronsko podprte storitve ZZZS.
- SR2: Izboljšali smo pravičnost in (finančno) vzdržnost sistema.
- SR3: Hitro vključujemo učinkovite zdravstvene tehnologije med pravice.
- SR4: Poslovanje izvajalcev smo administrativno poenostavili.
- SR5: Omogočamo dostopne in kakovostne zdravstvene storitve.

SR6: Smo nosilec razvoja nacionalnih informacijskih rešitev OZZ.

SR7: Imamo hitre, bolj enostavne postopke.

SR8: Imamo visoko zavzete zaposlene.

SR9: Strokovno in učinkovito izvajamo javna pooblastila.

SR10: Smo iskan in privlačen delodajalec.

SR11: Učinkovito in pregledno gospodarimo s sredstvi.

SR12: Smo ugledna, strokovna, sodobna ustanova.

SR13: Zdravstveno zavarovanje zagotavljamo vsem prebivalcem.

Zastavljene strateške rezultate bo ZZZS dosegel z izvedbo načrtovanih strateških aktivnosti (SA):

SA1: Izboljšati informiranje in zmanjšati neenakost med zavarovanimi osebami.

SA2: Uveljaviti zdravstvo kot prioriteto v družbi z zadostnimi viri financiranja.

SA3: Razvijati in uveljaviti nove modele plačevanja.

SA4: Spodbujati kakovost zdravstvenih storitev.

SA5: Krepiti vlogo ZZZS kot aktivnega kupca zdravstvenih programov in izboljševati dostop zavarovanih oseb do zdravstvene oskrbe.

SA6: Izboljšati odzivnost in učinkovitost organizacije ZZZS.

SA7: Pospešiti digitalizacijo poslovanja ZZZS in se aktivno vključiti v razvoj nacionalnih rešitev.

SA8: Vzpostaviti razvojno naravnane kadrovske dejavnosti ZZZS.

SA9: Zmanjševati administrativna bremena izvajalcev.

SA10: Razširiti in nadgraditi uporabo podatkov pri odločanju v ZZZS.

3. Letni cilji

Za leto 2023 je ZZZS za realizacijo strateških aktivnosti iz SRP in drugih nalog, ki izhajajo iz poslovanja ZZZS oz. njegovega poslanstva, v Programu dela opredelil naslednje letne cilje:

1. Izboljšati informiranje strank ZZZS, tudi z vzpostavitvijo multimedijskega kontaktnega centra ter izdelavo kataloga storitev in izvajalcev.
2. Povečati delež e-poslovanja s strankami z vlaganjem novih e-vlog.
3. Zmanjšati administrativna bremena izvajalcev in delodajalcev s poenostavitvami pravnih podlag in uvedbo novih digitalnih rešitev.
4. Predlagati in implementirati zakonske in izvedbene rešitve za obvladovanje absentizma.

5. Izboljševati sistem zagotavljanja pravice do medicinskih pripomočkov z opredelitvijo osnovnih zahtev kakovosti in podatkih o artiklih ter digitalizirati poslovanje s proizvajalci in dobavitelji medicinskih pripomočkov.

6. Povečati število plačanih zdravstvenih storitev in učinkovitost izvedenih nadzorov nad izvajanjem pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev.

7. Ohraniti dostopnost do zdravil in živil.

8. Razvijati kazalnike kakovosti zdravstvenih storitev in modele plačevanja.

9. Povečati delež javnih virov za financiranje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

10. Povečati usposobljenost zaposlenih za izvajanje zahtevnih strateških razvojnih nalog in za uspešno vodenje.

11. Izboljševati poslovne procese z zmanjševanjem administrativnih bremen v poslovanju ter s tem prispevati k doseganju strateških in letnih ciljev.

12. Pripraviti nov koncept organizacije, v skladu s sprejeto vizijo organizacije.

13. Vzpostaviti sistem korporativnega upravljanja s tveganji.

14. Posodobljati informacijsko infrastrukturo z uvajanjem novih tehnologij ter zagotoviti visok nivo varnosti in razpoložljivosti informacijskega sistema z upoštevanjem usmeritev iz strategije razvoja informatike.

15. Uvesti dolgotrajno oskrbo v ZZZS.

4. Merjenje uspešnosti

Uspešnost doseganja ciljev ZZZS se presoja na podlagi fizičnih, vrednostnih in opisnih kazalcev. Osnova za merjenje uspešnosti doseganja ciljev so ciljne vrednosti kazalcev po posameznih ciljnih oz. vsebinskih področjih, ciljne vrednosti strateških aktivnostih in strateških rezultatov ter opisne ocene v skladu s sprejetimi sodili.

Vsi kazalci za kontrolo strateških aktivnosti in strateških rezultatov so navedeni v SRP in Programu dela za leto 2023. Njihova realizacija bo predstavljena v letnem poročilu.

Daniela Dimić
Damjan Kos

Prva ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2022

Spremenjene razmere poslovanja tekom leta 2022 so bistveno odstopale od izhodišč, na katerih je temeljil Finančni načrt ZZZS za leto 2022, sprejet na Skupščini ZZZS decembra 2021. Te so predvsem posledica sprejetega Zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic covid-19 (ZDUPŠOP ali PKP 10), Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNU-ZSZS), Zakona o nujnih ukrepih za zaježitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni covid-19 na področju zdravstva (ZNUNBZ), Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk), spremenjenih globalnih makroekonomskih izhodišč za leto 2022, večjega finančnega vpliva nalezljive bolezni covid-19 na rast odhodkov, učinkov Aneksa 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2022, večje rasti kalkulativnih elementov cene zdravstvenih storitev (višje plače na osnovi dogovorov o plačah, povprečna rast cen življenjskih potrebščin) ter drugih nenačrtovanih sprememb.

Navedene spremembe so vplivale na povečanje načrtovanih prihodkov za 334,8 milijona evrov in odhodkov za 380 milijonov evrov v rebalansu finančnega načrta za leto 2022, ki ga je Skupščina ZZZS potrdila 9. 11. 2022, nanj pa je Vlada RS dala soglasje 24. 11. 2022. V rebalansu finančnega načrta je znašal obseg prihodkov 3.905,9 milijona evrov, obseg odhodkov 4.100 milijonov evrov (v skladu z največjim obsegom izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2022, ki ga je Državni zbor RS določil v Odloku o spremembah odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024), načrtovan primanjkljaj prihodkov nad odhodki pa v višini 194,1 milijona evrov. Prva ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2022 izkazuje primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 133,3 milijona evrov. Prihodki so realizirani v višini 3.940,9 milijona evrov in so za 35 milijonov evrov večji od načrtovanih, odhodki so realizirani v višini 4.074,3 milijona evrov in so za 25,7 milijona evrov pod načrtovanimi.

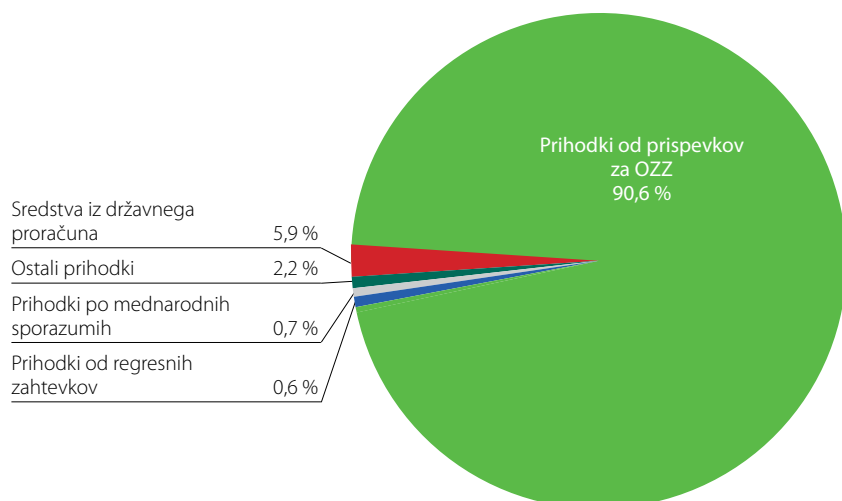
1. Prihodki ZZZS v letu 2022

Celotni prihodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka in v letu 2022 znašajo 3.940,9 milijona evrov in so za 35 milijonov evrov oz. za 0,9 % večji od načrtovanih (od tega so večji prihodki od prispevkov za 33,8 milijona evrov, prihodki po mednarodnih sporazumih z drugimi državami za 3,1 milijona evrov, manjši od načrtovanih pa so prihodki iz državnega proračuna za 1,9 milijona evrov). V primerjavi s preteklim letom so prihodki večji za 8,3 % ali za 302 milijona evrov, predvsem zaradi večjih prihodkov od prispevkov in transfernih prihodkov iz proračuna.

Prihodki od prispevkov znašajo 3.568,7 milijona evrov (predstavljajo 90,6 % vseh prihodkov) in za 7,2 % presegajo realizirane v preteklem letu, kar je posledica rasti povprečne bruto plače, večjega števila delavno aktivnih in posledično manjšega števila brezposelnih oseb.

Drugi prihodki znašajo 372,2 milijona evrov (predstavljajo 9,4 % vseh prihodkov), so za 20,2 % večji od drugih prihodkov v letu 2021 oziroma za 62,6 milijona evrov (večina iz naslova večjih proračunskih sredstev, ki so za 27 % večja od teh v letu 2021) in za 1,2 milijona evrov presegajo načrtovane vrednosti (največ zaradi večjih prihodkov po mednarodnih sporazumih).

Največji delež med drugimi prihodki predstavljajo sredstva iz državnega proračuna v višini 251 milijonov evrov (233 milijonov evrov za kritje stroškov povezanih z boleznijo covid-19, 18 milijonov evrov za povračilo plačila zdravstvenih storitev do polne vrednosti storitev za socialno ogrožene in 0,6 milijona evrov za kritje povračila stroškov dela in materialnih stroškov, povezanih z nalogami za dolgotrajno oskrbo). Sledijo prihodki po dogovorih o cenah in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZZS sklenil z dobavitelji zdravil v višini 62,7 milijona evrov, prihodki po mednarodnih sporazumih v višini 28,7 milijona evrov in prihod-

Slika 1. Struktura prihodkov ZZZS v letu 2022.

ki od regresnih zahtevkov v višini 23,9 milijona evrov.

V letu 2022 so se iz državnega proračuna delno krili odhodki ZZZS za financiranje nadomestil med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni covid-19 (izolacije) in stroški, ki so izvajalcem zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe nastali zaradi obvladovanja nalezljive bolezni covid-19 (skupaj 233 milijonov evrov), v celoti pa stroški za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe. Do delnega kritja stroškov iz proračunskih sredstev je bil ZZZS upravičen le, če ne razpolaga z lastnimi viri. Od načrtovanih proračunskih sredstev na podlagi novejših zakonodaje (brez kritja stroškov za socialno ogrožene) v znesku 234,6 milijona evrov, je ZZZS na podlagi izdanih zahtevkov v letu 2022 prejel transfer iz državnega proračuna v skupni višini 233 milijonov evrov za:

- stroške izvajalcev zdravstvene dejavnosti, povezanih z obvladovanjem nalezljive bolezni covid-19 v višini 110 milijonov evrov;
- financiranje dviga plač posameznim poklicnim skupinam v dejavnosti zdravstva v višini 84,4 milijona evrov, ki je kalkulativen element cene zdravstvenih storitev;

- preseganje programa nad planiranim obsegom iz obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje iz 15. člena ZNUZSZS in 14. člena ZNUNBZ v višini 21 milijonov evrov;
- financiranje nadomestil plač za čas zadržanosti od dela zaradi okužbe z virusom SARS-CoV-2 (izolacija) v višini 17 milijonov evrov in
- 0,6 milijona evrov za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe v ZZZS na podlagi tripartitne pogodbe med ZZZS, MZ in MDD-SZ.

2. Odhodki ZZZS v letu 2022

Odhodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka in v letu 2022 znašajo **4.074,3 milijona evrov**. V primerjavi s predhodnim letom so večji za 15,8 % oziroma za 556 milijona evrov. Največjo rast odhodkov (43,4 %) izkazujejo odhodki za nadomestila plače zaradi časne zadržanosti od dela, sledijo odhodki za povračila potnih stroškov in prevozov zavarovanih oseb (39,3 %), odhodki za zdravstvene storitve (13,6 %), odhodki za zdravila (11,3 %) in odhodki za medicinske pripomočke (11,2 %).

α) Odhodki za zdravstveno dejavnost

Odhodki za zdravstvene storitve, zdravila, medicinske pripomočke, cepiva, odhodki za zdravljenje v tujini in odhodki po mednarodnih sporazumih predstavljajo 81,1 % vseh odhodkov ZZZS.

V strukturi celotnih odhodkov ZZZS imajo **odhodki za zdravstvene storitve** 65,5 % delež in v letu 2022 znašajo 2.667,8 milijona evrov. V primerjavi z letom 2021 so večji za 13,6 % oz. za 318,6 milijona evrov. Relativno visoka rast teh odhodkov je posledica dogovorov o plačah, valorizacije cen zdravstvenih storitev, aneksa 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2022, večje realizacije nekaterih programov in sprejete zako-

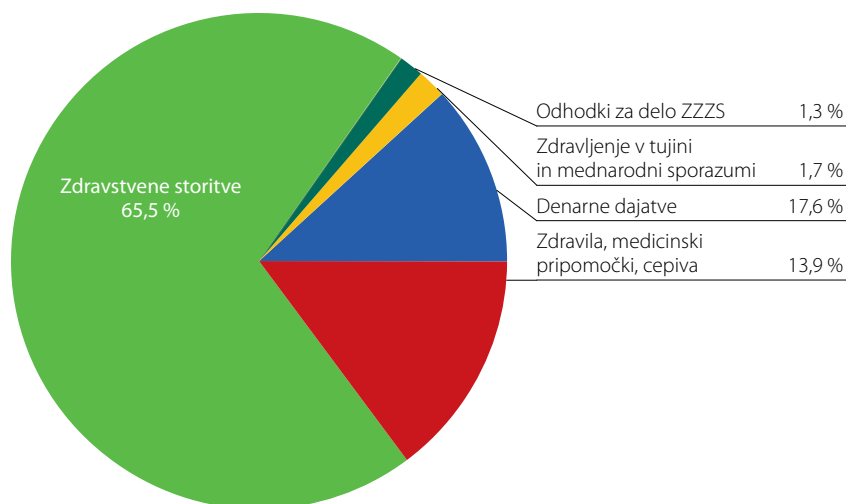
nodaje v drugem polletju 2022, da se plačajo vsi izvedeni programi izvajalcev zdravstvenih storitev. Končni obračun za opravljene programe zdravstvenih storitev za leto 2022 bo izveden do konca meseca januarja 2023 in takrat bodo znani tudi podatki o vseh obveznostih ZZZS za programe zdravstvenih storitev za leto 2022.

Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva znašajo 565,5 milijona evrov in so za 3 % pod načrtovanimi vrednostmi za to skupino odhodkov. V primerjavi z letom 2021 so večji za 10,8 % oz. za 55,1 milijona evrov. Ti odhodki v strukturi vseh odhodkov ZZZS predstavljajo 13,9 % delež.

Največji delež v tej skupini odhodkov predstavljajo **odhodki za zdravila**. V letu 2022 znašajo 459,6 milijona evrov. V primerjavi z letom 2021 so večji za 11,3 % oziroma za 46,7 milijona evrov iz naslova širjenja indikacij in dražjih novih zdravil ter so za 2,1 % pod načrtovanimi. Ob pojasnilu realiziranih odhodkov za zdravila je treba navesti, da je ZZZS v letu 2022 prejel 62,7 milijona evrov povračil iz naslova zdravil na temelju dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZZS sklenil s farmacevtskimi družbami.

Odhodki za medicinske pripomočke so znašali 99,1 milijona evrov. V primerjavi z letom 2021 so za 11,2 % ali 10 milijonov evrov večji, kar je posledica povečanja števila zavarovanih oseb, ki so upravičene do teh pripomočkov pri zdravljenju in medicinski rehabilitaciji posameznih vrst obolenj ter širitve pravic na podlagi spremembe Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja. V primerjavi z načrtovanimi so manjši za 2,8 %.

Odhodki za cepiva so v letu 2022 znašali 6,7 milijona evrov in so v primerjavi s preteklim letom manjši za 18,8 %, zaradi sprejete interventne zakonodaje v letu 2022, ko je državni proračun začasno prevzel stroške za nakup cepiv za cepljenje proti sezonski gripi in dinamične prejetih računov s strani NIJZ.

Slika 2. Struktura odhodkov ZZZS v letu 2022.

Odhodki za zdravljenje v tujini in iz naslova mednarodnih sporazumov so v letu 2022 znašali 70,3 milijona evrov in so za 3 % večji kot leta 2021 in za 7,5 % pod načrtovanimi, predvsem zaradi manj napotitev na zdravljenje v tujino.

b) Odhodki za povračilo denarnih dajatev

Odhodki za povračilo denarnih dajatev za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (nadomestila, potni stroški) so realizirani v višini 715,9 milijona evrov in so za 43,3 % ali za 216,3 milijona evrov večji v primerjavi z letom 2021 in so v okviru načrtovanih vrednosti.

Največji delež (99,7 %) predstavljajo **odhodki za nadomestila plače zaradičasne zadržanosti od dela**. V letu 2022 so znašali 713,6 milijona evrov in so za 0,8 % pod načrtovanimi. Glede na leto 2021 izkazujejo 43,4 % rast oz. so večji za 215,8 milijona evrov. Na takšno rast so vplivale epidemiološke razmere (odhodki nadomestil iz razloga izolacije zaradi covida-19 so v letu 2022 znašali 191,9 milijona evrov in so v primerjavi z letom 2021 skoraj enkrat večji), spremembe Zakona o delovnih razmerjih s skrajšanjem števila dni v breme delodajalcev

Tabela 1. Finančni učinki na izvajalce zdravstvenih storitev in gospodarstvo, ki nimajo vpliva na izkaz uspeha ZZSZ (agentski posli) v letu 2022.

Ukrep		Podlaga	Prejeta sredstva iz državnega proračuna RS od 1. 1. do 31. 12. 2022 (v eur)	Učinek na izkaz prihodkov in odhodkov
1.	Brisi HAGT hitri testi	11. člen UIPP, 41. člen ZZUOOP, 10. člen Odloka o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajeziw širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Ur.list RS, št. 147/21, 149/21, 152/21 in 155/21)	52.464.067,02	NE
2.	Brisi PCR	69. člen ZIUPOPĐVE in 41. člen ZZUOOP	32.033.635,00	NE
3.	Cepljenje covid	31. člen ZIUPOPĐVE	9.374.580,32	NE
4.	Testi HAG za samotestiranje	5. in 7. člen Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 118/21, 132/21, 135/21 in 142/21), 41. člen ZZUOOP, 8. in 10. člen Odloka o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajeziw širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 147/21, 149/21, 152/21 in 155/21)-od 29.8.2022-30.11.2022 velja Odlok o začasnem ukrepu prostovoljne uporabe HAG testa za samotestiranje na virus SARS-Cov2 (Ur. list 112/22 z dne 26.8.2022)-nova podlaga 28.in 38.člen ZNUNBZ (Ur. list 141/22)	29.988.159,95	NE
5.	Distribucija zdravila Veklury	31. člen ZIUPOPĐVE	3.949.199,99	NE
6.	Cepljenje proti sezonski gripi	38. člen ZZUOOP	3.524.675,90	NE
7.	Sobivanje starša ob hospitaliziranem otroku	8. člen ZIUPOPĐVE	594,86	NE
8.	TMO bolnikov s COVID-19 – telemedicina	68. člen ZIUPOPĐVE	159.048,84	NE
9.	NR01 – nacionalni razpis za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev	38-40.člen ZNUPZ (Ur.list RS, št. 112/21, 189/21 in 206/21 – ZDUPŠOP	65.961,95	NE
10.	Dodatki za povečan obseg dela za posebne obremenitve	16.člen ZNUZSZS (Ur. list 100/22 z dne 25.7.2022 in ZNUNBZ Ur. list 151/22 z dne 7.11.2022 ter Uredba o določitvi višine dodatka za povečan obseg dela za posebne obremenitve in dodatka za zaposlitev dodatnega zdravstvenega kadra	4.947.933,60	NE
11.	Nadomestilo za kratkotrajno bolniško odsotnost do 3 dni	20. člen ZZUOOP in 31. člen ZDUOP	7.092.492,49	NE
12.	Nadomestilo plače za zadržanost od dela zaradi sobivanja enega od staršev z bolnim otrokom	8.člen ZIUPOPĐVE	1.676,62	NE
13.	Nadomestilo za odsotnost z dela – okužba na delovnem mestu	46. člen ZIUPOPĐVE	64.933,82	NE
SKUPAJ prilivi iz državnega proračuna, brez vpliva na izkaz prihodkov in odhodkov ZZSZ (1–13)			143.666.960,36	

okvirno 33 milijonov evrov ter dvig povprečnih osnov za obračun nadomestil v letu 2022.

c) Odhodki za delo službe ZZZS

Odhodki za delo službe ZZZS so v letu 2022 znašali 54,6 milijona evrov in so v okviru načrtovanih. V primerjavi z letom 2021 so večji za 7,6 %. Ti odhodki predstavljajo 1,3 % delež vseh odhodkov ZZZS (v letu 2021 je znašal ta delež 1,4 %).

3. Agentski posli

V tabeli 1 so povzeti finančni učinki začasnih ukrepov, ki so bili določeni z interventno zakonodajo za omilitev posledic nalezljive bolezni covid-19. ZZZS je v letu 2022 za pokrivanje stroškov, povezanih z epidemijo - brez vpliva na prihodke in odhodke ZZZS, prejel 143,7 milijona evrov. ZZZS je upravičencem (izvajalcem zdravstvenih storitev), po prejemu sredstev iz državnega proračuna, zahtevke tudi poravnal. Poleg sredstev, prejetih iz naslova interventne zakonodaje med agentske posle, kjer ZZZS nastopa v vlogi posrednika - v imenu in za račun državnega proračuna, uvrščamo tudi sredstva iz naslova povračil že izplačanih plač in nadomestil plač pripravnikov, sekundarijev in specializantov. Iz tega naslova je ZZZS v letu 2022 iz državnega proračuna prejel in plačal izvajalcem zdravstvenih storitev 86,1 milijona evrov.

Navedena plačila nimajo vpliva na poslovni izid ZZZS, ker ima ZZZS v teh primerih le vlogo posrednika pri izplačevanju. Pomembna pa so za zdravstvo kot celoto oziroma za izvajalce zdravstvenih storitev in gospodarstvo, ki so zaradi izrednih razmer prejeli pomembna finančna sredstva iz državnega proračuna.

4. Zaključne ugotovitve

ZZZS je leto 2022 zaključil s primanjkljajem prihodkov nad odhodki v višini 133,3 milijona evrov. Izkazan primanjkljaj se v celoti krije iz

lastnih virov, in sicer iz ustvarjenega presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Stanje lastnih virov konec leta 2022 znaša 60,7 milijona evrov. Financiranje velikega razkoraka med rastjo prihodkov od prispevkov (7,2 %) in odhodkov (15,8 %) v letu 2022 je bilo zagotovljeno s proračunskimi sredstvi za delno kritje nekaterih odhodkov in z lastnimi viri ZZZS iz naslova presežkov prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

Tudi v letu 2023 se nadaljujejo negotove razmere zaradi gospodarskih razmer, vplivov Splošnega dogovora za leto 2023 in pogajanj o plačah, deloma tudi še zaradi vpliva nalezljive bolezni covid-19, katerih finančni učinki večinoma niso vključeni v Finančni načrt ZZZS za leto 2023. ZZZS bo skrbno spremljal gibanje prihodkov in odhodkov glede na načrtovane in v primeru odstopanj pristopil k zagotavljanju zadostnih virov financiranja, spremembi Odloka in nato k pripravi rebalansa finančnega načrta za leto 2023 v skladu z določili Statuta ZZZS. Za leto 2023 je načrtovan primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 48,4 milijona evrov, ob transfernih sredstvih iz državnega proračuna v višini 366,5 milijona evrov in prenosu 55 milijonov evrov zapadlih neplačanih obveznosti iz leta 2023 v leto 2024 zaradi uskladitve odhodkov z najvišjim obsegom izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2023 in razpoložljivimi viri financiranja. Načrtovani primanjkljaj za leto 2023 bo v celoti pokrit z lastnimi viri ZZZS iz leta 2022.

Daniela Dimić

Izjava o oceni notranjega nadzora za leto 2021

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
MIKLOŠIČEVA CESTA 024, 1000 LJUBLJANA	
Šifra:	27405
Matična številka:	5554195000
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.	
Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovitve o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladujejo uspešno, učinkovito in gospodarno.	
Ta ocena predstavlja stanje na področju uveljavljanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področja:	
-	
* samoopcenitev vodij organizacijskih enot (vodji - direktorjev področij in sektorjev, PE IC ter sekretarja Zavoda) za področja:	
- tveganj poslovnih procesov in tveganj, da se cilji ne bodo uresničili, - kontrolnega okolja, - opredeljenosti in merljivosti ciljev, - sistema notranjega kontroliranja in kontrolnih aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja, - sistema informiranja in komuniciranja, - sistema nadziranja.	
* ugotovitev (Računsko sodišča RS, proračunske inšpekcije, Ura RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:	
-	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1. cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja s njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelje sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	x
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranjerevidirsko službo,	x
b) s skupno notranjerevidirsko službo,	
c) z zunanjo izvajalco notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	

ad b) Navedite naziv skupne notranjerevidirajske službe:	
Sedež in matična številka skupne notranjerevidirajske službe:	
Matična številka:	
ad c) Navedite naziv zunanje izvajalce notranjega revidiranja:	
Sedež in matična številka zunanje izvajalce notranjega revidiranja:	
Matična številka:	
Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se izjava nanaša, presega 2,086 mio evrov (če da, navedeno predstojnik označi v polje):	
	x
Datum zadnjega revizijskega poročila zunanje izvajalce notranjega revidiranja je:	
(dan XY, mesec XY in leto 20XY)	
ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil, ker:	
V letu 2021 (leto, na katero se izjava nanaša) smo na področju notranjega nadzora izvedli naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
A. Izboljšali smo sistem notranjih kontrol z novimi in dograjenimi računalniškimi rešitvami, in sicer: - Poleg stalnega varnostnega posodabljanja strežnikov, delovnih postaj in mrežnih naprav smo uvedli sistem za redno spremljanje varnostnih ranljivosti in varnostno pregledovanje delovnih postaj, obogateno z uporabo umetne inteligence in oblaku, kar zagotavlja hitrejšo detekcijo pojave škodljive programske opreme. - Posodobili smo sistem načrtovanja, ki temelji na merljivih kazalnikih za izvedbo operativnih ciljev. - Dopolnena aplikacija Odločanje IZ in ZK omogoča boljše obvladovanje absenteizma s kontrolami na dolžino odobrene časne zadržanosti od dela (nega), informacijo o sprožitvi invalidskega postopka, o spremembi zavarovanja manj kot 30 dni pred nastopom B5 ter vnosom podatkov o invalidnosti in postopkih na ZPIZ, ki jih	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri:	
- Ostajajo tveganja, povezana s spremembami izhodišč in/ali zakonodaje ter Splošnega dogovora, kar lahko vodi v preseganje finančnih zmolnosti ZZS po finančnem načrtu ali po Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država ter v nezmožnost poravnavanja obveznosti ob zapadlosti in v prenos plačil iz enega leta v drugo leto. Ukrepi: Neposredno in aktivno sodelovanje z MZ, MF, aburno medsebojno obveščanje in vključevanje organov upravljanja ZZS. Pravočasna pobuda ZZS in organov upravljanja ZZS za spremembo najvišjega obsega izdatkov za zdravstveno blaginjo v Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja ter pridačevanja za zagotovitev dodatnih sredstev iz državnega proračuna za financiranje zdravstvene blaginje. - Premalo fleksibilen in prepočasen razvoj informacijske podpore glede na stalne in obsežne zahteve poslovnega procesa. Vloge vsebinskih in informacijskih skrbnikov niso jasno opredeljene in razmejene, medsebojno sodelovanje ni optimalno. Ukrepi: opredeliti način dela, vloge in odgovornosti vsebinskih in informacijskih skrbnikov. Zagotoviti zadostne skrbniške in razvojne informacijske ekipe (vključno z najemom zunanjih virov) za hitrejši razvoj informacijske podpore poslovnim procesom. - Pomembno tveganje je omejenost kadrovskih virov, ki se kaže predvsem pri realizaciji razvojnih nalog in razvoju IT rešitev, ter zastarela notranja organizacija, ki ne sledi potrebam procesa in ne omogoča hitrega prilagajanja. Kadrovske manko bi bil v zadnjem letu še bolj izrazit kot v preteklem obdobju zaradi nenačrtovanih interventnih nalog in večjega obsega dela zaradi novih zahtev zakonodaje ter t.i. agentskih poslov, ki jih je zaradi specifičnih epidemioloških razmer ZZS izvajal po zahtevah in za potrebe ministrstva za zdravje. Ukrepi: Opredelitev vseh procesov na podlagi že pripravljenega seznama in prenova dveh izbranih procesov v letu 2022. Priprava strateškega kadrovskega načrta ZZS, vzpostavitev sistema nasledstev ter prenosa specifičnih znanj ključnih za delovanje zavoda. Zahteva po povečanju kadrovskega nabora ZZS in izvedba strateške aktivnosti SA8 za zagotovitev ključnih kadrov. - Nismo uspeli prenoviti in uveljaviti politike korporativnega obvladovanja tveganj, vključno s predvideno prenovo registra tveganj. Ukrepi: Na podlagi dodatnega metodološkega znanja, pridobljenega v letu 2021, samostojno prenoviti sistem obvladovanja tveganj s pristopom postopnosti.	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Doc. dr. Tatjana Mlakar generalna direktorica	
Datum podpisa predstojnika:	19. 1. 2022

Pojasnili k točki 6. Pravidnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ omogoča zagotavljanje notranjega revidiranja z lastno notranjerevidirsko službo, s skupno notranjerevidirsko službo ali z zunanjo izvajalco notranjerevidirskih storitev (10. do 12. člen, Uradni list RS, št. 72/2002).

Lastne notranjerevidirajske službe so dolžne ustanoviti predlagatelj finančnih načrtov po drugem odstavku 13. člena ZIF (npr. ministrstva). Lastna notranjerevidirajska služba slednjih je tudi lastna notranjerevidirajska služba tistih nihneih organov v sestavi, ki nimajo svoje lastne notranjerevidirajske službe.

Skupna notranjerevidirajska služba je lahko ustanovljena v okviru enega proračunskega uporabnika ali kot samostojna strokovna služba proračunskih uporabnikov in traja notranje revidiranje na podlagi aktov o ustanovitvi in poslovanju, ki določajo tudi pravice in obveznosti ustanoviteljev, ki so sposobni tehi aktov ali so pristojni k skupni notranjerevidirski službi kaneje na podlagi mandatskih pogojev. V primeru, da proračunski uporabnik ni podpisnik zbirne skupne notranjerevidirajske službe, ni podpisal mandatske pogodbe oziroma skupna notranjerevidirajska služba nima pravice podlagi za vključitev proračunskega uporabnika v svoje revizijsko okolje, proračunski uporabnik nima zagotovljenega notranjega revidiranja s strani skupne notranjerevidirajske službe.

Proračunski uporabniki, razen tistih, ki so v skladu z ZIF dolžni ustanoviti lastno notranjerevidirsko službo, si lahko zagotovijo notranje revidiranje svojega poslovanja tudi na podlagi oddaje javnega naročila zunanjo izvajalco notranjerevidirskih storitev. Vsi proračunski uporabniki so dolžni zagotoviti funkcijo notranjega revidiranja, in sicer, če odhodki v finančnem načrtu presegajo 2.086.463 evrov, vsakoletno, drugače pa na tri leta.

Mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2020

V skladu z Zakonom o računskem sodišču je Računsko sodišče RS izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja ZZZS za leto 2020 in 30. 11. 2022 izdalo revizijsko poročilo.

Računsko sodišče je o računovodskih izkazih ZZZS za leto 2020 izreklo pozitivno mnenje, saj izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ZZZS na dan 31. 12. 2020 ter prihodke in odhodke oziroma prejemke in izdatke ZZZS za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu.

O pravilnosti poslovanja ZZZS v letu 2020 je Računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, ker je ugotovilo, da:

- je v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih 2 javni uslužbenki zaposlil na delovna mesta brez javne objave;
- je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju javno uslužbenko ob premestitvi uvrstil v višji plačni razred in ji zato izplačal za 739 evrov višjo plačo; javni uslužbenki je ob premestitvi določil nižji plačni razred in ji zato izplačal 2.335 EUR premalo plače; 11 javnim uslužbencem je izplačal preveč dodatka za stalno pripravljenost, eni javni uslužbenki pa je izplačal položajni dodatek v znesku 363 EUR, čeprav je bilo v organizacijski enoti, ki jo je vodila, zaposlenih manj kot 5 javnih uslužbencev;
- je v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih v okviru izvajanja ukrepov promocije zdravja na delovnem mestu javnim uslužbencem z izplačili v skupnem znesku 20.189 EUR zagotavljal pravice v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo, ter s tem obremenil javna sredstva;

- Je odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja, do nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini izdal več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in 2 nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi in so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov, kar ni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku;

- v pogodbah o izvajanju programa zdravstvenih storitev ni določil zmogljivosti, raziskav in drugih projektov, potrebnih za izvajanje dogovorjenega programa, v končnem obračunu za leto 2020

nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2020 ter izvajalcem priznal več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2020, zato je izvajalcem plačal za 841 EUR premalo in 315 EUR preveč, poleg tega pa ni začel izvajati analiz, ki jih je določal Splošni dogovor za pogodbeno leto 2020;

- ni odločal o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije v upravnem postopku, ampak je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije, kar ni v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdra-

Naslovnica revizijskega poročila

vstvenem zavarovanju in Pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja;

- pri izbiri izvajalcev storitev v vrednosti najmanj 199.340 EUR ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju.

Razen vpliva navedenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja Računsko sodišče meni, da je ZZZS v letu 2020 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

ZZZS je ugotovljene nepravilnosti odpravil med revizijo, zato Računsko sodišče ni zahtevalo odzivnega poročila.

mag. Mirjana Fele

Delo v ZZZS v času covid-19

Vlada RS je v letu 2022 postopno rahljala ukrepe za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (covid-19). Od 14. 4. 2022 ni bilo več obvezno nošenje zaščitnih mask v prostorih ZZZS, 31. 5. 2022 pa je bil preklican Odlok o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo covid-19. To je pomenilo prenehanje veljavnosti vseh ukrepov, ki so bili sprejeti z namenom preprečevanja in obvladovanja okužb z nalezljivo boleznijo covid-19.

Od 1. 7. 2022 se v ZZZS delo od doma tako ne opravlja več po sistemu rotacije, temveč se za delo od doma uporabljajo določila Pravilnika o opravljanju dela na domu.

Ker je virus še vedno med nami in da bi preprečili širjenje bolezni, priporočamo da:

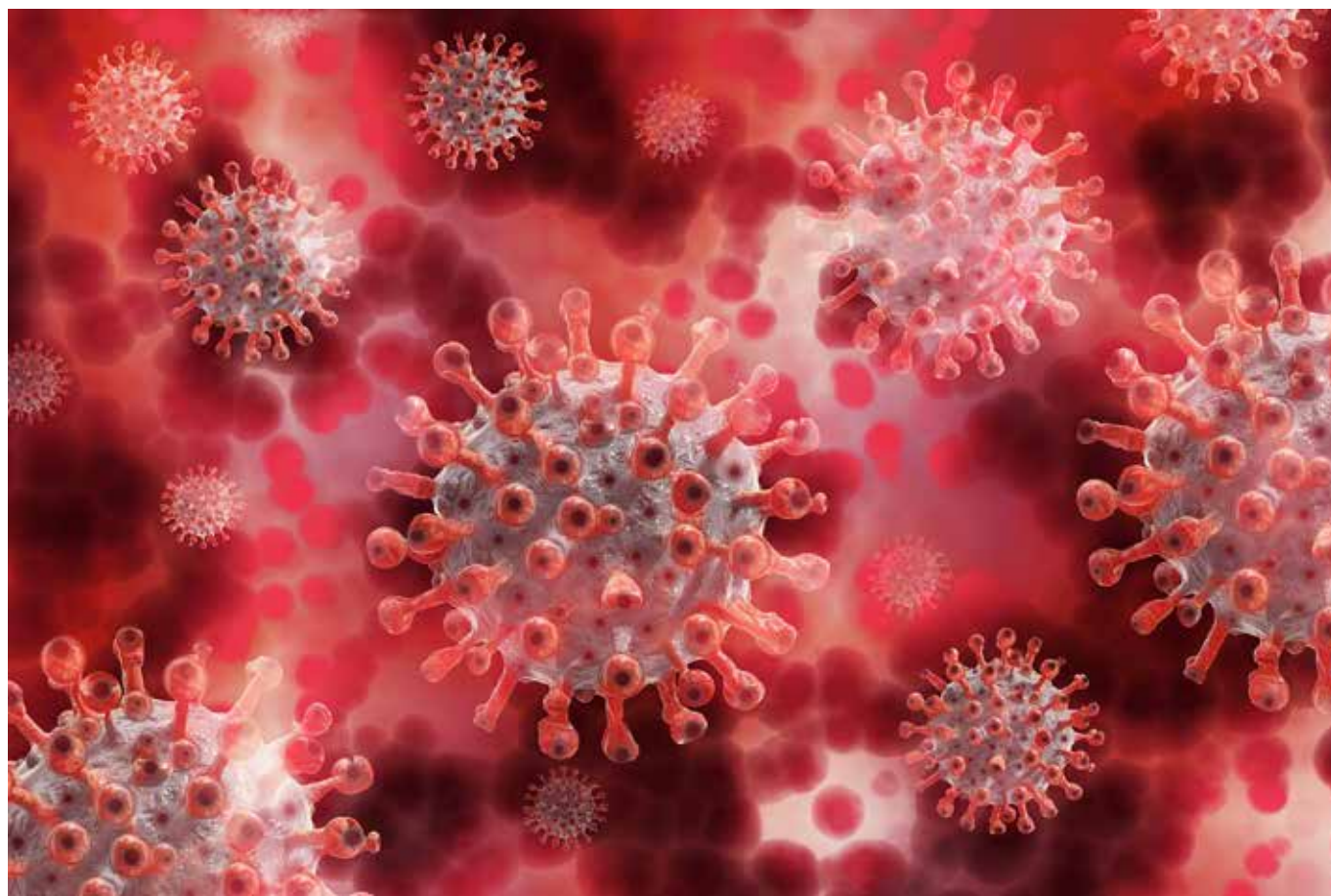
- se še naprej zagotavlja varnostna razdalja 1,5 metra;
- se maske nosijo, če se ne more zagotavljati varnostne razdalje;

- se poskrbi za redno prezračevanje prostorov;
- si še naprej razkužujemo roke.

Prav tako svetujemo, da v primeru slabega počutja in pojava simptomov bolezni covid-19 (npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje, prebavne motnje) ostanemo v domači samoizolaciji in po telefonu kontaktiramo svojega osebnega zdravnika. O odsotnosti obvestimo neposrednega vodjo, v primeru pozitivnega testa pa pristojno kadrovsko službo.

Z odgovornim ravnanjem tako v službi kot v prostem času lahko pripomoremo k svojemu zdravju in zdravju skupnosti ter k omejitvi širjenja bolezni.

Sektor za razvoj kadrov in organizacije

Dan Zavoda 2022 – Lisca, 3. 9. 2022

Poročilo in fotoreportaža

Po treh nenavadnih letih, ko nas je epidemija covid-19 omejevala v naših življenjih, in v letu, ko ZZZS praznuje 30 let svojega obstoja, je bila odločitev, da letos ponovno organiziramo Dan Zavoda, pričakovana. Organizacija je bila zaupana Območni enoti Krško, ki si je za kraj dogodka izbrala eno izmed najbolj turistično prepoznanih točk v Posavju – Lisco.

Lisca je s svojimi 948 metri nadmorske višine razgledni vrh severno od Sevnice. Tik pod vrhom stoji Tončkov dom. Z vrha pa je lep razgled na Posavsko – Zasavsko hribovje, del Dolenjske z Gorjanci, ob lepem vremenu pa pogled seže tudi do Julijskih in Kamniško – Savinjskih Alp. Hkrati Lisca nudi ravno dovolj izzivov, da smo samim sebi ponovno dokazali, da ne glede na zahtevnost izziva, ekipni duh in dobra volja vedno premagata vse ovire.

V Območni enoti Krško smo se odločili, da bomo poskusili z nekoliko drugačno izvedbo Dneva Zavoda. Določili smo tako uro pričetka kot tudi konca naše prireditve ter na ta način olajšali organizacijo dogodka. Sodelavcem smo ob dobri hrani pripravili kar nekaj aktivnosti. Glavna aktivnost je bil krožni pohod po Lisci. Vse udeležence smo naključno razdelili v skupine. Kot darilo je namreč vsak udeleženec prejel kapo. In ravno barva te kape je določila skupino, s katero se je posameznik podal na pohod. Pred pohodom je vsako skupino »ogrel« Urban Praprotnik, ki nam je s svojo ekipo pomagal pri izvedbi pohoda. Za vsako skupino smo med pohodom organizirali tudi tri kontrolne točke, na katerih je morala skupina reševati lažje naloge oz. odgovarjati na vprašanja, ki smo jih pripravili. Seveda smo vsako skupino pri izpolnjevanju nalog in odgovarjanju ocenjevali z željo, da na koncu ugotovimo, katera ekipa je najboljšje opravila z izzivom. Ker so vsi naši sodelavci v vseh skupinah vse naše izzive igrave zmogli, nam na koncu ni preostalo drugega kot to, da vse razglasimo za zmagovalce.

Pred in po pohodu so se sodelavci lahko udeležili tudi preventivnih delavnic, ki jih je za nas

organiziral Zdravstveni dom Sevnica. Udeleženci so se lahko seznanili z dejavniki tveganja, si izmerili osnovne zdravstvene parametre ali se preizkusili na testu hoje.

Ker Lisca slovi kot eden jadrarno padalskih centrov v Sloveniji, smo se seveda povezali tudi z Društvom za letenje z jadralnimi padali »Kondor« iz Radeč. Padalci so nam pripravili ogled njihove opreme, nas seznanili z osnovami letenja, namestili padalski stol, ki ga sami uporabljajo pri svojem šolanju, da je vsak lahko preizkusil občutek sedenja v njem. Najpogumnejši so izkoristili priložnost in si kupili tandemski polet, da so še sami izkusili polet z jadrlnim padalom. Vsi sodelavci, ki so se ti isti dan odločili za tandemski polet z jadrlnim padalom, so bili nad izkušnjo navdušeni, kar je bilo jasno razbrati tudi z njihovih obrazov.

Seveda smo si v popoldanskih urah vsi zaslužili dobro kosilo. Za dobro voljo pa je poskrbel D'Palinka band iz Krškega, ki je s svojim širokim repertoarjem poskrbel, da ob njihovem igranju nihče ni ostal ravnodušen. Zabava je tako trajala vse, dokler ni sonce, ki je tistega dne izredno sodelovalo z organizatorji, zašlo za sosednje hribe.

Vsi zaposleni v Območni enoti Krško smo bili izredno veseli in ponosni, da smo lahko vsem sodelavcem ZZZS pripravili dan, poln dogodivščin, smeha, zabave in dobre volje. Glede na odzive udeležencev je bil ta dogodek res nekaj, česar smo si vsi želeli in pogrešali. Zelo veseli smo bili tudi vseh pohval, ki ste nam jih izrekli tisti dan in kasneje. Vse nastale slike Dneva Zavoda smo s pomočjo sodelavcev informatikov naložili na Portal ZZZS, kjer jih najdete v mapi »Promocija zdravja« na zavihku »O ZZZS«.

Matjaž Merhar s sodelavci

Promocija zdravja na delovnem mestu

“Dobro zdravje pomeni, da nismo utrujeni, da imamo dober tek, da zaspimo in se zbudimo brez težav, da imamo dober spomin, smisel za humor, jasno mislimo, natančno delujemo, smo poštjeni, skromni, hvaležni in ljubeči. Kako zdravi ste vi?” (Louise Hay)

Zdravje je temelj za dobro in uspešno življenje ter delo vsakega posameznika. Ker so zdravi in zadovoljni sodelavci produktivnejši, je pomembno, da delajo v spodbudnem delovnem okolju. Ravno zato vsako leto v ZZZS izvajamo ciljanje aktivnosti in ukrepe za krepitev in ohranjanje zdravja vseh zaposlenih z načrtovanjem promocije zdravja na delovnem mestu. Pri tem so nam v pomoč tudi Smernice za promocijo zdravja na delovnem mestu, ki jih je izdalo Ministrstvo za zdravje, in so pripravljene kot orodje oziroma pripomoček za delodajalca pri načrtovanju in izvajanju programov promocije zdravja na delovnem mestu, kot jih določa Zakon o varnosti in zdravju pri delu.

Pri načrtovanju smo se zato tudi v letu 2022 osredotočili na:

- izboljšanje organizacije dela in delovnega okolja,
- spodbujanje zaposlenih, da se aktivno udeležujejo aktivnosti za varovanje in krepitev zdravja,
- omogočanje izbire zdravega načina življenja in
- spodbujanje osebnostnega razvoja.

Izvajali smo različna izobraževanja za ozaveščanje zaposlenih o pomenu krepitve zdravja, pomenu gibanja za ohranjanje vitalnosti v različnih življenjskih obdobjih, preprečevanje in obvladovanje stresa na delovnem mestu in podobno. Zaposlene smo spodbujali k zdravemu prehranjevanju, zato smo jim nudili sezonsko sadje in organizirali zdrav slovenski zajtrk. Z objavami prispevkov v LN aplikacijo Promocija zdravja ZZZS pa smo zaposlene ozaveščali o posameznih svetovnih in evropskih dnevih, povezanih z zdravim načinom življenja, prav tako pa o aktualnih ukrepih za preprečevanje širjenja covid-19.

Tudi letos smo sodelovali s strokovnjaki Zavoda za Atraktivno Promocijo zdravja – ZAP. Zaposlenim so najboljše poznani aktivni odmori, ki jih izvajajo strokovnjaki preko spleta in so vedno bolj obiskani.

Zaposleni imamo preko spletne platforme tudi možnost brezplačnega kratkega strokovnega posveta, in sicer iz naslednjih področij:

- medicine dela, prometa in športa,
- fizioterapije in fizioterapije,
- kineziologije in športa,
- psihiatrije in psihologije.

Veščine in znanja, ki si jih zaposleni želijo v okviru promocije zdravja v prihodnje.

Vir: ZAP FITCORP.

Izvedli smo anketo, s katero smo pridobili podatke o zadovoljstvu zaposlenih z izvajanjem promocije zdravja na delovnem mestu in njihovih željah za načrtovanje v letu 2023. Večina je mnenja, da je načrtovanje in izvajanje ukrepov promocije zdravja na delovnem mestu zelo pomembno in si želijo še več znanja s področja duševnega zdravja, vaj za hrbtenico in zdravega prehranjevanja.

Promocija zdravja na delovnem mestu je več kot le izpolnjevanje zakonskih zahtev glede varnosti in zdravja. Gre za sodelovanje obeh strani – delodajalca in zaposlenih, da bi izboljšali splošno zdravje in dobro počutje, za kar si bomo v ZZZS prizadevali tudi v prihodnje.

Sektor za razvoj kadrov in organizacije

10 vprašanj in odgovorov o oceni učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov (DPIA)

Splošna uredba o varstvu podatkov, poznana tudi pod kratico GDPR (ang. General Data Protection Regulation, v nadaljevanju Splošna uredba), daje velik poudarek načelu odgovornosti upravljavcev osebnih podatkov, poudarja velik pomen preventivnih ukrepov in od upravljavcev zahteva proaktivno ravnanje. Eden od takšnih proaktivnih ukrepov, ki ga je prinesla ta uredba, je tudi ocena učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov.

1. Kaj sploh je ocena učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov?

Ocena učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov (ang. Data Protection Impact Assessment, v nadaljevanju DPIA) je ocena učinka predvidenih dejanj obdelave na varstvo osebnih podatkov, upošteva naravo, obseg, okoliščine in namen obdelave, kadar je možno, da bi lahko vrsta obdelave povzročila veliko tveganje za pravice in svoboščine posameznika.

Vsebinska DPIA je podobna inšpekcijskim nadzorom, ki jih izvaja Informacijski pooblaščenec, s to razliko, da se DPIA izvaja pred začetkom obdelave osebnih podatkov.

2. Kakšen je namen DPIA?

DPIA je namenjena upravljanju tveganj na področju varstva osebnih podatkov in minimizaciji teh tveganj. Upravljalci, ki stremijo k odgovornemu ravnanju z osebnimi podatki posameznikov, DPIA prepoznavajo kot orodje, ki je primarno v njihovem interesu. Namenjena je temu, da pravočasno zaznajo in preprečijo, da bi prišlo do kršitev zakonodaje s področja varstva osebnih podatkov.

3. Kdaj je DPIA treba obvezno izvesti?

DPIA je obvezna takrat, ko ostaja verjetnost, da bi lahko načrtovana obdelava povzročila veliko tveganje za pravice in svoboščine posameznikov. Natančneje so ti primeri določeni v 35. členu Splošne uredbe in za ZZZS kot upravljavca podatkov na področju zdravstvenega zavarovanja je bistvena predvsem informacija, da je DPIA obvezna v primerih, ko gre za obsežne obdelave posebnih vrst podatkov, med katere uvrščamo tudi podatke o zdravju. Konkreten seznam obdelav, pri katerih je DPIA obvezna, je objavil Informacijski pooblaščenec na svoji spletni strani.

4. Kdaj DPIA ni obvezna?

Izvedba DPIA ni obvezna, ko nova oziroma spremenjena obdelava ne bo povzročila tveganj za pravice in svoboščine posameznikov in tudi, ko so narava, obseg, okoliščine in nameni obdelave, zelo podobni obdelavi, za katero je DPIA že bila izvedena.

5. Zakaj je DPIA priporočljivo izvesti tudi, če ni obvezna?

Kot orodje oziroma pripomoček za sprejemanje odločitev v zvezi z obdelavo osebnih podatkov je z namenom zmanjšanja tveganj za nastanek nezakonnosti varstva osebnih podatkov DPIA vsekakor priporočljivo in koristno izvesti tudi v primerih, ko ni obvezna. Takšni primeri so npr. pred vpeljavo določene nove tehnologije, razvoju novih informacijskih rešitev, ob spremembah zakonodaje.

6. Kdo je odgovoren za izvedbo DPIA?

Za izvedbo DPIA je odgovoren upravljavec. DPIA izvaja projektna skupina oziroma skupina zaposlenih, ki izvaja aktivnosti za vzpostavitev nove ali spremenjene obdelave osebnih podatkov. Za izvedbo DPIA je odgovoren lastnik oziroma skrbnik novega oziroma spremenjenega procesa obdelave osebnih podatkov. Vloga pooblaščenca osebe za varstvo podatkov (ang. Data Protection Officer, DPO) pri DPIA je, da pomaga, spremlja in svetuje pri izvedbi DPIA in da poda obvezno mnenje o izvedeni DPIA.

Obsežnost poročila o izvedeni DPIA ni merilo njene kvalitete. V primeru manj kompleksnih oziroma enostavnejših obdelav, je lahko poročilo o izvedeni DPIA dolgo samo nekaj strani, pri obsežnejših projektih pa tudi petdeset in več.

7. Kdaj in koliko časa se DPIA izvaja?

DPIA je proces, ki teče vzporedno z ostalimi aktivnostmi, vezanimi na vzpostavitev novega oziroma spremenjenega obstoječega načina obdelave osebnih podatkov. DPIA mora biti zaključena pred začetkom nove oziroma spremenjene obdelave.

DPIA ni (le) poročilo, ki je izdelano na koncu, ampak je to ves proces in vse aktivnosti, ki smo bile izvedene med njenim izvajanjem in so v končnem poročilu (le) popisane.

8. Kako se DPIA izvaja?

Splošna uredba omogoča prilagodljivost pri izbiri metodologije za izvedbo DPIA, saj predpisuje le obseg, fokus in kriterije za njeno izvedbo. Informacijski pooblaščenec je bil bolj konkreten in je pripravil smernice za izvajanje DPIA, v katerih priporoča, da se DPIA izvede v štirih korakih:

1. Sistematičen opis predvidenih dejanj in namenov nove oziroma spremenjene obdelave osebnih podatkov
2. Prepoznavna in ocena pravnih, organizacijskih, organizacijsko – tehničnih in varnostnih tveganj za varstvo osebnih podatkov
3. Določanje in ocenjevanje učinkovitosti ukrepov za zmanjšanje v prejšnjem koraku ocenjenih tveganj
4. Priprava poročila o izvedeni DPIA.

Pomembno je poudariti, da se med izvajanjem DPIA nenehno vračamo oziroma pogledujemo dol in gor na prejšnje oziroma naslednje korake.

DPIA je treba izvesti celovito in natančno. Pošteno je treba opisati vsa tveganja in konkretno opredeliti ukrepe za njihovo obvladovanje.

9. S čim si lahko pri izvajanju DPIA pomagamo?

Na ZZS smo na podlagi smernic Informacijskega pooblaščenca pripravili metodologijo za izvajanje DPIA. Del te metodologije je vprašalnik za presojo obveznosti izvedbe DPIA in preglednica tveganj iz vseh področij temeljnih načel varstva osebnih podatkov, ki so opredeljena v Splošni uredbi. Metodologija vsebuje tudi opredelitev vsebine in strukture poročila o izvedeni DPIA.

10. Zakaj je DPIA pomembna?

DPIA je pripomoček za sprejemanje odločitev v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, predvsem pa je to proces postavljanja pravih vprašanj v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, na katera moramo odgovoriti, preden začnemo z novo oziroma spremenjeno obdelavo. Namenjena je temu, da upravljavci pravočasno zaznajo in preprečijo, da bi prišlo do kršitev zakonodaje s področja varstva osebnih podatkov.

Te kršitve namreč lahko prinesejo visoke finančne kazni, vodijo v sprejem in izvedbo zahtevnih popravilnih ukrepov, predvsem pa prinesejo negativno publiciteto in izgubo zaupanja. Kot že vsi dobro vemo, pa je zaupanje v odgovorno ravnanje s podatki posameznikov v informacijski družbi, v kateri so podatki najpomembnejša valuta, ključno.

Mateja Zalar Oblak

Viri:

- Ocena učinkov na varstvo podatkov - Smernice Informacijskega pooblaščenca (https://www.ip-rs.si/prirocniki_smernice/Smernice_o_ocenah_ucinka.pdf)
- Spletna stran Informacijskega pooblaščenca (<https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebni-podatkov/kljucna-podrocja-uredbe/ocena-ucinka-v-zvezi-z-varstvom-podatkov/>)

Kako smo postali homo digitalis (digitalni človek)

Moderni človek (*homo sapiens sapiens*) se od drugih vrst loči po velikih kompleksnih možganih, življenju v zapletenih socialnih in družbenih strukturah, ki temeljijo na družbenih vrednotah in ritualih. Skozi zgodovino je razvoj človeštva usmerjal boj za obstanek (evolucija), ko pa smo postali dominantna vrsta, je postala ena od gonilnih sil razvoja želja po lažjem vsakdanjiku. Tako smo začeli izumljati pripomočke, naprave in iz evolucije smo prešli v revolucijo. Zadnja revolucija je tehnološka. Najprej smo izumili (digitalno) tehnologijo, nato je digitalna tehnologija »izumila« digitalnega človeka (*homo digitalis*). Tako kot je evolucija izbrisala vse podvrste *homo sapiens* (inteligentni človek) in je ostal samo *homo sapiens sapiens* (moderne človek), tako bo digitalna revolucija spremenila modernega človeka do te mere, da bo ostal samo še *homo digitalis* (digitalni človek). Znanje in izkušnje, ki jih mora *homo digitalis* imeti za preživetje v sodobnem digitalnem svetu, so spremenile naš pogled na svet, naš način odločanja, naš način razumevanja sebe in naših soljudi, način dela, način skrbi za naše zdravje in tudi način komuniciranja in sodelovanja s svetom.

Digitalni revoluciji smo priča več kot 70 let, saj je Jack Kilby leta 1957 izumil prvi čip (integrirano vezje), ki je še danes srce vsake digitalne naprave. Začetki digitalne revolucije so bili usmerjeni v tehnološki razvoj, kjer je bil namen tehnologije olajšanje ali pohitritev procesov v znanstvenih okoljih. Ko pa je tehnološki napredek dosegel vsakdanjega človeka in njegove vsakodnevne težave, se je revolucija iz laboratorija prelila v naše kuhinje, dnevne sobe, delovna okolja, vsakdanje življenje in tam vztraja še danes.

Uporaba digitalne tehnologije v vsakdanjem življenju je olajšala dostopnost do informacij, povečala učinkovitost, varnost in produktivnost. Digitalna tehnologija – še posebej internet je omogočil povezovanje skupnosti, izmenjavo idej, nastajanje novih družbenih okolij. Vendar pa pretirana uporaba digitalne tehnolo-

logije vodi tudi v slabšanje duševnega zdravja, povečuje socialne razlike in zmanjšuje posameznikovo zasebnost.

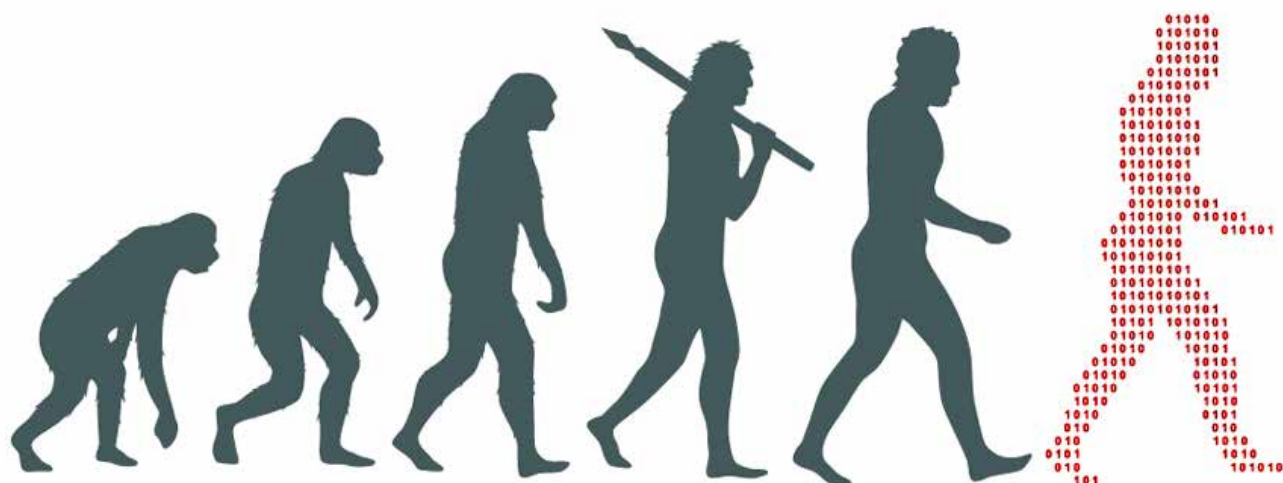
V zadnjih letih, ko se je svet boril s pandemijo, pa je digitalna tehnologija še bolj vstopila v naša življenja in nas naredila še bolj odvisne.

Digitalna tehnologija je spremenila naš način komuniciranja. Zaradi pandemičnih ukrepov se je naše socialno življenje prestavilo na zoom, teamse in podobne platforme za video srečanja. Na začetku je bilo težko, vendar smo se kmalu navadili. Postal je udoben, da si lahko na sestanku, pa si v pižami, da si v službi, pa si le korak od domačega hladilnika. Tudi ko je bilo pandemičnih ukrepov konec, se nismo (in se verjetno nikoli ne bomo) v celoti vrnili v svoje pisarne in na sestanke v živo.

Spremenil se je tudi naš način nakupovanja. Če je pred pandemijo veliko ljudi imelo držke pred kupovanjem preko spleta, nas je pandemija prisilila, da smo spremenili navade. Najprej je bilo nenavadno in smo pogrešali sprehod med policami, preverjanje cen in kakovosti izdelkov v živo, vendar smo kmalu ugotovili, da je kupovanje s kavča zelo udobno – ni gneče, ni čakanja v vrsti, izdelki so v spletnih trgovinah dobro opisani in ni treba iskati prodajalcev za dodatne informacije. Tudi plačevanje z bančnimi karticami ni bilo več videti tako nevarno, če pa vsi to počnejo. In tudi tukaj smo po končanju pandemičnih ukrepov še vedno ostali pri spletnem nakupovanju. Sicer v manjši meri kot med pandemijo, vendar veliko več kot pred pandemijo.

Že pred pandemijo smo veliko informacij iskali preko spleta, vendar smo še ne tako dolgo nazaj morali informacije iskati tudi drugje – npr. knjige, zemljevidi ipd.. Kdaj ste nazadnje pot iskali preko papirnega zemljevida? Kdaj ste nazadnje iskali telefonsko številko v papirnem telefonskem imeniku?

Naše življenje je shranjeno v majhni napravi, ki jo ima vsak pri sebi. Brez nje ne znamo poiskati poti, ne poznamo telefonskih števil svojih bližnjih, ne vemo, kdaj pelje vlak, ne vemo, ka-

kšno bo jutri vreme. Mobilni telefon je iz naprave za klicanje postal »mobilni računalnik«, s katerim včasih tudi koga pokličemo.

Mobilni telefon nam služi večinoma kot naprava za odpiranje vrat v virtualna življenja. Družbena omrežja in platforme za druženje so naše resnično življenje prepletla z našim virtualnim tako močno, da nekateri težko potegnejo ločnico med sabo v resničnem svetu in svojim avatarjem (uporabnikova računalniška reprezentacija) v virtualnem svetu.

Homo digitalis živi v svetu, kjer nanj ne prežijo več zveri iz živalskega, temveč zveri iz virtualnega sveta, zato je še težje ugotoviti, ali gre za ovco ali za volka v ovčji koži – spletnega prevaranta, zato moramo kljub vsemu ugodju, ki nam ga uporaba digitalne tehnologije prinaša, pomisliti tudi na nevarnosti, ki prežijo na nas.

Pri uporabi videokonferenčnih sistemov lahko zavarujemo svojo zasebnost tako, da nastavimo nevtrarno ozadje in smo pozorni, če se pogovor snema, na kar nas mora organizator vedno predhodno opozoriti.

Pri spletnem nakupovanju imajo večjo stopnjo zaupanja trgovci, ki nas ob plačilu preusmerijo na spletno stran naše banke, kjer izvedemo plačilo preko dodatne avtentikacije.

Če uporabljamo oblačne storitve hrambe, večina ponudnikov omogoča uporabo varnih map, kamor lahko shranimo dokumente, ki jih želimo še posebej varovati pred nepooblaščenimi očmi. Dostop do takšnih map je mogoče zgolj z dodatno avtentikacijo (geslo, potrditev na mobilnem telefonu in podobno). Tudi ponudniki spletnih poštnih predalov že ponujajo večfaktorsko avtentikacijo, ki zahteva dodatno

potrditev v primeru dostopa do predala iz nezane naprave.

Tako kot je homo sapiens sapiens izumrljal orožje za svojo fizično zaščito, imamo tudi v dobi homo digitalis različna orožja za zaščito svoje identitete in zasebnosti, zato je prav, da jih uporabljamo povsod, kjer so na voljo in v takšnem obsegu, da bomo najbolje zaščitili svojo digitalno identiteto in zasebnost.

Najboljše orožje pa je seveda znanje. Izobražen in ozaveščen uporabnik bo razumel pomen zaščite v digitalnem svetu in tudi uporabljal vsa orodja, ki mu bodo dana na razpolago.

Na ZZZS vas v rednih mesečnih rubrikah na temo informacijske varnosti (5 minut za informacijsko varnost) skušamo opremiti z ustreznimi znanji in predstavljamo načine in orodja za zaščito in varno bivanje v digitalnem svetu. Zaposleni imamo na voljo okolje za e-učenje (eucenje.zzs.si), kjer lahko najdemo tudi modul Informacijska varnost. Če pa si kdo želi pridobiti še več znanja, lahko predela tudi učne module na spletni strani Varni v pisarni (varnivpisarni.si), ki jih je pripravil Nacionalni odzivni center SI-CERT.

Vsi vemo, da je veriga močna samo toliko, kolikor je močan njen najšibkejši člen. Na področju informacijske varnosti je najšibkejši člen neizobražen in neozaveščen uporabnik, zato storimo vse, da ne bomo najšibkejši člen ravno mi sami.

Judita Mesarič

Vir:

- <https://santanderdto.com/en/from-homo-sapiens-to-homo-digitalis/>

Priporočeno branje: Integriteta in preprečevanje korupcije – kaj je novega?

Vir: Usposabljanje KPK, 14. 12. 2022

Integriteta in preprečevanje korupcije je tema, ki jo je dobro imeti »na dnevnem redu« pogošto, predvsem v okolju, kjer je veliko govora (torej, obstaja večje ali manjše, uresničeno ali neuresničeno tveganje) o prevarah, okoriščanju, lobiranju, neetičnem, nezakonitem ravnanju, o zlorabah na področju javnih naročil... Stalno poudarjamo, da gre za samozaščitne vsebine, da nas nevednost, nepazljivost ali celo dobronamernost ne spravijo v neugoden ali celo nezakonit položaj. Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) v Sloveniji velja. V letu 2022 ni bilo sprememb. So pa bile v letu 2022 sprejete dopolnitve Načrta integritete Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki so objavljene, tako kot druge vsebine s tega področja, v eGradivih in si jih vsak zaposleni vedno lahko pogleda. Dodatno vodje organizacijskih enot občasno ozaveščajo sodelavce o integritetnem ravnanju, sektor za razvoj kadrov in organizacije pa vsako leto pripravi usposabljanje s tega področja. Predavajo strokovnjakinje Komisije za preprečevanje korupcije (KPK). Priporočam udeležbo, vsaj dokler ne bo uvedeno eUčenje tudi s tega vedno bolj aktualnega področja, kar je tudi napotilo dopolnjenega Načrta integritete Zavoda iz leta 2022.

Bistvo je transparentnost, sledljivost, javnost delovanja, nas, javnih uslužbencev, uradnih oseb, ki delamo z javnimi sredstvi, ter zakonitost delovanja po predpisih in aktih ZZZS. Želim dati nekaj poudarkov, da si osvežimo vedenje s tega področja, ter kratko predstaviti dopolnitve Načrta integritete ZZZS v letu 2022.

Načrt integritete ZZZS se je v letu 2022 dopolnil z dodatnimi ukrepi v skupinah tveganj v zvezi z nasprotjem interesov, v zvezi z vplivi in zahtevami neetičnega ali nezakonitega ravnanja, v zvezi z javnimi naročili in drugimi oblikami nakupa ali najema.

Z dopolnitvami Načrta integritete ZZZS smo dvignili zavedanje članov skupščine, upravnega odbora in območnih svetov, saj imajo kot člani organov upravljanja po določenih ZIntPK (9. točka 4. člena) status »uradnih oseb«. Nekateri ukrepi iz Načrta smo izvedli že na 12. redni seji upravnega odbora 24. novembra in 7. redni seji skupščine 14. decembra 2022, ko smo člane spomnili na določila ZIntPK ter jim dali v podpis integritetno izjavo. Podobno se je oziroma se bo zgodilo na območnih svetih. Načrt pa predvideva še druge ukrepe, vezane na organe, in sicer:

- zapis v gradivih za seje o potencialnih tveganjih za nasprotje interesov s pozivom na izločitve iz razprave in glasovanja pri sklepih posamezne točke dnevnega reda;
- predlog za dopolnitev poslovnikov z ureditvijo izogibanja nasprotja interesov članov organov s pravnimi posledicami, če se ureditev ne upošteva (npr. neupoštevanje glasovanja, predlog za razrešitev);
- usposabljanje članov organov s področja ZIntPK, ki ga bo pripravila služba ZZZS;
- pred začetkom mandata bo volilna komisija ZZZS opozorila interesne organizacije, ki volijo ali imenujejo člane skupščine in območnih svetov na videz nasprotja interesov pri predlaganju kandidatov za člane skupščine, ki so v pogodbenem oziroma poslovnem razmerju z ZZZS;

- ob začetku vsakega mandata bo seznanitev članov organov z določbami Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Statuta ZZZS, Poslovnika ter z ZIntPK ter sprotne seznane s spremembami predpisov s področja ZIntPK, ki se tičejo članov organov.

Dopolnil se bo Pravilnik notranjega revidiranja, kjer se bodo določbe za primer ogroženosti neodvisnosti ali nepristranskosti direktorja sektorja za notranje revidiranje v zvezi s posameznim revizijskim ali svetovalnim poslom, vključno pri sprejemanju revizijskih priporočil. V tem pravilniku se bo uredil tudi neposredni dostop direktorja sektorja za notranje revidiranje do organa nadzora (brez posredovanja gradiva preko sekretarja ZZZS in brez navzočnosti poslovnodnega organa).

V zvezi z zmanjševanjem tveganj za neetično ali nezakonito ravnanje se bodo pri obravnavi predlogov predpisov in aktov ZZZS upoštevali ukrepi za zmanjšanje tveganj, in sicer, da upravni odbor na začetku mandata sprejme sklep, katere predloge predpisov in mnenja službe ZZZS bo obravnaval ter, da se bo evidentiralo obrazložene odločitve generalnega direktorja, če bo prišlo do tega, da se nekega odklonilnega mnenja ne bo pripravilo ali se ga posredovalo zunanjim institucijam. Direktorji vsebinsko pristojnih področij so tudi odgovorni, da se striktno spoštuje 5. člen Pravilnika o splošnih pravnih aktih (obvezna obrazložitev predloga splošnega akta, če gre za akt upravnega odbora ali skupščine ali se objavi v Uradnem listu RS), da ne bi prihajalo do različnih razlag splošnega akta zaradi zasledovanja zasebnega interesa. V zvezi z zastopanjem ZZZS na sodišču mora v zadevi pooblaščen delavec pridobiti odobritev za sodno poravnavo od neposredno nadrejenega (gre za regresne in druge postopke) – 23. člen Pravilnika o izvajanju poslovnega procesa povračila škode. K temu pravilniku bo predlagana dopolnitev, da vodje PKO vsaj enkrat letno opravijo notranjo kontrolo (ali so in zakaj niso vloženi regresni zahtevki vsaj za največje škodne primere). Dopolnjen je

ZIntPK - orodja za krepitev integritete v javnem sektorju

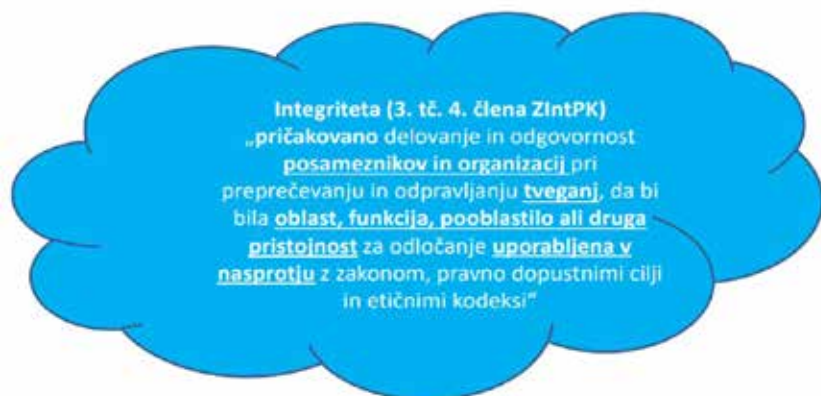
Vir: Usposabljanje KPK, 14. 12. 2022

bil tudi Pravilnik o zastopanju ter se vzpostavile notranje kontrole tudi pri drugih sporih, npr. z izvajalci zdravstvenih storitev.

Na področju javnih naročil (JN) je dopolnjen Načrt integritete prinesel povzetek obveznosti, ki jih predvideva ZIntPK, in še nekaj dodatnih ukrepov (protikorupcijska klavzula v pogodbah, pisne odobritve predloga predlagatelja JN, obvezna priključitev k skupnim JN, nadaljnje uvajanje skupnih JN na ravni ZZZS, postopna centralizacija pri izdaji naročilnic, obveščanje o dolžnosti prijave premoženja po zakonu, letno izobraževanje s področja JN za predlagatelje in odgovorne delavce, razna poročila, prilaganje dokazil k računu o opravljeni storitvi ter glede neunovčenih ali neustreznih finančnih zavarovanj ali nezaračunavanja pogodbenih kazni),

Decembra 2022 je bila v ZZZS uvedena nova enostavna LN aplikacija za podajanje pobud za dopolnitev Načrta integritete ZZZS in drugih zaznav s tega področja. Aplikacija zagotavlja anonimnost pošiljatelja. Če pa pobudnik želi, lahko zapiše svoje ime. Vse predloge bo obravnavala delovna skupina za načrt integritete in se do njih opredelila. Vse v tej aplikaciji bo jav-

Pojem integritete - ZIntPK

Vir: Usposabljanje KPK, 14. 12. 2022

no in vidno vsem delavcem ZZZS. Zato vas vabim, da aplikacijo pogledate, svoje pobude pa vpišete v aplikacijo.

Naše obveznosti za poročanje

1. Do 31. 3. 2023 mora pooblaščen oseba Zavoda poročati KPK o prejetih darilih v zvezi z opravljanjem dela v ZZZS, da se evidentirajo na seznamu. Delavci praviloma ne sprejemamo daril (v četrtem in petem odstavku 35. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije podrobneje določa tudi *dolžnost zavrnitve ponujenega darila*), vendar če pride do tega, se sproti poroča ob prejemu darila nad 50 evrov, da se vpišejo na seznam daril, in sicer: delavci v OE in PE IC poročajo vodjem – direktorjem OE in PE ali osebam, ki jih nadomeščajo, na direkciji pa Poloni Mlakar v tajništvo generalne direktorice, ki pravočasno pripravi tudi zbirno poročilo za KPK. Če uradna oseba sprejme darilo in ne ravna v skladu z določili ZIntPK, jo KPK lahko tudi oglobi od 400 do 1.200 €
2. Vsi, ki so v letu 2022 imenovani v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in osebe, ki odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku (ZZZS) predlagajo izbor ponudnika (vsi ti so zavezanci

za poročanje o premoženjskem stanju), kadar gre za javna naročila, za katera je treba v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, izvesti postopek javnega naročanja in pod pogojem, da je *ocenjena vrednost posameznega naročila enaka ali višja od 100.000 evrov brez DDV*, morajo prijaviti svoje premoženje in po tem tudi vsako spremembo. To naredijo na portalu KPK na predpisanih obrazcih **do 31. 12. 2022**. ZZZS pa mora poročati o vseh osebah, ki so bile v preteklem letu zavezanci za poročanje o premoženjskem stanju **do 31. 3. 2023**, kar pomeni, da KPK naredi navzkrižno kontrolo in lahko ugotovi kršitelje. Vse bolj pa uvaja tudi sankcioniranje.

3. *Poročanje o dovoljenih in nedovoljenih lobističnih stikih se izvaja sproti v osmih dneh (ne več v treh dneh) od vzpostavitve lobističnega stika*. Vsak delavec sam, ki je bil tarča lobista, lobiranje prijavi KPK in o tem obvesti tudi sekretarko ZZZS (suzana.jarc@zzzs.si), kot predvideva prvi odstavek 6. člena Navodila glede ravnanja v primeru lobiranja.
4. Skrbnica načrta integritete je do 5. 6. vsako leto dolžna poročati KPK o izvajanju ukrepov iz Načrta integritete ZZZS v obdobju od 1. 6. preteklega leta do 31. 5. tekočega leta, kar pomeni, da pred tem pozove vse odgovorne osebe iz Načrta integritete ZZZS, da poročajo o izvedenih aktivnostih.

Torej, področje integritete in preprečevanje korupcije je treba osvojiti. Izgovorov nimamo, da z nečim nismo seznanjeni, saj nam vodstvo omogoča vpogled, naslavlja opozorila s področja preprečevanja korupcije, krepite integritete vsakega od nas in naše skupne integritete ter s tem večjega ugleda v okolju, kjer nastopamo kot zaposleni ZZZS. Na nas pa je, koliko se damo podučiti, informirati o integriteti, preprečevanju korupcije ter se izogniti morebitnim negativnim posledicam, ki bi lahko sledile.

Suzana Jarc

Preprečevanje goljufij v obveznem zdravstvenem zavarovanju v letu 2022

Uvod

Nepravilnosti, goljufije in korupcija so resen izziv za vse sodobne družbe, na kar tudi slovenski zdravstveni sistem ni imun. Nepravilnosti so odraz kršenja pravnih podlag, vendar ni vsaka nepravilnost že goljufija ali korupcija. Goljufijo ali korupcijo od nenamerne nepravilnosti (administrativne napake) loči predvsem zlonamerni poskus pridobitve finančne ali nefinančne koristi s strani posameznikov ali organiziranih skupin. Najpogostejše zaznane goljufije v zdravstvenem sistemu oziroma sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: OZZ) so različne zlorabe pri vključevanju oseb v zavarovanje in plačevanju prispevkov za zavarovanje, uporaba lažnih dokumentov pri urejanju zavarovanja ter uveljavljanju pravic, obračuni fiktivno opravljenih storitev in materialov ali obračuni storitev in materialov za fiktivne bolnike, namerno oviranje dostopa do storitev in »koruptivni« preskoki čakalnih vrst, predpisovanje zdravil in medicinskih pripomočkov za fiktivne bolnike in druge.

Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) na podlagi Pravilnika o preprečevanju goljufij pri izvajanju dejavnosti ZZZS (v nadaljevanju: Pravilnik) že od leta 2015 dalje, sistematično obravnavamo različne sume goljufij v sistemu OZZ. Pravilnik določa temeljna načela, imenovanje skupine in koordinatorja za preprečevanje goljufij, pristojnosti, odgovornosti in obveznosti pri preprečevanju goljufij ter natančno določa tudi postopek obravnave posameznega suma goljufije. Obravnavo oziroma postopek podpira računalniška aplikacija z nazivom Preprečevanje goljufij (v nadaljevanju: aplikacija PG), ki omogoča elektronsko prijavo, evidentiranje in obravnavo sumov goljufij, ki jih pri rednem delu zaznajo zaposleni na ZZZS ali pa na osnovi zunanjih prijav (dva različna vira prijav sumov goljufij). Notranje prijave so podane na podlagi zaznave zaposlenih na ZZZS na podlagi različnih nadzornih aktivnosti na specifičnih področjih izvajanja OZZ (na primer pri urejanju zavarovanja, pri plačevanju prispevkov, pri izvajanju/obračunu zdravstvenih storitev, izdaji/obračunu zdravil in medicinskih pripomočkov, pri uveljavljanju pravice do denarnih nadomestil in na drugih področjih). Zunanje prijave, ki jih je od leta 2016 dalje možno podati podpisane ali anonimno prek spletne aplikacije e-prijave oziroma portala ZZZS, prevladujejo. Večina zunanjih prijav sumov goljufij, ki jih prejme ZZZS, je anonimnih. Največji delež prijav različnih nepravilnosti prispevajo zavarovane osebe oz. uporabniki zdravstva. Manjše število zunanjih prijav prispevajo tudi t.i. žvižgači, torej zaposleni v različnih zdravstvenih organizacijah, ki

opozarjajo na nepravilnosti pri izvajanju zdravstvene oskrbe, v delovanju sistema OZZ in širšega zdravstvenega sistema. Pri prijavah, kjer je prijavitelj znan oz. so prijave podpisane, ZZZS strogo varuje vir oz. podatke o prijavitelju.

Za postopke obravnave sumov goljufij v aplikaciji PG so pristojni oz. odgovorni vodje - direktorji območnih enot in področij ter sektorjev na direkciji. Ti predhodno preverjajo vsako prijavo z zbiranjem dodatnih informacij o dejstvih in okoliščinah domnevne nepravilnosti. Če pridobljene informacije potrjujejo navedbe iz prijav, se sproži postopek obravnave sumov goljufije v aplikaciji PG. V nasprotnem primeru se prijave označijo za neveljavne.

V nadaljevanju so predstavljeni osnovni podatki o številu in vrsti prijavljenih sumov goljufij ter določene vsebinske podrobnosti o obravnavanih sumih goljufij v letu 2022. Dodane so tudi nekatere aktualne vsebine iz mednarodnega sodelovanja na tem področju. Na kratko pa je predstavljen tudi aktualni predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev, ki predvideva zaščito posameznikov, ki razkrijejo kršitve prepisov v svojem delovnem okolju.

Število prijavljenih sumov goljufij

V letu 2022 se je število prijav sumov goljufij, v primerjavi z letom 2021 povečalo, kar je verjetno posledica preklica epidemije covida-19 oziroma prenehanja veljavnosti ukrepov, ki so se izvajali z namenom preprečevanja širjenja covida-19 ter tudi povečevanja števila vpogledov zavarovanih oseb v podatke na portalu ZZZS in Z-vem. Prav tako se je povečalo število veljavnih oziroma obravnavanih prijav sumov goljufij. V obdobju od 1. 1. 2022 do 14. 12. 2022 je bilo podanih skupno 200 prijav (v celotnem letu 2021: 167 primerov), od tega 1 na osnovi nadzornih aktivnosti ZZZS, 1 na podlagi prijave policijske postaje, 198 e-prijav prek spletne aplikacije, 26 e-prijav pa je v času priprave tega poročila ostalo še »neobdelanih«. Neobdelane prijave so večinoma prijave, ki so bile v povečanem številu prejete v zadnjih tednih leta 2022. Večina neveljavnih prijav se nanaša na prijave nepravilnosti zavarovancev v času bolniškega staleža (v nadaljevanju: BS). Zunanji prijavitelji namreč množično (anonimno) prijavljajo sume različnih kršenj pravice do denarnih nadomestil oz. BS, ki pa se po dodatnih preverjanjih praviloma izkažejo za neutemeljene. Od skupno 198 e-prijav je bilo veljavnih 8 prijav, ki so bile, kot domnevni sumi goljufij, nato obravnavane v aplikaciji PG. Na podlagi vsebinskega preverjanja vsakega primera posebej, je bilo v koordinaciji z

Tabela 1. Prijave sumov goljufij na ZZZS v letu 2021 in 2022.

Prijave	2021	2022
Število	167	200
Glede na vir:		
– redne aktivnosti	6	2
– e-prijave	161	198
Veljavne glede na vir:		
– redne aktivnosti	8	10
– e-prijave	6	2
	2	8
Neveljavne e-prijave:		
– vsebinsko nepopolne	142	164
– ne gre za sum	13	17
– drugo	114	118
– podvojene	15	15
		14
Neobdelane oziroma še v postopku obdelave	17	26
Veljavne dodeljene:		
– OE	8	10
– Direkcija, IC	7	10
	1	0

Opomba: zajeto obdobje 1. 1. 2022 – 14. 12. 2022

vodji-direktorji organizacijskih enot prepoznanih skupno 164 neveljavnih e-prijav (v letu 2021: 142). Od teh je bilo 17 vsebinsko nepopolnih, v 118 primerih se je na podlagi dodatnih preverjanj izkazalo, da sum goljufije ni podan, v 15 primerih so bili prepoznani drugi razlogi za neveljavnost, 14 primerov pa je bilo podvojenih. Velik delež neveljavnih e-prijav je posledica dejstva, da prijave (večinoma gre za anonimne prijave) prek spletne aplikacije ne vzdržijo presoje zahtevanih pogojev utemeljenosti suma goljufije (tabela 1).

Vrste sumov goljufij, zaznana tveganja in ukrepi

V letu 2022 je bilo v aplikaciji PG obravnavanih 10 primerov sumov goljufij (8 v letu 2021), ki so jih obravnavale pristojne OE. Vseh 10 postopkov obravnav je bilo zaključenih in v večini primerih se je izkazala utemeljenost prijave.

Največ obravnavanih sumov goljufij se je letos nanašalo na sume goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev (5), sledijo sumi goljufij zavarovanih oseb (3) in sumi goljufij zavezancev (2).

Pri sumih goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev so bile v ospredju različne nepravilnosti pri obračunu zdravstvenih storitev in neopravičeno zaračunavanje zdravstvenih storitev. Iz opisov podanih prijav sumov goljufij izhaja, da je verjetno

povečano število prijav sumov goljufij v letu 2022, v primerjavi z letom 2021, tudi zaradi vpogledovanja zavarovanih oseb na portal ZZZS in Z-vem. Od petih obravnavanih sumov goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev, so bili kar štirje podani na podlagi vpogleda na portal ZZZS in Z-vem. Ugotovljene nepravilnosti zaračunavanja zdravstvenih storitev na podlagi vpogledov na spletne portale s strani zavarovanih oseb so in bodo pomemben doprinos pri odkrivanju morebitnih goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev, ki imajo lahko za posledico oškodovanje javnih sredstev (od petih primerov so bile v štirih primerih prijave utemeljene, v enem primeru je bila prijava umaknjena).

Pri sumih goljufij zavarovanih oseb v letu 2022 sta se dva primera nanašala na pridobitno delo javnih uslužbenk v času BS, v enem primeru pa je bila izvršena zamenjava kartice zdravstvenega zavarovanja. Obema primeroma opravljanja pridobitnega dela v času BS je skupno, da na goljufije dodatno vpliva število deležnikov in odločevalcev na različnih ravneh, poraja pa se tudi dvom v utemeljeno odločanje osebnega zdravnika in/ali imenovanega zdravnika ZZZS o delazmožnosti kršiteljic glede na opravljanje pridobitnega dela v času BS. Ker se eden od teh primerov nanaša na ZZZS, je treba primer zaradi preventivnih razlogov posebej izpostaviti, saj je v konkretnem primeru šlo za opravljanje pridobitnega dela v času BS zdravnice zaposlene v ZD, ki je imela sklenjeno pogodbo o delu z ZZZS. Na eni strani imamo pogodbeno zdravnico ZZZS, ki bi morala vedeti, se za-

Tabela 2. Vrste obravnavanih sumov goljufij na ZZZS, 2021 in 2022.

Vrste sumov goljufij	2021	2022
1. sumi goljufij zavarovanih oseb:	3	3
– listinske poneverbe	3	0
– zlorabe BS	–	2
– zamenjava KZZ	–	1
2. sumi goljufij zavezancev:	–	2
– listinske poneverbe (obr. A1, M–1)	–	2
– za plačilo prispevka	–	–
3. sumi goljufij izvajalcev ZS:	3	5
– pri obračunu	2	3
– drugo (okulistika/optika/MP)	1	2
4. sumi goljufij pri izdaji zdravil (lekarni)	1	0
5. Drugo (protipravno pridobivanje podatkov o ZZZS številki)	1	0
SKUPAJ (obravnavni sumi):	8	10

vedati in biti zgled zavarovanim osebam, da je pridobitno delo v času BS absolutno prepovedano. Po drugi strani pa dejanje zdravnice škodi ugledu ZZS, kar je tudi v nasprotju s ciljem krepitve ugleda ZZS (Strateški razvojni program ZZS za obdobje od 2020 do 2025) in zaupanju zavarovanih oseb ZZS. Omeniti je treba tudi, da je Računsko sodišče doslej že izvajalo revizije sklepanja podjemnih pogodb za opravljanje zdravstvenih storitev ter izdajanja soglasij zdravstvenim delavcem za delo pri drugi pravni in fizični osebi, ki opravlja zdravstveno dejavnost in tudi ugotovilo opravljanje pridobitnega dela v času BS (tabela 2).

V nadaljevanju so predstavljena osnovna tveganja po posameznih vrstah goljufij, ki so bila zaznana pri obravnavanih primerih sumov goljufij v letu 2022, skupaj s kratkimi povzetki posameznih primerov ter izvedenimi ukrepi:

1. Sumi goljufij zavarovanih oseb

Izvajanje pridobitnega dela v času bolniškega staleža občinske uslužbenke

Na sum zlorabe BS občinske uslužbenke je prek spletne aplikacije e-prijave opozorila podpisana zavarovana oseba. Na podlagi zbranih dokazil je bilo ugotovljeno, da se je občinska uslužbenka v času BS udeleževala sestankov občinske volilne komisije (OVK), za katere je prejela sejnine in nagrade. Kršiteljica je v svoj zagovor navedla, da ni zavestno kršila predpisov in da je mislila, da poškodba roke ni ovira za udeležbo na sejah OVK. Delodajalec občinske uslužbenke je pojasnil, da ni bil seznanjen z delom uslužbenke v OVK, ki je samostojen in neodvisen organ občine, ki ga imenuje občinski svet in vanj ni bila predlagana s strani delodajalca. Za dokazane dneve opravljanja pridobitnega dela je bila ugotovljena premoženjska škoda v višini 345,15 Evra, ki predstavlja znesek nadomestil za dneve BS in je predmet izvensodnega postopka izterjave škode.

- Izvajanje pridobitnega dela zdravnice po pogodbi o delu sklenjeni z ZZS

Prek spletne aplikacije e-prijave je bila podana anonimna prijava zoper redno zaposleno zdravnico v ZD, s sklenjeno pogodbo o delu z ZZS, ki je že dlje časa v bolniškem staležu, v času BS pa za ZZS opravlja pogodbeno delo. Pristojna organizacijska enota je v postopku obravnave suma goljufije ugotovila utemeljenost prijave, zaradi česar je bila kršiteljici odpovedana pogodba o delu in na podlagi prvega odstavka 35. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju uveden

postopek odvzema nadomestila za ugotovljene dneve opravljanja pridobitnega dela.

- Uporaba tuje KZZ s strani zavarovane osebe

Zaposleni delavec iz bolnišnice je prek spletne aplikacije e-prijave podal sum goljufije, ker so ob sprejemu pacienta na operativni poseg ugotovili oziroma je pacient sam povedal, da je prišlo do zamenjave identitete pacienta v postopku zdravljenja. Prijavitelj je v prijavi povzel podatke iz dokumentacije in pripovedovanja udeleženi. Na urgenci je bil dne 11. 6. 2022 pregledan mlajši moški, uporabljena je bila izročena kartica zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: KZZ), zaradi potrebnega bolnišničnega zdravljenja je bil poškodovani zavarovanec naročen dne 13. 6. 2022 za sprejem bolnišničnega zdravljenja. Na dan sprejema je povedal, da je on druga oseba, kar je potrdil z osebnim dokumentom. Ugotovili so, da sta obe osebi imeli urejeni zavarovanji, glede uporabe KZZ pa se poraja vprašanje o prostovoljni izročitvi oziroma ali je sploh imetnik KZZ bil o uporabi njegove KZZ seznanjen. V postopku preverjanja je pristojna območna enota (v nadaljevanju: OE) ugotovila, da ni šlo za goljufijo, saj sta bili obe osebi zavarovani, zdravstvene storitve dne 11. 6. 2022 so bile dejansko nudene pravemu zavarovancu, ki jih je potreboval in se ni okoristil na račun ZZS oziroma ZZS ni bila povzročena nobena škoda. Nadaljnje storitve so bile izvedene na »pravo« KZZ. V danem primeru je zavarovanec lastnost zavarovane osebe izkazoval s KZZ, drugega zavarovanca, čeprav je imel tudi sam tedaj lastnost zavarovanca in torej ni šlo za primer, ko bi nekdo uporabil tujo KZZ za namen pridobitve koristi, storitev oziroma pravic, do katerih ne bi bil upravičen.

2. Sumi goljufij zavezancev

- Čezmejno izvajanje storitev podjetij, ki ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev potrdil A1

Policijska postaja je pristojno OE obvestila o obravnavi več zadev v zvezi suma fiktivnih prijav prebivališč na določenem območju v povezavi s sumom, da delodajalci ne opravljajo nobene dejavnosti v Sloveniji, ampak samo napotitve delavcev v tujino. Z zbiranjem obvestil in z razgovori s tujci so ugotovili, da določeni delodajalci (19 delodajalcev) tujcem v Sloveniji uredijo dovoljenja za prebivanje in delo ter na podlagi teh pridobljenih dovoljenj tujce, takoj po pridobitvi dovoljenj, napotijo delat v tujino. Na podlagi teh takojšnjih napotitev, prijavljajo tudi fiktivna prebivališča, zaradi morebitnih kasnejših dokazovanj, prebivanja na ozemlju Slovenije. Tujec bi moral vsaj en mesec po izdaji dovoljenja za prebivanje delati v Sloveniji. Ugotovlje-

no je bilo tudi, da navedeni delodajalci v Sloveniji ne opravljajo nobene dejavnosti oziroma dela, prav tako pa določeni delodajalci nimajo primernih prostorov za opravljanje gradbene dejavnosti. Na podlagi ugotovitev je prijavitelj na podlagi 10. člena Zakona o čezmejnem izvajanju storitev podal naznanilo o obstoju dvoma o opravljanju dejavnosti po izdaji potrdila A1 oziroma dvoma, da delodajalec običajno opravlja dejavnost v Sloveniji. Pristojna OE je na podlagi pridobitve informacij od ministrstva za delo in inšpektorata za delo ugotovila utemeljenost prijave, in sicer neutemeljeno pridobivanje potrdil A1 ter podala prijavo suma goljufije pristojnim organom.

– **Prijava v zavarovanje (M-1) s ponarejenimi listinami**

Sum goljufije je bil evidentiran na podlagi zaznave pristojne OE za reševanje prejete vloge preko eVem. Vloga za prijavo v OZZ tujca, na podlagi zaposlitve pri d.o.o., je bila vložena s strani pooblaščenega računovodskega servisa. K prijavi (obrazcu M-1) so bila predložena dokazila o izpolnjevanju pogojev za prijavo v delovno razmerje, pri čemer je bilo ugotovljeno, da sta enotno dovoljenje in informativni list predružačena oziroma ponarejena. Glede na ugotovljene nepravilnosti na enotnem dovoljenju je OE veljavnost oziroma izdajo informativnega lista za tujca preverila neposredno pri Zavodu za zaposlovanje na oddelku za tujce. Iz pridobljenih podatkov se je ugotovilo, da je Zavod za zaposlovanje za tujca izdal soglasje za zaposlitev, samozaposlitev ali delo v Sloveniji dne 4. 5. 2022, na predloženi dokumentaciji pa je bil naveden datum 17. 4. 2022. V konkretnem primeru pri ZZZS ni bila uveljavljena nobena pravica ali pravna korist, saj OE zaradi ugotovljenih nepravilnosti predloženih listin ni izvedla prijave v OZZ. Zaradi suma predružačenja veljavnosti na predloženi kopiji kartice enotnega dovoljenja in ponarejenega informativnega lista je OE na pristojno policijsko postajo naznanila sum storitve kaznivega dejanja.

3. Sumi goljufij izvajalcev zdravstvenih storitev

– **Neopravičeno zaračunavanje storitev in predpisovanje naročilnic za plenice**

S strani zavarovane osebe je bila dne 10. 5. 2022 prek spletne aplikacije e-prijave podana prijava suma goljufije, in sicer da je pri iskanju izvida v svojem zdravstvenem kartonu zasledila liste od kontrolnih psihiatričnih pregledov za vsake tri mesece za več let, ki jih ni imela. Navedla je, da je po možganski kapi in prihodu iz URI Soča v dom za starejše imela samo 3 obiske psihiatrinje in nič več, da ji je domska zdravnica ukinila tablete

za depresijo in to zabeležila v zdravstveni karton v letu 2017. Na podlagi vpogleda na portal ZZZS je ugotovila, da so se od maja 2021 do januarja 2022 naročale dnevne in nočne plenice za zelo težko inkontinenco, ki jih sploh ni potrebovala. Navedla je tudi konkretne osebe, ki naj bi izvajale nepravilnosti. Zavarovana oseba je dne 12. 5. 2022 zaradi njene napake preklicala podano e-prijavo in se opravičila za pomoto. Pristojna OE je takoj po prejemu prijave preverila izdane medicinske pripomočke in zdraviliško zdravljenje in ugotovila, da je prijavitelj zaradi možganske kapi prejemnik mnogih medicinskih pripomočkov (aparata za nadomestno sporazumevanje, invalidskega vozička, stojke, plenice za težko inkontinenco ipd.). Kljub umiku prijave in dejstva, da sama OE ni ugotovila nepravilnosti, je za pristojni dom za starejše podala predlog za redni finančno medicinski nadzor.

– **Goljufija pri izvajanju zdravstvenih storitev**

S strani zavarovane osebe je bila prek spletne aplikacije e-prijave podana prijava, da je na podlagi vpogleda na portalu Z-vem med pregledovanjem podatkov, ugotovila, da naj bi se dne 2. 6. 2022 odvijal nekakšen timski posvet pri izvajalcu, pri katerem je oftalmološko mnenje podala medicinska sestra. Med drugim je navedla, da ne razume, zakaj in kdaj medicinske sestre izdajajo pisne izvide namesto zdravnikov in da gre za skupino, ki izkorišča sredstva ZZZS. Kot pacientu glavkomske ambulate mu je že bila določena diagnoza in pripadajoča skupina slepote od dneva veljavnosti novega Pravilnika o razvrščanju slepih in slabovidnih, kar je bilo ZZZS že zaračunano. Leta 2020 so ji v ambulantni za slabovidne predpisali tehnične pripomočke, povedala je, da rehabilitacije ne potrebuje več, kar je bilo vneseno v njen zadnji izvid. Po dveh letih je bil izveden posvet v ambulantni za slabovidne brez njene vednosti in brez njene lečeče zdravnice iz glavkomske ambulate. Na podlagi navedenega je menila, da gre za zlorabo njenih osebnih podatkov. Postopek je potekal brez njenih lečečih zdravnic, ki so ji že v preteklosti potrdile skupino slepote, zato je zaprosila ZZZS za izredni nadzor in preverbo njenih dveh storitev iz obeh ambulant, da se ugotovijo podvojeni podatki. V prijavi je ZZZS obvestila tudi o uporabi njene KZZ brez njene vednosti in opozorila na nezakonit zaslužek. Za preveritev utemeljenosti je pristojna OE z analizo opredelila zavarovane osebe, ki so bile obravnavane na vrsti zdravstvene dejavnosti 220 278, storitve celostne rehabilitacije slepih in slabovidnih za leto 2022 in 2021 (ker naj bi bilo teh oseb manj kot 30). Nato je za isti dve leti poiskala, ali so bile te zavarovane osebe obravnavane na vrsti zdravstvene dejavnosti 220 22, okulistika, s katero od diagnoz H40 (glav-

kom). Ker je zavarovana oseba ponudila sodelovanje, so jo v postopek preverjanja tudi vključili. Predlagan je bil izredni finančno-medicinski nadzor, v katerem bi nadzorni zdravnik za seznam zavarovanih oseb iz analize, pogledal obe VZD, ki bi ga po potrebi še dopolnili s primeri iz glavnokomske ambulante. Torej en nadzorni postopek, dve VZD. V postopku preverjanja se je ugotovila utemeljenost prijave, nastanek 100 evrov premoženjske škode, izveden je bil izredni finančno-medicinski nadzor, ki je zaradi napak pri beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev ugotovil sistemske napake.

– **Goljufija pri obračunu zdravstvenih storitev**

Zavarovana oseba je zaradi vpogleda podatkov v Z-vem opazila podatke, ki vzbujajo sum goljufije, zato je prek spletne aplikacije e-prijave podala podpisano prijavo. Dne 10. 1. 2022 se je telefonsko prijavila na pregled oziroma posvet k svojemu izbranemu zdravniku in natančno spremljala potek klica (klic je trajal 7 minut in 9 sekund, polovica od tega je bilo čakanje na telefonski tajnici, ostalo dogovarjanje s sestro za datum pregleda). Izvajalec je klic evidentiral za kratek obisk (K000191), v celotni vrednosti 4,49 evra, vrednost OZZ 2,85 evra. Dne 17. 1. 2022 se je za pregled osebno oglasila v ambulanti. Pri nadomestnem zdravniku je bil opravljen samo pogovor (zavarovana oseba 5 minut, zdravnik 2 minuti). Skupni čas v ordinaciji je znašal manj kot 10 minut. Za ta pogovor je bil evidentiran Prvi kurativni pregled (K0002) v skupni vrednosti 10,76 evra, vrednost OZZ 6,83 evra, Veliki poseg (K0022) 1 v skupni vrednosti 38,22 evra, vrednost OZZ 30,58 evra in Srednji poseg (K0021) 1 v skupni vrednosti 21,84 evra, vrednost OZZ 17,47 evra. Pristojna OE je za izvajalca predlagala izvedbo izrednega finančno-medicinskega nadzora, ki pa ni potrdil navedb prijavitelja.

– **Neprofesionalna obravnava in nepravilno ter neopravičeno zaračunavanje ginekologinje**

S strani zavarovane osebe je bila prek spletne aplikacije e-prijave podana prijava suma goljufije, in sicer za neprofesionalno obravnavo in tudi nepravilno izdan račun ter neopravičeno zaračunane zdravstvene storitve. Zavarovanka z dolgoletno diagnozo endometrioze se je zaradi upokojitve dotedanje ginekologinje oglasila pri novi ginekologinji, ki ji je po pregledu izdala račun za ultrazvok iz razloga, da je prišla na pregled neopravičeno in zato pregleda ZZZS ne krije. Ko ji je posredovala dosedanje ultrazvoke, mnenja specialistov, diagnozo svoje ginekologinje, je še vedno vztrajala pri svoji diagnozi in trdila, da je prišla na pregled neutemeljeno in da je njena diagnoza

izmišljena. Poleg tega, da je bil neopravičeno izdan račun za ultrazvok, je bil na računu naveden tudi pregled prsi, ki ni bil izveden. Na opozorilo na napako na računu je sestra dejala, naj se ne obremenjuje s tem, saj pregleda prsi ne krije ona. Pristojna OE je za ginekologinjo na podlagi te prijave in ostalih predhodnih pritožb podala predlog za finančno-medicinski in administrativni nadzor. Finančno-medicinski nadzor je pokazal nepravilno obračunane storitve, zaradi česar je bila pogodbeni partnerici izrečena pogodbeni kazen in vračilo nepravilno obračunanih storitev. Glede na podano prijavo so jo opozorili na pravne podlage, na podlagi katerih se za hujšo kršitev pravic šteje, če izvajalec v ordinacijskem času, dogovorjenim s pogodbo, za samoplačnika opravlja storitve, ki so predmet OZZ in do katerih je zavarovana oseba pri tem izvajalcu upravičena, ali storitve, ki niso predmet OZZ.

– **Neopravičeno zaračunana storitev zobozdravnika**

S strani zavarovane osebe je bila prek spletne aplikacije e-prijave podana prijava, da je pri pregledu opravljenih zdravstvenih storitev v letu 2021 ugotovila opravljeno zobozdravstveno storitev pri zobozdravniku v zdravstvenem domu, v katerem se ni nikoli zdravil, saj ima osebnega zobozdravnika v drugem kraju.

Na podlagi preverjanja dejstev, navedenih v prijavi, je zdravstveni dom, kjer naj bi se zavarovana oseba zdravila, pojasnil, da se je pri njih zdravil drug pacient, katerega KZZ ni bilo možno prebrati, in je bila številka v sistem vnesena ročno, pri čemer je prišlo do napake pri vpisu imena. Za nastalo napako so se opravičili. Prijava je bila sicer opravičena, vrednost napake zaradi nenatančnosti v minimalni višini enega evra zaradi nudene opravičene storitve drugemu zavarovancu ni nastala v breme ZZZS. Kljub nenamerni minimalni napaki je pomembno, da zavarovane osebe opozorijo na opažene nepravilnosti, ki lahko v posameznih primerih tudi predstavljajo goljufije.

Mednarodno sodelovanje

ZZZS je že vrsto let član Evropske mreže za boj proti goljufijam in korupciji v zdravstvu (v nadaljevanju: EHFCN). EHFCN združuje različne vladne in nevladne organizacije iz držav EU, ki izvajajo nadzorne ali inšpekcijske dejavnosti v zdravstvu. Osnovni namen EHFCN je v odprti komunikaciji omogočiti vsem članom izmenjavo ustreznih ekspertnih informacij, znanj in izkušenj glede odkrivanja in preprečevanja goljufij ter korupcije v zdravstvu.

Tako kot v letih 2020 in 2021 so zaradi razmer covid-19 tudi v letu 2022 predvidene mednarodne aktivnosti v okviru EHFCN potekale prek spleta.

Predstavnica ZZZS se je med letom udeležila štirih spletnih izobraževanj, ki jih je organiziral EHFCN (»EHFCN webinars«). Seminarji so namenjeni predstavitvi primerov dobrih praks iz posameznih držav članic. Zaradi aktualnega predloga Zakona o zaščiti prijaviteljev, ki ga je Vlada RS sprejela na seji 19. 10. 2022, je posebej aktualni četrti seminar, na katerem je bila kot zgled dobre prakse predstavljena nova portugalska protikorupcijska zakonodaja.

Na prvem »Kako okrepiti integriteto v zdravstvenem sektorju v spreminjajočih se družbah: integriteta pri delu?«, ki je potekal 29. 3. 2022, se je predstavnik iz Nizozemske osredotočil na pomen besede »etika« oziroma »integriteta pri delu« in kaj se razume kot neetična dejanja: favoriziranje, laganje, korupcija, diskriminacija, navzkrižje interesov itd.

Na drugem »Ogled z očmi bolnikov. Pričakovanja bolnikov in donosno moralne nevarnosti.«, ki je potekal 30. 3. 2022, je italijanski predstavnik predstavil konkretne klinične primere, kjer je bilo razvidno, da moralnih hazardov pogosto ni videti na prvi pogled.

Na tretjem »Korupcija: kaj se dogaja po svetu?«, ki je bil dne 30. 9. 2022, je bila predstavljena globalna koalicija nevladnih organizacij za boj proti korupciji, ki je prisotna v več kot 100 državah in bo v letu 2023 praznovala 30. obletnico.

Na četrtem »Nova portugalska protikorupcijska zakonodaja: Zakaj je ta uredba tako inovativna?« je bil dne 25. 11. 2022 predstavljen kontekst na Portugalskem, kjer je bilo v zadnjih desetih letih nekaj korupcijskih škandalov, pri katerih so bili vpleteni visoki predstavniki vlade. Izpostavljeni so bili primeri oziroma pojavi, ki so pripeljali do trenutne spremembe: povečanje ozaveščenosti posameznikov in organizacij, da je korupcija sistemski problem, ki zajema tako javni kot zasebni sektor; zmanjšanje strpnosti javnega mnenja in verjetno povečanje učinkovitosti kriminalističnih preiskav. Nova protikorupcijska zakonodaja izhaja iz dveh dokumentov: Nacionalne strategije proti korupciji in Direktive EU 2019/1937. Na podlagi teh dveh dokumentov je nastala nova protikorupcijska agencija (MENAC), pooblaščenca za izvrševanje kazni in protikorupcijska zakonska ureditev, ki sta omogočili vzpostavitev programa za prijavo nepravilnosti žvižgačev. Tako javna kot zasebna podjetja morajo sodelovati z MENAC. Nova zakonodaja postavlja 5 »temeljnih kamnov«: pooblaščenec za skladnost, kodeks ravnanja, načrt obvladovanja tveganj, program za prijavo ne-

pravilnosti (whistleblower program, v nadaljevanju: WP) ter program usposabljanja, ki jih morajo sprejeti vse pravne osebe javnega in zasebnega sektorja s 50 ali več zaposlenimi. WP izhaja iz EU Direktive 2019/1937 z dvema glavnima prilagoditvama: obveznost vzpostavitve notranjih kanalov poročanja tako v javnem kot v zasebnem sektorju in razširjeni obseg pregleda, ki ni omejen na navedena področja v členu 2/1 (a), ampak velja za vse kršitve, ki spadajo na spekter korupcije in z njo povezanih kaznivih dejanj. Kanal za poročanje je lahko notranji, zunanji ali gre za javno razkritje. O kršitvah se mora najprej poročati po notranjem kanalu poročanja. Zunanji kanal se uporablja izključno:

- če notranjega kanala ni ali je notranji kanal poročanja omejen na delavce; kadar kršitev ni mogoče učinkovito obravnavati po notranjem kanalu;
- kadar prijavitelj meni, da lahko pride do maščevanja ali
- kadar je prekršek kaznovan z več kot 50.000 evrov kazni.

Javno razkritje je utemeljeno:

- kadar je bila oseba interno prijavljena in/ali navzven, vendar ni bilo sprejetih primernih ukrepov na poročilo v roku treh mesecev;
- kadar kršitev lahko predstavlja neposredno ali očitno nevarnost za javni interes ali
- kadar kršitev ne more biti učinkovito obravnavana s strani pristojnih organov, zaradi posebne okoliščine primera.

Predstavljeni so bili tudi primeri kaznovanja.

Zakaj je ta uredba tako inovativna? Ker je omogočala prehod z mehkega prava (soft law) na trdo pravo (hard law) z obveznim sprejemom kodeksa ravnanja in načrta obvladovanja tveganj. Novi mehanizmi za poročanje so bili uvedeni (kanali poročanja). Zakonodaja velja tako za javni kot za zasebni sektor. Kreirana je bila nova neodvisna protikorupcijska agencija (MENAC). Obveznost za vzpostavitev in prednostno uporabo notranjega kanala poročanja prispeva k zgodnji identifikaciji tveganja za javni interes. Močni ukrepi za zaščito prijavitelja so tudi inovativni. Ne nazadnje je tudi pomembna uvedba odvračilnih sankcij, ki veljajo tako za fizične kot za pravne osebe.

Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev

Žvižgači, to so osebe, ki znotraj zadevne organizacije ali pri zunanjem organu prijavijo ali (javnosti) razkrijejo informacije o nepravilnem ravnanju, pridobljenem v delovnem okolju, prispevajo k preprečevanju škode in odkrivanju groženj ali škode za javni interes, ki bi sicer lahko ostale neodkrita. Vendar jih

strah pred povračilnimi ukrepi pogosto odvrča, da bi svoje pomisleke prijavili. Zaradi tega je pomembna zagotovitev učinkovite zaščite žvižgačev tako na evropski kot na mednarodni ravni. Ustava RS s svojimi temeljnimi načeli in mednarodne konvencije s svojimi pravnimi in etičnimi standardi predstavljajo osnovo zaščite žvižgačev. Kljub temu pa v Sloveniji še nimamo enotnega oziroma celovitega zakona, ki bi področno urejal njihovo zaščito in postopanje v primerih prijave in s tem pozitivno žvižgaštvo spodbudil. Prav tako posebnega varstva žvižgačem ne nudi delovnopravna zakonodaja, ki pa kljub temu vsebuje določbe, potrebne za sodno varstvo, tudi za žvižgače. Na področju protikorupcijske zakonodaje so urejeni mehanizmi le v javnem sektorju, ne pa tudi v zasebnem sektorju.

Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev, ki ga je Vlada sprejela na seji 19. 10. 2022 ureja področje varstva prijaviteljev kršitev predpisov in v slovenski pravni red prenaša Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta EU (EU) 2019/1937 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije, ki celovito naslavlja zagotavljanje varstva prijaviteljem kršitev prava EU. Podobno kot predstavljen portugalski primer dobre prakse glede nove protikorupcijske zakonodaje na EHFCN webinarju je tudi slovenski predlog zakona zasnovan širše od zahtev evropske direktive (prijava kršitev vseh predpisov, ki veljajo v Sloveniji; uporaba tudi za anonimne prijave; širši nabor zaščitnih ukrepov). Predlog zakona ima dva vsebinsko zaokrožena dela.

Prvi del je namenjen opredelitvi treh možnosti, ki jih ima prijavitelj, in sicer vlaganje prijave po notranji poti za prijavo kršitev, prijava po zunanji poti nadzorim in regularnim institucijam in javno razkritje kršitev. Določeni so pogoji za zaščito prijavitelja in obveznost varstva njegove identitete v teh postopkih. Opredeljena je notranja pot prijave in obveznost zavezancev, da jo vzpostavijo, da določijo osebo, ki bo obravnavala prijave, in da določijo postopek obravnave prijave. Za ZZS je pomemben rok za vzpostavitev poti za prijavo, ki ga določa 33. člen, in sicer je ta 90 dni od uveljavitve zakona. Zaradi kratkega roka je ZZS podal predlog za podaljšanje roka za vzpostavitev notranjih poti na 1 leto, vendar predlog ni bil upoštevan, in sicer zaradi izteka roka za implementacijo Direktive 2019/1937. Zakon omogoča tudi uporabo zunanje ponudnika storitev sprejemanja prijav. Opredeljena je tudi zunanja pot prijave, ki jo bodo morali vzpostaviti taksativno naštetih državni organi (določenih 23 organov). Obravnava prijave v zunanji poti ni posebej določena v zakonu, ker se predlog naslanja na obstoječe predpise, ki urejajo postopke obravnave prijav (npr. Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Zakon o integriteti in preprečevanju

korupcije ...). Javno razkritje kršitve je predvideno kot zadnja možnost, ko zaradi okoliščin konkretnega primera ni mogoče pričakovati, da bo sistem ustrezno odreagiralo na prijavo kršitve.

Drugi del je namenjen določitvi zaščitnih in podpornih ukrepov, ki jih sistem nudi prijavitelju, ki se je v javnem interesu izpostavil potencialnim povračilnim ukrepom s tem, ko je podal prijavo ali javno razkril kršitev. Opredeljuje zaščitne in podpirne ukrepe. Jasno je določena prepoved vseh povračilnih ukrepov (tudi grožnja in poskus štetja kot povračilni ukrep), kršitev te prepovedi pa pomeni prekršek. Prijavitelj, ki je deležen povračilnih ukrepov, je upravičen do brezplačne pravne pomoči v sodnih postopkih, in to ne glede na njegovo premoženjsko stanje. Prijavitelj, ki mu je delodajalec zaradi prijave odpovedal pogodbo o zaposlitvi, je upravičen tudi do nadomestila za primer brezposelnosti, če vloži tožbo proti delodajalcu zaradi odpovedi pogodbe. Tudi v tem primeru ni pomembno premoženjsko stanje prijavitelja. Prijava zaradi posledic odnosa na delovnem mestu lahko negativno vpliva na psihično zdravje in dobro počutje prijavitelja, zato predlog v takih primerih predvideva možnost nudenja psihološke podpore.

Zakon vsebuje tudi možnost sodelovanja z organizacijami civilne družbe, ki delujejo na področju zaščite prijaviteljev. Določa pa tudi tri kategorije prekrškov (sistemski, lažji, težji). Globe so določene po velikosti delodajalcev. Pristojnost za izvajanje prekrškovnih postopkov je deljena med Komisijo za preprečevanje korupcije in organe, ki vodijo konkreten postopek z notranjo prijavo. Po sprejetju in začetku veljave zakona ter po vzpostavitvi notranje poti za prijavo v ZZS bo sledila podrobnejša predstavitev v naslednji številki Občasnika ZZS novice & obvestila.

mag. Stanislava Škratek

Seznam objavljenih pravnih aktov, navodil in okrožnic ZZZS v obdobju od januarja do decembra 2022

Za boljšo obveščenost zaposlenih objavljamo seznam pravnih aktov, navodil in okrožnic Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki so bili v obdobju od zadnje objave v občasniku, od januarja do vključno decembra 2020 objavljeni ali vsebinsko posodobljeni v Lotus Notes aplikaciji »E-gradiva« (po kronološkem vrstnem redu glede na datum objave).

Ob tej priložnosti vse vsebinske skrbnike posameznih pravnih aktov na Direkciji pozivamo k dosledni in sprotni objavi vseh novih ali posodobljenih pravnih aktov v aplikaciji »E-gradiva« ter k rednemu posodabljanju neuradnih čistopisov pravnih aktov, ki so objavljeni na spletni strani ZZZS (skladno s predpisi o dostopu do informacij javnega značaja).

Iva Štirn

Pravni akti ZZZS:

- Sklep o imenovanju komisije za medicinske pripomočke iz skupine medicinski pripomočki pri inkontinenci in težavah z odvajanjem seča;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 1. 2022)
- Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju posredovanja osebnih podatkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2022)
- Pravilnik o komisijah za medicinske pripomočke, s spremembami in dopolnitvami;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2022)
- Sklep o določitvi seznama medicinskih pripomočkov, pri katerih je potrebna timska obravnava zavarovane osebe;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2022)
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 1. 2022)
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (neuradno prečiščeno besedilo št. 37);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 2. 2022)
- Pravilnik o splošnih pravnih aktih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2022)
- Sklep o preklicu Protokola o spremembah in dopolnitvah Protokola o načinu izpolnjevanja pogoja preboleznosti, cepljenosti ali testiranja v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 2. 2022)
- Navodilo o uresničevanju pravice zavarovancev do začasne zadržanosti od dela in do nadomestila plače;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2022)
- Navodilo za uvedbo postopkov pri imenovanih zdravniških Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2022)
- Pravilnik o receptih za osebno rabo;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 2. 2022)
- Navodilo izvajalcem za uresničevanje pravice zavarovanih oseb do izbire osebnega zdravnika;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 2. 2022)
- Organizacijsko navodilo o sprejemu podatkov o izbranih zdravnikih, podatkov o nosečnostih ter podatkov o postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, ki jih on-line v informacijski sistem Zavoda zapišejo izvajalci zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 2. 2022)
- Sklep o cenah letovanja v počitniških enotah ZZZS-2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 3. 2022)
- Pravilnik o počitniški dejavnosti zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 3. 2022)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 3. 2022)
- Sklep o določitvi cen standardnih materialov za zobozdravstvene storitve;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 3. 2022)
- Sklep o izbiri dobaviteljev za izvajanje programov izdaje in izposoje medicinskih pripomočkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 4. 2022)
- Navodilo za uveljavljanje pravice do zobnoprostetične rehabilitacije z listinama Predlog zobnoprostetične rehabilitacije in Delovni nalog za zobnoprostetične storitve;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 4. 2022)
- Pravilnik o javnem naročanju;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 4. 2022)
- Navodilo o beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev in izdanih materialov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 5. 2022)
- Navodilo izvajalcem zdravstvenih storitev za elektronski zapis zdravstvenega dela obrazca Prijava nezgode in poškodbe pri delu;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 6. 2022)
- Sklep o imenovanju nadzornih skupin;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 6. 2022)
- Sklep o določitvi cenovnih standardov medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 6. 2022)

- Navodilo za obračun, vprašanja in odgovori, št. 1/2022; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 6. 2022)
- Sklep o preklicu Sklepa o začasnih nujnih ukrepih za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) in zagotavljanja varnega in zdravega okolja za zaposlene; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 6. 2022)
- Sklep o višini urne postavke za opravljeno začasno ali občasno delo upokoјencev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 6. 2022)
- Navodilo za izpolnjevanje obrazca Prijave nezgode in poškodbe pri delu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 7. 2022)
- Navodilo za uveljavljanje pravice do zdravstvenih storitev z napotnico; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 7. 2022)
- Sklep o določitvi seznama medicinskih pripomočkov, pri katerih lahko izbrani osebni zdravnik prenese pooblastilo za predpisovanja na druge zdravstvene delavce; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 8. 2022)
- Navodilo o postopkih posredovanja osebnih in drugih podatkov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 8. 2022)
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o notranji organizaciji; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 8. 2022)
- Pravilnik o upravljanju s pogodbami; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 9. 2022)
- Sklep o določitvi višine nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri opravljanju dela na domu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 9. 2022)
- Sklep o imenovanju pooblaščenih oseb za pomoč in informiranje o ukrepih za preprečevanje nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 10. 2022)
- Sklep o višini plačil zdravnikom, ki opravljajo naloge na podlagi pogodbe o delu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 10. 2022)
- Poslovnik o projektih; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 10. 2022)
- Pravilnik o opravljanju dela na domu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 10. 2022)
- Pravilnik o kartici zdravstvenega zavarovanja, profesionalni kartici in pooblastilih za branje in zapisovanje podatkov v zalednem sistemu (neuradno prečiščeno besedilo št. 5); (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 10. 2022)
- Notranja pravila za zajem in elektronsko hrambo dokumentarnega gradiva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 11. 2022)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za skupine medsebojno zamenljivih zdravil in za terapevtske skupine zdravil; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 11. 2022)
- Sklep o spremembi in dopolnitvi Sklepa o načrtovanju, beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 11. 2022)
- Sklep o določitvi seznama pooblaščenih zdravnikov za predpisovanje medicinskih pripomočkov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 11. 2022)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 12. 2022)
- Sklep o javnem razpisu za izvajanje programov izdaje in izposoje medicinskih pripomočkov; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 12. 2022)
- Sklep o rokih plačil avansov v letu 2023; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 12. 2022)
- Sklep o višini plačil zdravnikom, ki opravljajo naloge na podlagi pogodbe o delu; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 12. 2022)
- Navodilo za obračun, vprašanja in odgovori, št. 2/2022; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 12. 2022)
- Pravilnik o izobraževanju; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 12. 2022)

Okrožnice in navodila ZZZS:

- Navodilo za obračun – Standardi kodiranja; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 1. 2022)
- Okrožnica ZAE 1/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 1. 2022)
- Okrožnica ZAE 2/2022: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 1. 2022)
- Tehnično navodilo za elektronski prenos podatkov o izjemah med storitvami, ki jih obračunava izvajalec; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 2. 2022)
- Navodilo za aplikacijo Nadzori in aplikacijo Lotus notes ZZZS Nadzori (vodenje in izvajanje nadzornih postopkov); (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 2. 2022)
- Navodila za varno delo - Električni ročni vrtalnik; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 2. 2022)
- Navodilo za varno delo - Ročni voziček ter Ročni voziček/ Rudl; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 2. 2022)
- Navodilo za varno delo - Spajkalna naprava; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 2. 2022)
- Okrožnica ZAE 3/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 2. 2022)
- ZZVZZ-R in ZDR-1C - skrajšanje obdobja izplačevanja nadomestila v breme delodajalca ali samostojnega zavezanca; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 2. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo ZDRAVILA; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 3. 2022)
- Navodila za aktivacijo kvalificiranega digitalnega potrdila na PK; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 3. 2022)
- Navodilo za delo s prejetimi računi za osebe brez statusa zavarovane osebe v obveznem zdravstvenem zavarovanju in prejetimi računi izvajalcev zdravstvene dejavnosti izven javne zdravstvene mreže; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 4. 2022)
- Organizacijsko tehnično navodilo za nadzor nad delovanjem in odpravo napak pri dostopu zavarovanih oseb do podatkov zdravstvenega zavarovanja s centralnimi nadzornimi orodji; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 4. 2022)

- Okrožnica ZAE 5/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 4. 2022)
- Okrožnica ZAE 6/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 4. 2022)
- Čistopis vzorcev dokumentov za obračun obveznemu zdravstvenemu zavarovanju;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 5. 2022)
- Okrožnica ZAE 7/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 5. 2022)
- Navodilo za aplikacijo Pogodbe, LN aplikacijo pogodbe, pojasnila in usmeritve za izvajanje Dogovora;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 5. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo KRONos KKDM;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 5. 2022)
- Okrožnica ZAE 4/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 5. 2022)
- Navodilo za uporabo portala ZZZS za izvajalce in dobavitelje;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 6. 2022)
- Okrožnica ZAE 8/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 6. 2022)
- Okrožnica ZAE 9/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 7. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo SBD;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 8. 2022)
- Okrožnica ZAE 10/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 8. 2022)
- Okrožnica o dolžnosti izločitve uradne osebe v upravnem postopku;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 8. 2022)
- Navodilo za zajem in posredovanje podatkov o izdanih zdravilih na recept v on - line sistemu;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 8. 2022)
- Okrožnica ZAE 11/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 8. 2022)
- Okrožnica ZAE 12/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 9. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo ZDRAVILIŠČA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 9. 2022)
- Uporabniško navodilo za delo na portalu ZZZS za MP;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 9. 2022)
- Okrožnica ZAE 13/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 9. 2022)
- Dodatni podatki za lekarne - velika pakiranja in NPV vode;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 9. 2022)
- Tehnični pogoji za dostop do portala za pobudnike in njegova uporaba;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 9. 2022)
- Tehnično navodilo za pripravo in elektronsko izmenjevanje podatkov obračuna zdravstvenih storitev in izdanih materialov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 9. 2022)
- Navodilo o profesionalni kartici in pooblastilih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 9. 2022)
- Okrožnica ZAE 14/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 9. 2022)
- Seznam izvajalcev specialne fizioterapevtske obravnave;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 10. 2022)
- Okrožnica o izvajanju Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 10. 2022)
- Okrožnica ZAE 15/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 10. 2022)
- Okrožnica ZAE 16/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2022)
- Okrožnica ZAE 17/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2022)
- Izobraževanje za koderje – gradiva;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 11. 2022)
- Družinski člani- kadar sta starša zaposlena v različnih državah članicah je za zavarovanje pristojna država člani- ca stalnega prebivališča družinskih članov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 11. 2022)
- Okrožnica ZAE 18/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 11. 2022)
- Tehnično navodilo za uporabo sistema on-line zdravstvenega zavarovanja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 11. 2022)
- Okrožnica ZAE 19/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 12. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 12. 2022)
- Kode MKB, ki pod določenimi pogoji opredeljujejo 100 odstotno plačilo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja – priporočila;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 12. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo SAB;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 12. 2022)
- Struktura XML datoteke za elektronsko objavo šifrantov obračuna zdravstvenih storitev in izdanih materialov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 9. 12. 2022)
- Okrožnica ZAE 20/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 12. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo SOZA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 12. 2022)
- Navodilo za uporabo portala ZZZS za izvajalce in dobavitelje;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 12. 2022)

- Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju povračil;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 12. 2022)
- Uporabniško navodilo za podatkovno skladišče in aplikacijo Povračil;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 12. 2022)
- Okrožnica ZAE 21/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 12. 2022)
- Navodilo za obračun - STANDARDI KODIRANJA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 12. 2022)
- Okrožnica ZAE 22/22: Dopolnitve šifrantov za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 12. 2022)
- Tehnično navodilo za uporabo sistema on-line zdravstvenega zavarovanja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 12. 2022))

Drugi dokumenti ZZZS:

- Rebalans finančnega načrta ZZZS za leto 2021;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 1. 2022)
- Program dela za leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 1. 2022)
- Katalog internih izobraževalnih programov 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 1. 2022)
- Katalog kazalcev za spremljanje uresničevanja SRP 2020-2025;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 2. 2022)
- Strategija ravnanja z nepremičninami ZZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 2. 2022)
- Finančni načrt ZZZS za leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 2. 2022)
- Poročilo o preprečevanju goljufij v letu 2021;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 2. 2022)
- Katalog kazalcev za spremljanje Programa dela 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 2. 2022)
- Poročilo o uresničevanju Programa dela I-XII 2021;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 3. 2022)
- Seznam konferenčnih prostorov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 3. 2022)
- Kazalniki poslovanja in poslovne učinkovitosti bolnišnic za leto 2020 - statistična analiza podatkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 3. 2022)
- Cenik listin- velja od 1.4.2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 4. 2022)
- Načrt promocije zdravja na delovnem mestu;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 4. 2022)
- Plan izobraževanja za leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 5. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE Maribor;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 7. 2022)
- Poročilo o uresničevanju Programa dela I-VI 2022 – kazalci;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 9. 2022)
- Izjava o varnosti in ocena tveganja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 9. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti: OE Murska Sobota - izpostava Lendava;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 10. 2022)
- Požarni red: OE Celje - izpostava Slovenske Konjice;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 10. 2022)

- Načrt integritete ZZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 10. 2022)
- Rokovnik zaključevanja dokumentov v izdatkih za potrebe izvajanja 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 10. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti – OE Murska Sobota;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 11. 2022)
- Program usposabljanja odgovornih oseb za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 11. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti OE Koper - izpostava Izola;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti - OE Koper-Kreljeva ulica 1;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti - OE Koper;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 10. 11. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE Koper - izpostava Piran;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 11. 2022)
- Rokovnik zaključevanja dokumentov v izdatkih za potrebe izvajanja 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 11. 2022)
- Požarni red in ocena požarne ogroženosti- OE Ljubljana - izpostava Grosuplje;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 11. 2022)
- Program dela za leto 2022- replan Programa dela za leto 2022
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 11. 2022)
- Program usposabljanja delavcev za varstvo pred požarom;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 11. 2022)
- Rokovnik ZR 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 12. 2022)
- Rebalans finančnega načrta ZZZS za leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 12. 2022)
- Rokovnik za zaključek leta 2022 - prispevki samoplačniki;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 12. 2022)
- Priporočila za oblikovanje dopisa ZZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 12. 2022)
- Katalog kazalcev 2023;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 12. 2022)
- Program dela za leto 2023;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 12. 2022)

Dogovori, sklenjeni z drugimi partnerji:

- Splošni dogovor za pogodbeno leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 1. 2022)
- Aneks št. 1 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 6. 2022)
- Uredba o določitvi programov storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev zmogljivosti, potrebnih za njegovo izvajanje, in določitev obsega sredstev za leto 2022;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 8. 2022))

Vir: ZZZS, Lotus Notes aplikacija E-gradiva.

Poročilo o izvajanju projekta SPP ter zaključki konference o SPP

Sistem skupin primerljivih primerov (v nadaljevanju: SPP) SPP v Sloveniji uporablja 19 javnih bolnišnic in 9 zasebnih izvajalcev, ki so v letu 2021 opravili 314.000 primerov (pred epidemijo so opravili približno 350.000 primerov na leto), za kar je ZZZS plačal 802 milijona evrov.

Sistem SPP je bil uveden leta 2004, ko smo implementirali avstralski sistem SPP (v. 4.2). V sistem SPP sodi klasifikacija bolezni (MKB-10-AM), klasifikacija terapevtskih in diagnostičnih postopkov (KTDP), standardi kodiranja, šifrant SPPjev (vključno z avstralskimi utežmi) ter razvrščevalnik, ki vse te komponente poveže med samo.

Do danes je bilo v tem sistemu le malo posodobitev. V letu 2013 je bil izveden prehod na verzijo 6. Med letoma 2017–2019 se je izvedla nacionalna stroškovna analiza, kar pomeni, da so bile na podlagi podatkov o stroških iz posameznih bolnišnic izračunane nove uteži, ki so odražale dejanske stroške v slovenskih bolnišnicah. Vendar pa te nove uteži niso bile uvedene, saj jih partnerji Splošnega dogovora in vlada niso podprli.

Slika 1. Janez Poklucar, minister za zdravje in doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica ZZZS na konferenci o SPP.

Naloge projekta so:

1. Postavitev infrastrukture, ki bo omogočala periodično zbiranje podatkov o stroških od bolnišnic in izračunavanje novih uteži. Pod infrastrukturo štejemo:
 - Uvedbo nove verzije klasifikacij SPP, kar je v pristojnosti NIJZ in zahteva velik vložek vseh deležnikov na nacionalni ravni;
 - Metodologijo za beleženje stroškov pri izvajalcih in dopolnitev podpore za izmenjavo podatkov na ZZZS in pri izvajalcih;
 - Zagotovitev programske podpore za izračun uteži SPP;
 - Metodologijo za izračun uteži;
 - Zbiranje podatkov in izračun novih slovenskih uteži, izdelava simulacij vpliva novih uteži na vrednost programov izvajalcev, implementacija novih uteži.
2. Vzpostavitev rednih izobraževanj za koderje, ki bodo koderjem ponudila znanje in pomoč za pravilno in enotno kodiranje.
3. Vzpostavitev kompetenčnega centra za upravljanje sistema SPP, ki bo vzdrževal in posodabljal klasifikacije, zbiral podatke, izračunaval uteži, pripravljaval analize iz teh podatkov in drugo iz področja SPP.

V letu 2022 so intenzivno potekale aktivnosti glede uvedbe nove verzije klasifikacij s 1. 1. 2023:

- Od oktobra 2021 naprej so potekali redni sestanki z NIJZ in Ministrstvom za zdravje glede implementacije nove verzije klasifikacij.
- V začetku leta 2022 smo iz Avstralije prejeli testno verzijo. NIJZ je poskrbel za prevod klasifikacij MKB in KTDP ter standardov kodiranja. Izvedeni pa so bili tudi strokovni pregledi prevoda.
- Ministrstvo za zdravje je podpisalo pogodbo z IHACPA glede nakupa nove verzije sistema SPP. In v novembru 2022 smo iz Avstralije prejeli vsa potrebna gradiva in dovoljenje, da tudi javno objavimo in distri-

buiramo prevedene klasifikacije in šifrante, standarde kodiranja, razvrščevalnik.

- Na ZZS smo pripravili okrožnico za izvajalce glede spremembe šifrantov in o pomembnih novostih glede beleženja podatkov in obračuna. Pripravili smo tudi metodologijo obračuna storitev SPP v prehodnem obdobju (2023–2024). Po predstavitvi na Združenju zdravstvenih zavodov je bil predlog z rahlimi spremembami usklajen in oddan za Splošni dogovor 2023.
- Na ZZS smo organizirali tudi izobraževanje za koderje v novembru 2022.

Kar zadeva nakup programske podpore za izračun uteži SPP, smo v letu 2022 skupaj s PE Informacijski center dopolnili tehnične in vsebinske specifikacije, ki so bile predane zunanjemu izvajalcu za pripravo razpisne dokumentacije. V tržni raziskavi smo identificirali 8 proizvajalcev iskane programske opreme iz tujine.

Skupaj z delovno skupino, v kateri sodelujejo predstavniki bolnišnic iz UKC Ljubljana, UKC Maribor, Onkološki inštitut, OB Valdoltra, SB Jesenice, SB Izola, SB Novo mesto, SB Slovenj Gradec, Klinika Golnik in B Postojna smo pripravili Navodilo o beleženju in posredovanju podatkov za izračun uteži SPP. ZZS je v Aneksu 1 Splošnega dogovora 2022 zagotovil 2 milijona evrov dodatnih sredstev za zagotovitev pogojev za beleženje stroškov v bolnišnicah. V sodelovanju s PE Informacijski center in zunanjim izvajalcem pa je bilo pripravljeno tudi Tehnično navodilo za posredovanje podatkov o stroških iz bolnišnic na ZZS, ki ga bodo programske hiše implementirale v projektu sodelujočim bolnišnicam do konca leta 2022. PE Informacijski center pa je dopolnil spletni portal za izvajalce za sprejem podatkov.

Veliko smo delali tudi na promocijskih aktivnostih:

- predstavitev projekta vsem deležnikom: Zdravstveni svet, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, programske hiše bolnišnic,

Ekonomska fakulteta (podiplomski program Zdravstvene ekonomike),

- objava člankov,
- konference (slovenske in mednarodne): avstralska ABF konferenca, PCSI v Reykjaviku, SPP konferenca,
- napovedana PCSI konferenca v Sloveniji leta 2024.

ZZS je v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, Združenjem zdravstvenih zavodov Slovenije in Zdravniško zbornico Slovenije v Jakopičevi dvorani na sedežu ZZS 25. 5. 2022 izvedel strokovno konferenco "S skupnimi prizadevanji do sodobnega sistema SPP" z namenom obravnavati ključne razvojne aktivnosti za posodobitev slovenskega sistema SPP.

Konference se je udeležilo 73 udeležencev. Skupaj s pozdravnima nagovoroma ministra za zdravje in generalne direktorice ZZS je bilo na posvetu predstavljenih 10 strokovnih prispevkov na temo posodabljanja slovenskega sistema SPP oziroma implementacije poglobljenih rešitev tega sistema.

Na konferenci so bili sprejeti tudi »zaključki konference«, ki povzemajo ključne ugotovitve iz posameznih predstavitev ter povzetke iz razprave.

Ključne ugotovitve so:

- Vsi deležniki so se strinjali, da je sistem nujno posodobiti.
- Deležniki so se strinjali, da bo ustanovitev SPP centra omogočila strokovno zbiranje in uporabo podatkov, kar je osnova za učinkovito upravljanje SPP sistema.
- Udeleženci so se strinjali, da je za uspešno vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP najbolj pomembno sodelovanje vseh deležnikov na nacionalni ravni (Ministrstvo za zdravje, NIJZ, ZZS, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije) kot tudi na ravni bolnišnic.

Slika 2. Udeleženci konference o SPP 25. maja 2022 v Jakopičevi dvorani na sedežu ZZS.

Martina Zorko Kodolja

Zaključki konference 'S skupnimi prizadevanji do sodobnega sistema SPP'

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZS) je v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje (v nadaljevanju MZ), Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ), Združenjem zdravstvenih zavodov (v nadaljevanju ZdrZZ) in Zdravniško zbornico Slovenije (v nadaljevanju ZS) v Jakopičevi dvorani ZZS v Ljubljani dne 25. 5. 2022 izvedel strokovno konferenco "S skupnimi prizadevanji do sodobnega sistema SPP" z namenom obravnavati ključne razvojne aktivnosti za posodobitev slovenskega sistema skupin primerljivih primerov (v nadaljevanju SPP) za financiranje akutne bolnišnične obravnave.

Konference se je udeležilo 73 udeležencev. Skupaj s pozdravnima nagovoroma ministra za zdravje in generalne direktorice ZZS je bilo na posvetu predstavljenih 10 strokovnih prispevkov na temo posodabljanja slovenskega sistema SPP oziroma implementacije poglobitvenih rešitev tega sistema. Iz predstavitev in razprave izhajajo naslednje ugotovitve, priporočila in zaključki:

1. Splošne ugotovitve o slovenskem projektu:

- S sistemom SPP v Sloveniji obračunavamo akutne bolnišnične obravnave, za katere na letni ravni namenimo v povprečju nekaj več kot 40 % vseh sredstev za obvezno zdravstveno zavarovanje. V letu 2021 je bilo izdatkov ZZS za bolnišnično dejavnost 1,064 milijarde evrov, od tega plačano po modelu SPP 802 milijona evrov.
- V letu 2021 je storitve akutne bolnišnične obravnave na podlagi SPP evidentiralo 28 izvajalcev zdravstvenih storitev, od tega 19 javnih bolnišnic in 9 zasebnih izvajalcev.
- Sistem SPP je bil uveden leta 2004, od takrat posodobljen le 1-krat, v letu 2013. Še vedno pa so v uporabi prevzete avstralske uteži, ki so bile izračunane na podlagi podatkov o avstralskih stroških dela in materiala in še to pred več kot 20 leti.
- Skrb za učinkovito upravljanje sistema SPP oz. akutnih bolnišničnih obravnav je ključnega pomena za večjo finančno vzdržnost slehernega sodobnega zdravstvenega sistema – tudi slovenskega, zato je implementacija ne le potrebna, temveč nujna.
- Projekt je usklajen z razvojnimi cilji zdravstvenih sistemov v državah EU in se zelo navezuje na izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, ki ga je pripravila Evropska komisija, po katerem bo Slovenija pridobila načrtovana sredstva za razvoj zdravstvenega sistema oz. tudi na t.i. načrt za digitalno transformacijo zdravstva.
- Projekt SPP naslavlja učinkovitost kot enako pomembno načelo javnih sistemov, kot sta solidarnost oz. pravična dostopnost do oskrbe za vse. Spremljanje stroškov po pacientu in stroškovne analize so osnovni pogoj za identifikacijo, spremljanje

in spodbujanje učinkovitosti oz. spodbujanje tistih, ki dosega-jo boljše rezultate od drugih.

- Ključni ukrepi za posodobitev obstoječega sistema so: posodobitev klasifikacij, ki se uporabljajo v SPP sistemu, vzpostavitev infrastrukture, ki bo omogočala beleženje, zbiranje in preračunavanje podatkov o stroških, umestitev ekipe (SPP centra), ki bo skrbela za kontinuirano nadgrajevanje in vzdrževanje sistema ter nuditi koderjem ustrezno znanje in pomoč.
- Pri izvajanju projekta aktivno sodelujejo deležniki (MZ, NIJZ, ZZS, izvajalci zdravstvenih storitev), in sicer kot člani projektnega sveta, delovne skupine ali medinstitucionalne skupine za uvedbo nove verzije klasifikacij.
- Ključne pridobitve vzpostavitve celovitega upravljanja sistema SPP bodo:

o Za zavarovane osebe:

- Redni stroškovni preračuni uteži omogočajo redno vključevanje novosti in sprememb, kot so optimizacije procesov, nove klinične poti, uporaba novih diagnostičnih metod, sodobnih načinov zdravljenja idr., kar omogoča izboljševanje kakovosti oskrbe zavarovanih oseb.
- Redno analitično spremljanje oskrbe pacientov je podlaga za načrtovanje potreb po obravnavah, identifikaciji, preprečevanju napak in druge pomembne vidike varnosti ter kakovosti bolnišnične oskrbe.
- Posodobitev sistema SPP prinaša ustrezne pogoje za postopno izboljšanje pretočnosti sistema bolnišničnih obravnav, s tem pa tudi boljšo dostopnost bolnikov do oskrbe.

o Za izvajalce zdravstvenih storitev:

- Uporaba slovenskih uteži, ki odražajo dejansko porabo stroškov dela, materiala in opreme pri posamezni storitvi, bo omogočila bolj realno načrtovanje finančnih sredstev bolnišnic.
- Z novimi utežmi bodo vzpostavljene spodbude za optimizacijo delovnih procesov pri izvajalcih, za oblikovanje in uvedbo kliničnih poti, optimizacijo nabave potrebnega materiala, standardizacijo uporabe materialov in zdravil itd.
- Bolj natančno beleženje stroškov po pacientu, bo omogočalo boljše notranje spremljanje stroškov, analize in bo v podporo strateškemu načrtovanju in odločanju pri poslovanju bolnišnic.

o Za ZZS:

- Redni obdobjni preračuni uteži bodo omogočili sprotno prilagajanje spremembam v organizaciji zdravniške službe, (novim) postopkom zdravljenja in zdravstvenim teh-

nologijam, kar bo izboljšalo sprejemljivost in vzdržnost sistema.

- Postavljeno bo izhodišče za morebitni prenos modela SPP tudi na druga področja, kot so obravnava psihiatričnih bolnikov, urgentnih primerov ter obravnave v primarnem zdravstvu.

o Razvojne pridobitve za zdravstveni sistem:

- Nove klasifikacije bodo sodobne, z vključenimi novimi boleznimi in postopki zdravljenja.
- Zbiranje podatkov bo bolj avtomatizirano, kar bo olajšalo delo na strani izvajalcev zdravstvenih storitev kot na strani ZZS.
- S postavitvijo kompetenčnega centra in pripravo načrta vzdrževanja in nadgradenj sistema SPP bo zagotovljeno ažurno prehajanje na nove verzije klasifikacij in razvrševalnika, ki sledijo razvoju novih medicinskih tehnologij, saj bodo vloge in kompetence natančno določene in postopki utečeni. Prav tako pa bodo utečeni postopki obdobjnega uvažanja posodobljenih uteži.
- Izobraževalni center bo prispeval k enotnemu kodiranju pri vseh izvajalcih, kar pomeni boljše vhodne podatke za stroškovne analize, preračunavanje uteži in boljše analitične in statistične podatke tako na mikro (bolnišnice/izvajalci) kot makro ravni (ZZS, NIJZ, MZ).

2. Priporočila in zaključki, ki izhajajo iz primerov dobrih praks:

- Vsaka uspešna implementacija sistema SPP zahteva centralno upravljanje podatkov, ki zagotavlja preverjanje verodostojnosti teh podatkov, izračunavanje stroškov na pacienta (costing), ter razvoj uteži primerov SPP – SPP center.
- Iz nemških in drugih tujih izkušenj izhaja, da je ključni dejavnik uspeha ustanovitev neodvisnega organa – SPP centra, ki ima pooblastila za uvažanje sprememb v sistemu, vključno z izračuni uteži.
- V Nemčiji imajo glavni deležniki (zavarovalnice in bolnišnice) enak delež v InEK (nemški SPP center). Takšna umestitev bi bila v končni fazi zelena tudi v Sloveniji.
- Naslednji ključni dejavnik uspeha je, da vse sistemske spremembe temeljijo na podatkih. Izvajajo se le spremembe, ki izboljšujejo sistem. Na ta način je sistem SPP neodvisen in sprejemljiv za vse deležnike. Nenazadnje, nenehne optimizacije ne poganjajo interesne skupine, temveč temelji na predlogih in ugotovitvah strokovnjakov.
- Iz slovenskih bolnišnic na podlagi implementacije sorodnih nacionalnih razvojnih projektov opozarjajo na pomen kakovostnega (projektne) obveščanja in realnega terminskega pla-

na izvedbe. Za optimalno izvedbo projekta pa so ključnega pomena tudi poenoteni pristopi in metodologije k posodabljanju sistema SPP, kot npr. izdelava enotnega tehničnega navodila za vzpostavitev ustrezne programske opreme, uvedba enotnega sistema šifrantov, vzpostavitev možnosti e-izmenjave podatkov med bolnišnicami, enotna metodologija zajema stroškov in sorodne projektne aktivnosti.

3. Priporočila in zaključki glede ključnih elementov posodabljanja sistema SPP v Sloveniji:

- Za posodabljanje sistema SPP so ključnega pomena (1) posodobitev klasifikacije SPP, (2) nadgradnja kodiranja SPP, (3) razvoj spremljanja podatkov o stroških po pacientih, (4) uvedba rednih stroškovnih analiz in mehanizmov za spodbujanje učinkovitosti ter (5) vzpostavitev SPP centra za upravljanje sistema.
- Udeleženci so bili enotnega mnenja, da je za uspešno vzpostavitev celovitega upravljanja sistema SPP najbolj pomembno sodelovanje vseh deležnikov (MZ, NIJZ, ZZS, izvajalcev zdravstvenih storitev) – tako na nacionalni ravni kot tudi na ravni bolnišnic.
- Dobro upravljanje sistema SPP, tako na nacionalni ravni, kot tudi na ravni bolnišnic, je ključnega pomena ne le za učinkovitost bolnišničnega dela temveč učinkovitost zdravstvenega sistema nasploh.

o Glede posodobitve klasifikacije SPP:

- Za udeležence je sprejemljiv predlog NIJZ, da se posodobitev klasifikacije SPP (avstralska modifikacija MKB, KTDP, razvrščevalnik) v Sloveniji izvaja redno - vsake dve leti.
- Zelo pomembno je, da se medinstitucionalna skupina s predstavniki MZ, NIJZ in ZZS redno (mesečno) sestaja in koordinira vse aktivnosti uvedbe nove verzije klasifikacij.
- Začetek uporabe nove verzije klasifikacije SPP je načrtovana za 1. 1. 2023. ZZS bo o aktivnostih in potrebnem angažmaju sproti obveščal vse izvajalce zdravstvenih storitev in njihove programske hiše.

o Glede nadgradnje kodiranja SPP:

- Udeleženci posveta opozarjajo na velik pomen pravilnega in kakovostnega kodiranja, ki je temelj pravične razdelitve sredstev v sistemu SPP. Pod- in pre-kodiranje izkrivljata sistem, saj napačno kodirani primeri negativno vplivajo na izračun stroškov.
- Za pravilno kodiranje je ključna vzpostavitev rednega in kontinuiranega izobraževanja. Začetno izobraževanje za koderje ZZS načrtuje v novembru 2022, na katerega bodo izvajalci zdravstvenih storitev pravočasno povabljeni.

o Glede spremljanja stroškov po pacientih:

- Prenova klasifikacije in nadgradnja kodiranja SPP je pogoj za bolj verodostojno poročanje o akutnih bolnišničnih obravnavah, ki se izvajajo skladno s slovenskimi doktrinarnimi smernicami bolnišničnega zdravljenja.
- Pravilni in pravočasni podatki o opravljenih storitvah, porabljenih materialih in drugih stroških po pacientih pa so osnova za spremljanje in načrtovanje dela in poslovanja, povečanje kakovosti, varnosti in učinkovitosti opravljenih storitev in nenazadnje tudi boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev.
- Udeleženci konference podpirajo boljšo izrabo obračunsko-administrativnih podatkov za raziskovanje, organizacijo procesov, načrtovanje v zdravstvu in druge namene.
- Delovna skupina, ki jo poleg ZZS sestavljajo predstavniki 11 v projektu sodelujočih bolnišnic, predstavnik MZ in ZdrZZ, je pripravila Navodilo o zbiranju in posredovanju podatkov za izračun uteži SPP. Na podlagi tega navodila bodo bolnišnice vzpostavile evidentiranje materialnih stroškov po pacientih in poročanje ZZS ter v letošnjem letu posredovale na ZZS prvi paket ustreznih podatkov. Za ta namen je ZZS v Splošnem dogovoru zagotovil dodatna 2 milijona evrov.

o Glede uvedbe rednih stroškovnih analiz:

- Redno spremljanje stroškov je osnova za primerno funkcioniranje sistema SPP. Omogoča tudi redno vključevanje novosti in sprememb, kot so optimizacije procesov, nove klinične poti, uporaba novih diagnostičnih metod, sodobnih načinov zdravljenja idr.
- Redno spremljanje stroškov je osnova za učinkovito upravljanje sistema na nacionalni ravni in za upravljanje na ravni bolnišnic. Ključno je tudi za vzpostavitev mehanizmov (finančnega) spodbujanja učinkovitega dela zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja.
- Na podlagi začetne stroškovne analize bo pri financiranju izvajalcev zdravstvenih storitev prišlo do razlik v primerjavi z obstoječim modelom. Ko se bo sistem stabiliziral, se bodo te razlike v stroškovnih izračunih zmanjševale. Vsekakor pa bo ob vpeljavi opredeljeno ustrezno prehodno obdobje, v katerem se bodo izvajalci lahko prilagodili spremembam.
- Spremembe uteži, ki temeljijo na izračunih na podlagi zbranih podatkov o stroških od izvajalcev zdravstvenih storitev, se bodo, tako kot je to predvideno v institucionalnem okvirju, uveljavile v partnerskih pogajanjih oz. se umestile v Splošni dogovor.

- Projektna skupina na ZZS se zavezuje, da bodo izračuni temeljili zgolj na podatkih, posredovanih od izvajalcev zdravstvenih storitev, ter da bo metodologija za izračunavanje uteži povsem pregledna, sami izračuni pa dostopni vsem izvajalcem oz. partnerjem.
- ZZS bo v ta namen kupil programsko opremo za izračunavanje stroškov in uteži, v pripravi je javno naročilo za nakup.

o Glede vzpostavitve SPP centra za upravljanje sistema:

- Medinstitucionalna skupina pri projektu je že začela pogovore o možnosti ustanovitve SPP centra v Sloveniji.
- Udeleženci so bili enotnega mnenja, da je vzpostavitev SPP centra za upravljanje sistema dobra rešitev, ki bo omogočila strokovno zbiranje in uporabo podatkov, kar je podlaga za učinkovito upravljanje sistema SPP.
- Posebej pomembno je, da bodo imeli možnost uporabe podatkov vsi deležniki, oz. partnerji v zdravstvenem sistemu – po načelu enoten zajem podatkov, dostop do podatkov pa v skladu s pristojnostmi deležnikov v zdravstvenem sistemu.

4. Zaveze in sklepi:

- ZZS se zavezuje, da bo o pomembnosti in nujnosti posodobitve sistema SPP takoj po imenovanju seznanil tudi novo sestavo Ministrstva za zdravje.
- Deležniki se zavedajo pomembnosti posodobitve sistema SPP in se zavezujejo, da bodo še naprej sodelovali pri vzpostavitvi celovitega upravljanja sistema SPP, kot člani projektnega sveta in delovne skupine, ter si prizadevali za sledenje dogovorjenim aktivnostim in rokom.
- Z zaključki konference se seznani udeležence posveta, izvajalce zdravstvenih storitev, strokovno in širšo javnost pa tudi z ustreznimi neposrednim informiranjem prek območnih enot ZZS ter na osnovi strokovnih objav v medijih ZZS in v drugih strokovnih krogih.

Ljubljana, 25. 5. 2022

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Izobraževanje za koderje

21. in 22. novembra 2022 je ZZZS organiziral izobraževanje za koderje, kjer so bile predstavljene novosti v standardih kodiranja verzije 11 ter v novi verziji klasifikacij bolezni (MKB-10-AM v11) in klasifikaciji terapevtskih in diagnostičnih postopkov (KTDP v11). Na izobraževanje so bile povabljene vse bolnišnice in zasebni izvajalci storitev akutne bolnišnične obravnave, nadzorni zdravniki ZZZS in zavarovalnic za prostovoljno zdravstveno zavarovanje ter predstavniki NIJZ. Bolnišnice so na izobraževanje prijavile koderje, to so tiste osebe, ki prevedejo zapise iz zdravstvenega kartona v šifre iz klasifikacij in jih pripravijo za vnos v razvrščevalnik. Izobraževanja se je udeležilo 65 udeležencev.

Izobraževanje je izvedla Anna Coote iz Avstralije. Coote iz podjetja eHealth Education ima več kot 30 let izkušenj s kliničnim kodiranjem, nadzorom kodiranja in izvajanjem izobraževanj s tega področja v Avstraliji in drugod po svetu.

24. in 25. novembra 2022 pa je Coote izvedla še delavnico z zdravniki iz ZZZS, na kateri so bila predstavljena orodja za pomoč pri kodiranju, ki so jih preskusili na konkretnih primerih, tako da so lažje sprejeli odločitev o tem, ali taka orodja potrebujemo tudi pri nas.

Zdravniki ZZZS na delavnici z Anne Coote, 24. in 25. 11. 2022.

Martina Zorko Kodelja

Udeleženci delavnice z Anne Coote, 24. in 25. 11. 2022.

PCSI konferenca v Reykjavíku

Konec septembra 2022 je potekala PCSI konferenca v Reykjavíku na Islandiji. PCSI je letna konferenca organizacije Patient classifications systems international, ki združuje organizacije s celega sveta, ki se ukvarjajo s case-mix (SPP) modeli plačevanja. Na konferenci sem predstavila slovenske izkušnje in načrte na področju SPP oz. v okviru projekta SPP. Namen udeležbe je bil tudi pridobiti čim več znanja iz izkušenj drugih, prav tako pa mreženje in pridobivanje koristnih kontaktov s sorodnimi institucijami in potencialnimi poslovnimi partnerji, ter pridobiti čim več informacij o organizaciji take konference, saj jo bomo v Sloveniji gostili v letu 2024.

Udeležila sem se dveh delavnic na temo »costing« - razdelitve stroškov na posameznega pacienta, s čimer se trenutno ukvarjamo pri projektu SPP. Zelo zanimiva so bila predavanja na temo analiz podatkov o SPPjih. Ugotavljam,

da je oblikovanje kazalnikov kakovosti, kot jih pripravljamo na ZZZS, iz podatkov, ki jih za namen obračuna dobivamo od bolnišnic, kvaliteten način ugotavljanja kakovosti, ki ne obremenjuje dodatno niti izvajalcev niti pacientov. Podjetje Beamtree iz Avstralije nam je predstavilo orodje PICQ, s katerim ugotavljajo pravilnost kodiranja diagnoz in postopkov oz. skladnost s standardi kodiranja. Ker želimo tudi v Sloveniji izboljšati kakovost kodiranja, smo se dogovorili za podrobnejšo predstavitev, na podlagi katere bi ocenili možnosti poskusne ali morebitne produkcijske uvedbe.

Konference so se udeležili še predstavniki Ministrstva za zdravje ter Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in Splošne bolnišnice Novo mesto.

Martina Zorko Kodelja

Martina Zorko Kodelja med solfatarami na Islandiji.

Konferenca s področja podatkovne znanosti v Beogradu, november 2022

Novembra 2022 smo se sodelavci Področja za analize in razvoj ter PE Informacijski center udeležili ene večjih konferenc v Evropi s področja podatkovne znanosti, Data Science Conference Europe 2022. Konferenca se je odvijala cel teden med 14. in 18. novembrom, sami pa smo bili prisotni zadnja dva dneva.

Predstavljene so bile zelo različne vsebine s področja podatkovne znanosti, saj so danes podatki praktično nepogrešljivi pri delovanju organizacij. Spoznali smo, da se je ideja o umetni inteligenci začela že sredi prejšnjega stoletja, ki se je skladno z razvojem tehnologije, količino in kakovostjo podatkov hitro razvijala. V prihodnosti se bo to področje še bolj razvijalo. Kakovostni in pravočasni podatki bodo še bolj pomembni pri našem delu. S pomočjo algoritmov strojnega učenja in umetne inteligence pa se bodo tudi delovna mesta spremenila. Prikazane so bile različne rešitve uporabe podatkov in umetne inteligence na področju robotike, ki pri vsakodnevnih opravilih lahko pomaga delavcu tudi pri zahtevnejših nalogah. Zanimiva je bila diskusija o varovanju osebnih podatkov. Sodelujoči v diskusiji so bili mnenja, da je treba varovati osebne podatke, o tem ni dvoma, obenem pa to predstavlja tudi resno oviro pri razvoju, ker v določenih primerih brez osebnih podatkov ni mogoče priti do končne rešitve. Zato se v svetu postopno pojavlja uporaba sintetičnih podatkov, kar bi lahko bil delni odgovor pri uporabi osebnih podatkov. Sintetični podatki so ustvarjeni umetno in nimajo neposredne povezave z izvirnimi podatki, ni jih mogoče izslediti nazaj ali preoblikovati v izvirne podatke imajo pa še vedno lastnosti osebnih podatkov, ki bi jih za določeno nalogo potrebovali. Ker ne gre za osebne podatke, ni treba upoštevati uredbe EU o varstvu podatkov (GDPR).

V naslednjem dnevu smo spremljali prispevke uporabe podatkov in umetne inteligence na področju zdravja. Veliko rešitev se nanaša na pomoč zdravniku pri delu, kot je recimo branje rentgenskih posnetkov. Zanimiv je bil primer

uporabe iz ZDA, kjer so na univerzi z uporabo podatkov iz različnih virov razvili napoved tveganja za bolezen v lokalnem okolju. Med viri so bili tudi podatki o socialnem statusu prebivalstva ter načinu življenja. Podobno kot se sami srečujemo pri delu s podatki, so se tudi pri tem projektu srečevali s pomanjkljivimi podatki, različnimi oblikami podatkov torej z neurejenimi podatki, katerim so morali nameniti dodatno pozornost, da so jih preoblikovali v uporabne.

Prav tako zanimiva predstavitev in kasneje tudi pogovor je bil s predstavniki informacijskega podjetja, ki so v srbski zdravstveni sistem vpeljali e-recept in e-zdravstveni zapis. Za razliko od Slovenije v Srbiji nimajo centralnega sistema, kjer bi se hranili izvidi pacientov (kot je to pri nas NIJZ in lahko dostopamo do teh podatkov z aplikacijo ZVEM), ker to zakonsko ni urejeno. Tam so razvili le centralni sistem, ki hrani povezave vseh pacientov do dokumentov posameznih izvajalcev zdravstvenih storitev. Tako je dostop zdravnika v bolnišnici do vseh izvidov pacienta (tudi laboratorijskih preiskav), ki so lahko bile opravljene kjer koli v javnem zdravstvenem sistemu, urejen preko centralnega sistema, kjer so shranjene vse povezave do izvidov tega pacienta, sami izvidi pa so shranjeni lokalno v vsaki bolnici, ki jih je ustvarila. Seveda so pred izvedbo te rešitve morali urediti zakonske podlage, da so uredili pooblastila za dostop. Predstavniki podjetja so nam zatrdili, da je bila to odločitev države (ministrstva), ki so ta projekt polno podpirali in sprejemali potrebne odločitve in brez te podpore bi težko uvedli spremembe.

Na koncu nam je dogodek prikazal vpogled v zadnje trende podatkovne analitike, uporabe podatkov in uporabe umetne inteligence.

Več informacij o kongresu na www.datasciconference.com.

Dalibor Gavrić

Udeleženci kongresa iz ZZS (iz leve proti desni): Dalibor Gavrić, Področje za analitiko in razvoj na Direkciji, Metka Metka Nussdorfer, PE Informacijski center in Igor Urlep, OE Celje, oddelek informacijski center.

Poročilo s 7. Slovenskega endokrinološkega kongresa

7. Slovenski endokrinološki kongres je potekal od 20. do 22. oktobra 2022 na Bledu.

ZZZS ima široko administrativno bazo podatkov v zdravstvu, ki je dobro organizirana in strukturirana. S sodelovanjem z medicinsko, raziskovalno in matematično-ekonomsko stroko smo le to uporabili za prikaz dogajanj v zdravstvenem sistemu.

Na kongresu smo zaposleni ZZZS sodelovali pri treh prispevkih, eni ustni prezentaciji in dveh posterjih:

1. **Analiza ekonomskega bremena sladkorne bolezni v Sloveniji kot podlaga za načrtovanje bodočih stroškov sladkorne bolezni in presojo ukrepov za njeno obvladovanje** (Petra Došenović Bonča, Dalibor Gavrić, Karmen Janša)

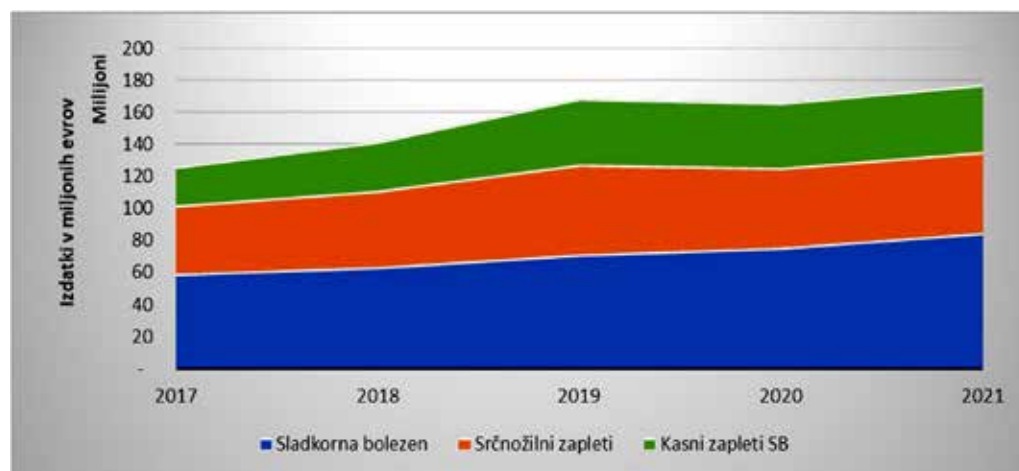
Ocena ekonomskega bremena je pripravljena na podlagi administrativne baze podatkov ZZZS o izdatkih za zdravljenje in medicinske pripomočke, izdatkih za zunajbolnišnično dejavnost diabetologije, za prejemnike zdravljenja za zniževanje glukoze v krvi pa tudi o izdatkih v splošni in drugih zunajbolnišničnih specialističnih dejavnostih. Prav tako so na podlagi relevantnih diagnoz upoštevani izdatki za bol-

nišnične obravnave oseb s sladkorno boleznijo in njenih akutnih ter kasnih zapletov. Ocenjeni so tako skupni stroški kot njihova struktura, pa tudi spolno-starostni profili izdatkov.

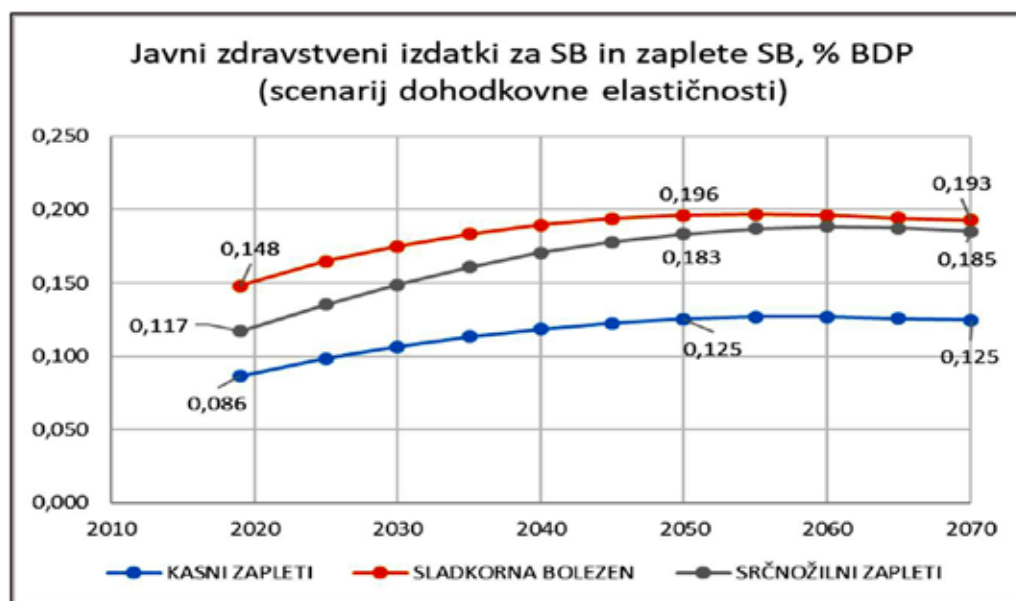
V Sloveniji so leta 2019 neposredni zdravstveni stroški sladkorne bolezni znašali 197,7 milijona evrov, od tega 18,3% za zdravljenje iz skupine A10, 12,3% za zdravljenje zapletov, 10,7% za medicinske pripomočke, 26,4% odstotkov za dejavnost splošnih in specialističnih ambulant ter 32,2% za bolnišnično dejavnost (slika 1 in 2).

2. **Telemedicina in sladkorna bolezen med pandemijo covid-19 v Sloveniji** (Brina Šket, Karmen Janša, Ana Munda, Draženka Pongrac Barlovič)

Analizirali smo nacionalne in regionalne podatke ZZZS o telemedicinskih obravnavah od leta 2019 do 2021. Poleg tega smo s spletnim vprašalnikom zbrali tudi izkušnje zdravstvenih delavcev o telemedicini. V letu 2020 je bilo število vseh ambulantnih obiskov sladkornih bolnikov v Sloveniji nižje ($n = 158.339$) kot v letu 2019 ($n = 173.375$) ali 2021 ($n = 168.462$). Število telemedicinskih obiskov se je od leta 2019 ($n = 6.118$; 3,5% vseh obiskov) do leta

Slika 1. Izdatki za zdravljenje sladkorne bolezni (SB), njenih kasnih zapletov na ledvicah, očeh in nogah ter na srcu in ožilju od leta 2017 do 2021.

Slika 2. Javni zdravstveni izdatki za sladkorno bolezen (SB) in njene zaplete v odstotku BDP s projekcijo do leta 2070

2020 ($n = 29,695$; 18,8% vseh obiskov) povečalo za 5-krat, od leta 2020 do 2021 pa je padlo za 1,8%. Zdravstveni delavci opisujejo prednosti (predvsem dobra dostopnost za paciente in stroškovna učinkovitost) in slabosti (predvsem osebno breme in slabši nadzor zdravljenja) telemedicine obravnave.

3. Starostno pogojene spremembe v nivojih krvnih maščob in glukoze ter njihova povezava z uporabo zdravil in smrtnostjo: opazovalna raziskava (Rene Markovič, Vladimir Grubelnik, Helena Blažun Vošner, Peter Kokol, Matej Završnik, Karmen Janša, Marjeta Zupet, Jernej Završnik, Mariko Marhl)

V raziskavi smo ugotovili, da se najvišji delež populacije s povišanimi vrednostmi glukoze pojavlja približno 20 let kasneje kot največji delež populacije s hiperlipidemijo. Uporabili smo tri različne podatkovne baze, ZD Maribor, ZZS in Statističnega urada Slovenije, kar ni

dopuščalo longitudinalne raziskave, vendar je omogočalo dokazati, da so profili krvnih maščob in glukoze v populacijski statistiki kvalitativno spremenjeni z zdravljenjem in s smrtnostjo. Zaznali smo dve prelomni točki, prva v starosti 55-59 let ustreza največjemu porastu uporabe zdravil in druga sovpada z naglim porastom smrtnosti v starosti 75-79 let. V kasnejši, dodatni študiji smo z metodo matematičnega modeliranja opozorili še na nekatere ključne celične mehanizme v celicah beta, ki lahko ob kroničnih pogojih hiperlipidemije vodijo v povišano bazalno izločanje inzulina in pomanjkanje inzulinske sekrecije po hrani.

Karmen Janša

Projekt JadeCare in udeležba na tematskih delavnicah

JadeCare (skupno ukrepanje za uvedbo digitalno podprte, integrirane in na osebo osredotočene oskrbe) je eden izmed evropskih projektov za preoblikovanje zdravstvenega varstva v učinkovite, inovativne in vzdržne zdravstvene sisteme. Sofinancira ga Zdravstveni program Evropske unije 2014–2020 v okviru sporazuma o nepovratnih sredstvih št. 951442. Projekt spodbuja prehod na digitalno podprto, integrirano in na osebo osredotočeno zdravstveno oskrbo, ki je kakovostna, koordinirana in dobro organizirana. JadeCare sodelujočim zagotavlja strokovno podporo in jim omogoča dostop do koristnih rešitev na izbranih področjih. Pri tem podpira prenos izvirnih dobrih praks med državami, ki so te izvirne dobre prakse oblikovale in jih uspešno implementirale ter državami, ki bodo te prakse prenesle in prilagodile svojim lokalnim okoljem, potrebam in kontekstu lastnega zdravstvenega sistema. V projekt je vključenih 16 držav EU, med njimi tudi Slovenija.

V Sloveniji smo se odločili za prenos nemškega OptiMedisovega populacijskega modela integrirane oskrbe, katerega cilji so krepiti zdravje populacije, izboljšati izkušnjo ljudi z zdravstveno oskrbo ter višjo kakovost storitev, zagotoviti zadovoljstvo zdravstvenih izvajalcev in zmanjšati nepotrebne zdravstvene stroške. V tem okviru na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije kot naslednjim posvojiteljem (angleško next adopter), skupaj s Slovenskim nefrološkim društvom, Zvezo društev ledvičnih bolnikov Slovenije, Združenjem zdravnikov družinske medicine in Slovenskim združenjem za klinično kemijo in laboratorijsko medicino pripravljamo nov celovit pristop za obvladovanje kronične ledvične bolezni (v nadaljevanju: KLB).

Potek projekta JadeCare v Sloveniji

Zaradi stalnega naraščanja pojavnosti KLB in s tem tudi njenih zapletov smo se odločili, da pristopimo k novi celostni organizaciji integrirane oskrbe oseb s KLB.

Osnovni cilji projekta so:

- izboljšati zdravje populacije: podaljšanje kakovostnega življenja oseb s KLB, zgodnje odkrivanje in upočasnitev napredovanja bolezni ter ohranitev delazmožnosti in socialne vključenosti;
- izboljšati izkušnjo oseb z zdravstveno oskrbo: doseči dobro opolnomočenost oseb s KLB glede prehrane, telesne dejavnosti, dejavnikov tveganja in zapletov na vseh stopnjah KLB od odkritja do končne ledvične odpovedi;
- zmanjšati nepotrebne stroške: z dobro organizacijo procesov, zgodnjo prepoznavo in zdravljenjem bolezni bo manj zapletov, manjša potreba po dragih zdravlilih, zmanjšanje bolnišničnih obravnav in preprečevanje oziroma odložitve pričetka nadomestnega zdravljenja ledvic;
- zagotoviti zadovoljstvo izvajalca storitev: z uvedbo novih organizacijskih in integriranih poti ter uvedbo dodatnih storitev se bo izvajalcem omogočilo kakovostnejše delo.

Tematske delavnice

V izvedbeni fazi projekta JadeCare so se izvedle tematske delavnice. Te delavnice gostijo »Next Adopterji«, med njimi tudi ZZS. V juniju 2022 je bil ZZS gostitelj tematske delavnice, ki je bila izvedena on-line. Iz te delavnice so tudi slike. Martina Zorko Kodelja in Karmen Janša pa sta se v juliju 2022 udeležili tematske delavnice v Strasbourgu v Franciji, ki jo je gostil Eurometropole de Strasbourg (EUSTRAS). Na obeh delavnicah so sodelovale ustanove, ki so se enako kot ZZS odločile za prenos OptiMedisovega modela ter vabljeni gosti.

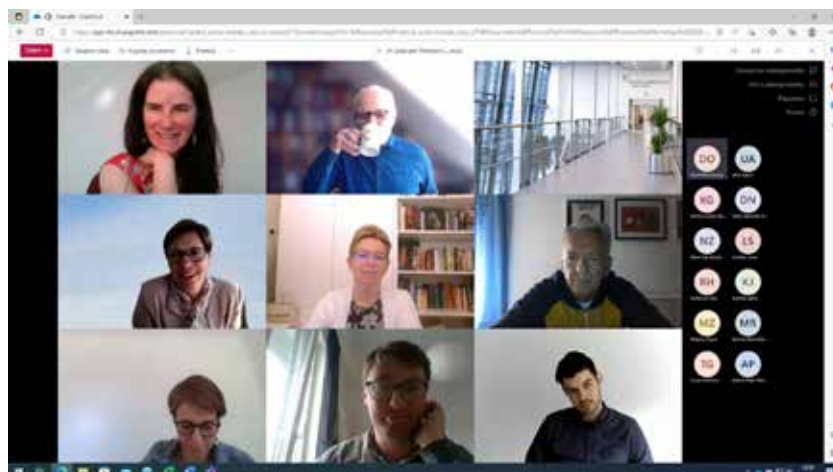
Namen delavnic je bil:

- da gostitelj pridobi na prepoznavnosti na lokalni/regionalni/nacionalni ravni in okrepi mrežo svojih deležnikov,
- predstavitev dosedanjega izvajanja projekta med ustanovami, ki so se odločile za prenos Optimedisovega modela,
- razprava o nadaljnjih aktivnostih, korektivnih aktivnostih,
- izmenjava izkušenj v prvi fazi izvajanja projekta,
- samoevalvacija napredka izvajanja projekta,
- razprava udeležencev o uspehih in ovirah pri izvajanju projekta,
- povratna informacija vodstvu projekta glede izbranih metod za načrtovanje in podporo izvajanja.

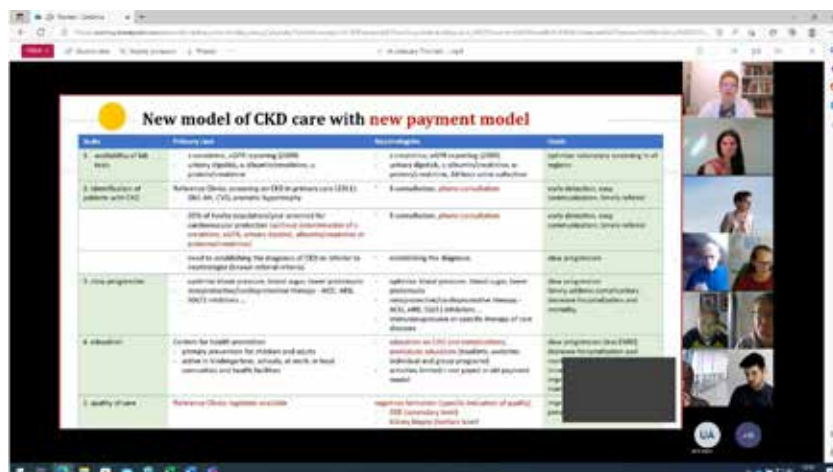
Najbolj zanimiv pa je bil obisk podjetja Gesundes Kinzigtal v okviru delavnice. Gre za podjetje, ki je na območju Kinzigta v Nemčiji (ob meji s Francijo) s približno 80.000 prebivalci sklenilo mrežo zdravnikov, ki sodelujejo v sistemu »shared savings« skupaj z največjo nemško zdravstveno zavarovalnico AOK. Zavarovalnica plača Gesundes Kinzigtalu za zdravje prebivalcev (znesek se določi na podlagi zgodovinskih podatkov in s primerjavami podobnih območij), Gesundes Kinzigtal pa potem plačuje zdravnike za zdravstvene storitve, velik delež pa vlagajo v preventivne dejavnosti (imajo svoj športni klub, delavnice za paciente, individualne načrte za paciente...). Zdravje celotne populacije (tudi tistih, ki ne sodelujejo v tem programu) je višje kot na primerljivih področjih.

Zanimiva pa je ugotovitev, da imamo v Sloveniji področje preventive odlično urejeno, saj v drugih državah preventiva (preventivni pregledi v referenčni ambulantni, udeležba na delavnicah Centra za krepitev zdravja, vzgoja otrok in šolarjev...) ni pravica iz zdravstvenega zavarovanja.

Martina Zorko Kodelja

Slika 1. Udeleženci tematske delavnice v organizaciji ZZZS.

Slika 2. Predavanje dr. Jelke Lindič iz UKC Ljubljana na tematski delavnici ZZZS.

Slika 2. Predavanje dr. Manfreda Zahorke iz Optimedisa na tematski delavnici ZZZS.

Uporaba nove osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja

Državljeni že nestrpnost čakamo na možnost, ko bomo lahko pri izvajalcih zdravstvenih storitev uveljavljali zdravstvene storitve tudi z novo (biometrično) osebno izkaznico. To pomeni, da se bomo lahko sami odločili, ali bomo ob obisku zdravnika, lekarne, optika in ostalih izvajalcev zdravstvenih storitev in dobaviteljev medicinskih pripomočkov, uporabili le novo osebno izkaznico, kartico zdravstvenega

zavarovanja (v nadaljevanju: KZZ) ali pa oba dokumenta.

V letu 2021 je bil podpisan sporazum o sodelovanju med Ministrstvom za javno upravo (v nadaljevanju: MJU), Ministrstvom za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) na osnovi katerega bo omogočena uporaba nove osebne izkaznice v sistemu KZZ na popolnoma enak način kot KZZ. Državljeni bomo imeli možnost uporabe samo ene kartice. Vendar pa bomo na ZZZS vseeno nadaljevali z izdajanjem KZZ in to iz več razlogov. Osebna izkaznica namreč ni obvezen dokument, prav tako nova osebna izkaznica, izdana otrokom do dopolnjenega 12 leta starosti, ni elektronska in pa je ne morejo pridobiti vse zavarovane osebe, ki so vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje (npr. tujci).

Konec marca leta 2022 so na MNZ začeli z izdajanjem nove osebne izkaznice. V skladu s podpisanim sporazumom smo se na ZZZS zavezali, da bomo v osmih mesecih po uvedbi nove osebne izkaznice nadgradili sistem KZZ tako, da bo omogočal pri izvajalcih zdravstvenih storitev tudi uporabo nove osebne izkaznice. Glede na ta sporazum bi moral biti sistem KZZ nadgrajen že do konca leta 2022. Vendar je prišlo do zamude pri razvoju rešitev na strani ZZZS, ker od MJU nismo pravočasno prejeli ustrezne tehnične dokumentacije in zaradi njihove zamude pri uvedbi sredstev elektronske identifikacije. Zaradi spremembe roka za uvedbo nove osebne izkaznice v sistemu KZZ je v postopku podpis aneksa k sporazumu.

Trenutno poteka na ZZZS v tesnem sodelovanju z MJU in MNZ intenziven razvoj kakovostnih in zanesljivih rešitev, da zagotovimo uporabo nove osebne izkaznice v sistemu KZZ od aprila leta 2023 dalje.

Slika. Sprednji strani kartice zdravstvenega zavarovanja in nove osebne izkaznice.

Nives Meserko

Ob spletnem naročilu evropske kartice takoj do začasnega potrdila

ZZZS Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Ob spletnem naročilu evropske kartice takoј do začasnega potrdila

EVROPSKA KARTICA
ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Med dopustom mi
poteče veljavnost
evropske kartice
zdravstvenega
zavarovanja.

Jutri odhajam v tujino,
a nimam evropske kartice
zdravstvenega zavarovanja.

6. Identifikacijska številka osebe

7. Identifikacijska številka nosilca

9. Veljavnost

Ob spletnem naročilu evropske kartice zdravstvenega zavarovanja vam ZZZS takoj s povratno elektronsko pošto pošlje tudi **potrdilo (certifikat)**, ki začasno nadomešča evropsko kartico. S certifikatom lahko uveljavljate zdravstvene storitve med začasnim bivanjem v tujini na enak način kot z evropsko kartico.

Priporočamo, da certifikat, ki ga prejmete v pdf obliki, pred odhodom v tujino **natisnete**, saj ga izvajalci zdravstvenih storitev v tujini sprejmejo le v papirni obliki.

Certifikat ima omejeno obdobje veljavnosti največ **90 dni**.

Dostop do spletne strani za naročilo evropske kartice zdravstvenega zavarovanja in prejem certifikata. →

Vzpostavitev obveznega vlaganja e-zahtevkov za refundacije nadomestil 1. 1. 2023

1. Dinamika vključevanja vlagateljev v sistem SPOT

Mnogi delodajalci in računovodski servisi so že pred prvim januarjem 2023, ko postaja vlaganje elektronskih zahtevkov obvezno, izkoristili prednosti, ki jih prinaša sistem SPOT.

Podatki v tabelah 1 in 2 kažejo na to, da elektronske zahtevke oddajajo predvsem manjši delodajalci, največji slovenski delodajalci pa

bodo začeli z elektronskim vlaganjem zahtevkov šele v januarju 2023. Delež elektronskih obračunov je namreč še vedno precej nižji kot delež elektronskih zahtevkov.

Programske hiše največjih delodajalcev javnega sektorja in gospodarstva so sicer že v prvi polovici leta 2022 zaključile s testiranjem vmesnika eBOL in eNDM (modula eNDM) in je ZZZS že takrat posredoval na Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) potrditev njihove programske rešitve za obračun nadomestil in pripravo zahtevkov. Vendar so zaradi kompleksnosti implementacije in specifičnih obračunov plač in nadomestil posameznih velikih poslovnih subjektov šele proti koncu leta 2022 začeli z intenzivnim vključevanjem svojih odjemalcev v nove rešitve.

Nekaj manjših programskih hiš je začelo testirati svoje informacijske rešitve šele konec leta 2022, torej tik pred obvezno uvedbo, zato jim informacijski skrbniki ZZZS nudijo maksimalno in hitro podporo, sproti jim vračajo odzive na poslane testne zahtevke in obračune.

2. Informiranje delodajalcev, računovodskih servisov in programskih hiš

Portal SPOT in vmesnik eNDM sta se v letu 2022 nenehno nadgrajevala, tako zaradi sprememb na področju zakonodaje, predlogov uporabnikov kot tudi zaradi večje prijaznosti rešitev, da bi bila uvedba obveznega elektronskega vlaganja zahtevkov lažja za delodajalce. Skoraj vse dopolnitve sistema SPOT so zahtevale tudi precejšnje prilagoditve aplikacije Nadomestila, natančno testiranje tako rešitev na sistemu SPOT kot v aplikaciji.

Skrbnišтво nadomestil sodeluje na konferencah in delavnicah, ki jih organizirajo združenja, MJU in velike programske hiše, dnevno pomaga pri reševanju zapletov in odgovarja na vprašanja tako programskim hišam kot delodajalcem.

Tabela 1: Število zahtevkov za refundacije in delež eZahtevkov (vir: aplikacija Nadomestila).

Leto	Število vseh zahtevkov za refundacije	Število zahtevkov, ki so bili oddani preko SPOT	Število zahtevkov, ki so bili oddani preko vmesnika	Skupaj eZahtevki	Delež eZahtevkov
2016	181.128	3.998	0	3.998	2
2017	199.151	33.814	278	34.092	17
2018	218.969	51.729	865	52.594	24
2019	233.810	69.320	1.949	71.269	30
2020	257.057	140.317	5.137	145.454	57
2021	311.843	192.606	13.398	206.004	66
2022 (do 30.11.)	399.218	265.070	28.939	294.009	74

Tabela 2: Število obračunov na zahtevkih za refundacije in delež eObračunov (vir: aplikacija Nadomestila).

Leto	Število vseh obračunov na zahtevkih za refundacije	Število obračunov, ki so bili oddani preko SPOT	Število obračunov, ki so bili oddani preko vmesnika	Skupaj eObračuni	Delež eObračunov
2016	634.515	7.900	0	7.900	1
2017	696.689	68.547	1.079	69.626	10
2018	771.208	105.272	4.015	109.287	14
2019	844.941	143.725	10.659	154.384	18
2020	828.563	293.984	25.353	319.337	39
2021	1.117.816	430.428	60.451	490.879	44
2022 (do 30.11.)	1.474.741	685.740	143.888	829.628	56

ZZZS in MJU informirata o obveznem vlaganju eZahtevkov kot tudi dopolnitvah v sistemu SPOT delodajalce in računovodske servise prek spletnih strani, medijev, družbenih omrežij, na ZZZS pa s pomočjo PE Informacijski center organiziramo posebno množično obveščanje z neposrednim pošiljanjem obvestil na izbrane elektronske naslove.

V pomoč pri informiranju strank je tudi klicni center za nadomestila na ZZZS, ki odgovori na veliko vprašanj po telefonu in v posebnem elektronskem predalu.

3. Število zahtevkov in obračunov za nadomestila

V letu 2022 je bilo število skupno število vloženih zahtevkov in obračunov (papirnih in elektronskih skupaj) še večje kot v preteklem letu.

Tabela 3: Število vseh obdelanih obračunov nadomestil (vir: aplikacija Nadomestila).

LETO	SKUPAJ obdelani obračuni
2010	529.084
2019	900.357
2020	896.877
2021	1.014.268
2022 (do 13. 12.)	1.543.935
Indeks 2022/2010	292
Indeks 2022/2019	171
Indeks 2022/2021	152

Ekipe področja nadomestil deluje kot dobro uigran tim, ki ima pozitiven odnos do vsebinskih in informacijskih novosti, ki jih je bilo tudi v letu 2022 izredno veliko. Z izredno prizadevnostjo, pridnostjo, nadurnim in sobotnim delom sodelavci na področju obračuna nadomestil zagotavljajo obdelavo zahtevkov v sprejemljivih rokih, zato ne beležimo pritožb delodajalcev. Nekatere območne enote so reaktivirale v možnem deležu tudi upokojene sodelavce, nekatere pa tudi študentsko pomoč. Vse

sodelavce odlikuje odlično strokovno znanje in pripravljenost za medsebojno pomoč.

Obvladovanje obsežnih vsebinskih in tehničnih sprememb ter izredno velikega obsega dela je možno le z odličnim sodelovanjem sodelavcev na območnih enotah in izpostavah, vsebinskega in informacijskega skrbništva ter pristojnih področij Direkcije.

4. Prednosti uvedbe elektronskega vlaganja zahtevkov za refundacije in izzivi za leto 2023

Glavne prednosti uvedbe elektronskega vlaganja zahtevkov za delodajalce in računovodske servise so zlasti zmanjšanje stroškov za tiskanje in pošiljanje zahtevkov za refundacije po pošti, uporaba poenotenih pravil za obračun nadomestil že pred pripravo plačilnih list, vpogled v ZZZS evidenco zahtevkov in obračunov (5 let za nazaj) in izpis seznama zahtevkov za obdobje. Celovito elektronsko poslovanje na področju refundacij poslovnih subjektov bo vsaj delno razbremenilo tudi vse strokovne sodelavce v ZZZS, saj bo nekoliko manj pretipkavanja podatkov iz zahtevkov, manj bo papirnih dopisov za vlagatelje zahtevkov za refundacije in manj arhiviranja papirnih zahtevkov.

Naj zaključimo s pogledom v 2023: z digitalizacijo področja nadomestil plače bomo nadaljevali pospešeno tudi v 2023. ZZZS se je aktivno vključil v ureditev elektronskega vpogleda v osnove, kar je načrtovano, da bo na sistemu SPOT delodajalcem omogočeno od 30. 6. 2023 naprej. Vodimo tudi aktivnosti za digitalizacijo potrdil o krvodajalstvu in vzpostavljamo elektronske vloge za neposredna izplačila. Ocenjujemo, da bo področje nadomestil plač konec 2023 skoraj 100-odstotno elektronsko podprto.

Ana Vodičar
Martina Copot
Tomaž Marčun

Elektronsko vlaganje

Prijav nezgod in poškodb pri delu

Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: MJU), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZS), Inšpektorat RS za delo (v nadaljevanju: IRSD) ter Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljevanju: NIJZ) so pripravili celovito informacijsko rešitev, elektronsko Prijavo nezgode in poškodbe pri delu (v nadaljevanju: ePrijava NPD), ki je nadomestila papirnati obrazec - Prijava nezgode-poškodbe pri delu (ER-8 obrazec). Rešitev je v praksi zaživela 1. septembra 2022.

1. Cilji uvedbe ePrijave NPD so:

- poenostaviti in v celoti digitalizirati postopek prijave nezgode in poškodbe pri delu za delodajalca in s tem razbremeniti delodajalce;
- odpraviti postopke, katerih nosilec je ob nezgodi in poškodbi pri delu sedaj zavarovanec/poškodovanec ter s tem razbremenitev zavarovancev;
- izbranim osebnim zdravnikom (v nadaljevanju: IOZ) zagotoviti ažurno seznanitev s poškodbo pri delu zavarovanca/poškodovanca, elektronsko izpolnjevanje zdravstvenega dela obrazca, zmanjšati časovne zamude zdravnikov s predizpolnitvijo podatkov in omogočiti pregled (zgodovino) nad poškodbami pri delu zavarovancev;
- za potrebe učinkovitega nadzora in preventivnega ukrepanja omogočiti IRSD hitrejši dostop do prijav;
- zagotovitev ažurnih in pravilnih podatkov in njihova varna izmenjava med ZZS in NIJZ;
- zagotovitev ažurnih in pravilnih podatkov za pripravo statistik;
- deležnikom poenostaviti dostop do podatkov, upošteva njihove zakonske pristojnosti;
- zmanjšati stroške vseh deležnikov, ki sodelujejo pri izdaji in obdelavi ePrijave NPD;
- omogočiti pripravo celovitejših kontrol pravilnosti obračuna zdravstvenih storitev in izplačil denarnih dajatev, ki so posledica poškodb pri delu.

2. Pravna podlaga

Dne 2. 6. 2022 je bil v Uradnem listu RS (št. 78/22) objavljen Pravilnik o prijavi nezgode in poškodbe pri delu (v nadaljevanju: Pravilnik), ki določa način, vsebino in postopek prijave nezgod in poškodb pri delu ter ravnanje deležnikov v primeru prijave nezgode in poškodbe pri delu, dne 5. 7. 2022 (Uradni list RS, št. 90/22) pa še popravek tega Pravilnika, saj je ob prvotni objavi Pravilnika po pomoti izostala priloga, in

sicer obrazec Prijava nezgode in poškodbe pri delu. Pravilnik se je pričel uporabljati 1. septembra 2022. Priloga in sestavni del pravilnika je torej tudi obrazec Prijava nezgode in poškodbe pri delu, na katerem delodajalci prijavijo nezgodo in poškodbo pri delu, in sicer v skladu z Navodili za izpolnjevanje obrazca Prijave nezgode in poškodbe pri delu (NPD), ki je objavljeno tudi na spletnih straneh ZZS, MJU, IRSD, NIJZ.

3. Kako prijaviti nezgodo in poškodbo pri delu

Obrazec Prijava nezgode in poškodbe pri delu je sestavljen iz splošnega in zdravstvenega dela.

Od 1. septembra 2022 dalje morajo delodajalci izpolniti splošni del obrazca prek sistema SPOT, izvajalci zdravstvenih storitev pa morajo izpolniti zdravstveni del obrazca prek zalednega informacijskega sistema ZZS (on-line sistema).

Delodajalec z izpolnitvijo splošnega dela obrazca prijavi nezgodo pri delu v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu oziroma poškodbo pri delu v skladu s predpisi o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter javnem zdravju. Zaradi izvajanja nalog ZZS in NIJZ delodajalec prijavi vsako poškodbo pri delu, ki ima za posledico vsaj en dan odsotnosti z dela (vsaj en dan bolniškega staleža), prijaviti pa je treba tudi vsako smrtno in kolektivno nezgodo oziroma poškodbo.

Kot delodajalec se šteje delodajalec in samozaposlena oseba, kakor sta opredeljena s predpisi o varnosti in zdravju pri delu, in zavezanec za plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za poškodbo pri delu, kakor je opredeljen s predpisi o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Delodajalec, ki je vpisan v Poslovni register Slovenije (v nadaljevanju: PRS), nezgodo in poškodbo pri delu prijavi elektronsko prek portala SPOT tako, da izpolni podatke splošnega dela obrazca.

Delodajalec, ki ni vpisan v PRS, prijavi nezgodo oziroma poškodbo pri delu tako, da izpolni splošni del obrazca v papirnati obliki in ga osebno prinese, pošlje po pošti ali skeniranega pošlje po elektronski pošti na ZZS. ZZS bo v imenu takega delodajalca podatke iz splošnega dela obrazca vpisal v portal SPOT.

Podatke splošnega dela obrazca, ki so s strani delodajalca in ZZS vpisani v portal SPOT, v svoj informacijski sistem prejmeta tako IRSD kot ZZS.

4. Preklic prijave nezgode in poškodbe pri delu

Delodajalec zaradi različnih razlogov lahko prekliče že oddano prijavo nezgode in poškodbe pri delu – splošni del obrazca. Razlogi preklica so lahko naslednji:

1. preklic, ker je bil naveden napačen zavarovanec/poškodovanec;
2. preklic zaradi ugotovitve, da ni šlo za nezgodo oziroma poškodbo pri delu pri tem delodajalcu;
3. preklic zaradi napačnih podatkov o zavarovancu/poškodovancu, delodajalcu, nezgodi;
4. preklic samo na IRSD zaradi ugotovitve, da ni šlo za nezgodo, zaradi katere bi bil delavec nezmožen za delo več kot tri delovne dni (41. člen ZVZD-1).

5. Postopek pri izbranem osebnem zdravniku

Podatke splošnega dela obrazca, ki jih je izpolnil delodajalec na portalu SPOT, prek sistema on-line prejme IOZ zavarovanca/poškodovanca. Po obvestilu zavarovanca/poškodovanca oz. druge osebe, da je pri določenem zavarovancu prišlo do poškodbe pri delu, IOZ na podlagi podatkov iz splošnega dela obrazca in njegove ocene (npr. na podlagi zdravniškega pregleda, morebitne medicinske dokumentacije, pogovora z zavarovancem), izpolni podatke zdravstvenega dela obrazca, ugotovitve pa zapiše tudi v zdravstveno dokumentacijo ter označi razlog obravnave 04 – poškodba pri delu, ki se upošteva pri nadaljnjem uveljavljanju pravic, ta razlog pa označi tudi na vse izdane listine, s katerimi napotuje zavarovanca/poškodovanca na nadaljnjo obravnavo. Podatke zdravstvenega dela obrazca prek sistema on-line prejme ZZZS.

Tudi IOZ lahko prekliče zdravstveni del obrazca (npr. zaradi navedbe napačnega podatka o šifri diagnoze ali zunanjega vzroka poškodbe).

6. Posredovanje podatkov iz ePrijav NPD

Podatke iz splošnega in zdravstvenega dela obrazca ZZZS v skladu s področno zakonodajo posreduje na NIJZ.

Podatkov zdravstvenega dela obrazca delodajalec ni upravičen pridobiti. Z njimi se lahko seznani le na način, da mu jih zavarovanec/poškodovanec sam razkrije.

7. Dostop do postopka ePrijave NPD na portalu SPOT s strani delodajalcev

Če ePrijave NPD na portalu SPOT ne bo vnašal zakoniti zastopnik, jih v njegovem imenu lahko vnaša in ureja pooblaščen oseba. Direktorji, zakoniti zastopniki podjetij in drugih poslovnih subjektov morajo za pooblaščen osebe, ki bodo v imenu delodajalca vnašale ePrijave NPD in dostopale do njih, urediti NOVO pooblastilo, saj gre za nov postopek na portalu SPOT. Seveda je za vnos prijav oziroma za dostop do novega postopka poleg pooblastila potrebno tudi digitalno potrdilo. Delodajalci si morajo pravočasno urediti potrebna digitalna potrdila in pooblastila za vlaganje ePrijav NPD s pisno vlogo na točkah SPOT ali elektronsko prek portala SPOT.

8. Dostop zavarovancev do ePrijav NPD in preklicev prijav

Prijave nezgode in poškodbe pri delu in morebitni preklici so zavarovancem z digitalnim potrdilom ali mobilno identiteto smsPASS dostopni tudi na spletnem portalu ZZZS za zavarovane osebe, na naslovu <https://moj.zzzs.si>.

9. Obveščanje izbranega osebnega zdravnika

Zavarovanec/poškodovanec oziroma druge osebe, če poškodovanec ne more sam (npr. sorodniki, prijatelji, sodelavci ipd.), morajo po izpolnitvi splošnega dela obrazca na portalu SPOT s strani delodajalca obvezno kontaktirati izbranega osebnega zdravnika zavarovanca/poškodovanca in mu, poleg potrebne ureditve odprtja začasnih nezmožnosti za delo in izdaje bolniškega lista, tudi sporočiti, da je prišlo do poškodbe pri delu, da je delodajalec že izpolnil splošni del obrazca na portalu SPOT in zaprositi izbranega osebnega zdravnika za izpolnitev zdravstvenega dela obrazca.

10. Splošna pojasnila

Za dodatna vsebinska vprašanja se zainteresirani lahko obrnejo na:

- elektronski naslov ZZZS: poskodbepriделu@zzzs.si
- elektronski naslov IRSD: gp.irsд@gov.si

Tehnična podpora: Enotni kontaktni center MJU: telefonska številka: **080 2002**; e-naslov: ekc@gov.si

Maja Polutnik

eVloge za povračila stroškov na spletišču ZZS

V Strateškem razvojnem programu Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije 2020–2025 smo si zastavili kot eno prioriteten nalog na področju uveljavljanja pravic v obveznem zdravstvenem zavarovanju uvesti dodatne elektronske storitve za zavarovane osebe, med drugimi tudi podpreti vloge za zavarovane osebe za:

- odobritev načrtovanega oziroma nujnega zdravljenja v tujini;
- povračilo potnih stroškov;
- povračilo stroškov nabave zdravil ali medicinskih pripomočkov;
- povračilo stroškov reševalnega prevoza;
- povračilo stroškov zdravstvenih storitev v Republiki Sloveniji;
- neposredno izplačilo nadomestila plače.

Covid-19 je tudi na našem področju dela zahteval spremembo marsikaterega postopka, predvsem se je bilo treba prilagoditi zavarovanim osebam, ki zaradi ukrepov niso imele možnosti osebnega vlaganja zahtevkov. Praksa tega obdobja je odpirala nove poglede in iskanje drugačnih možnosti komuniciranja, med drugim tudi na področju vlaganja zahtevkov.

Ob ustreznem uveljavljanju pravic v obveznem zdravstvenem zavarovanju izvajalci zdravstvenih storitev ali dobavitelji me-

dicinskih pripomočkov stroškov ne zaračunajo zavarovanim osebam, ampak račune posredujejo neposredno na ZZS. Potne stroške zavarovane osebe vedno uveljavljajo naknadno na ZZS, v nekaterih primerih pa zaradi posebnih situacij morajo plačati tudi storitve, zdravila ali medicinske pripomočke same, ker npr. niso imele urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja v času koriščenja storitev zaradi objektivnih razlogov, so bile neplačniki prispevkov za zdravstveno zavarovanje, je izvajalec napačno ali neutemeljeno zaračunal storitev ipd. Ti primeri so predmet zahtevkov, ki jih vlagatelj posredujejo na ZZS, da bi jim povrnili stroške, ki so jim nastali.

Po podatkih iz leta 2019 (zaradi covid-19 so podatki iz tega leta realnejši) na leto prejmemo okoli 40.000 vlog, ki jih evidentiramo in obračunavamo v zaledni aplikaciji Povračila (tabela 1).

Kar 98 odstotkov vlagateljev predstavljajo fizične osebe in le 2 odstotka pravne osebe, pooblaščenice s strani oseb, za katere se uveljavlja povračilo.

Vlogo za povračilo stroškov lahko zavarovane osebe napišejo same, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZS) pa je v ta namen pripravil in na spletni strani objavil devet različnih papirnih obrazcev:

- za uveljavljanje potnih stroškov;
- za povračilo stroškov reševalnega prevoza;
- za povračilo stroškov za zdravila;
- za povračilo stroškov za medicinske pripomočke;
- za povračilo stroškov za zdravstvene storitve opravljene v Republiki Sloveniji;
- za povračilo stroškov za zdravstvene storitve med začasnim bivanjem v tujini;
- za povračilo stroškov načrtovanega zdravljenja v tujini v skladu s 44. a členom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljevanju ZZVZZ) -izčrpane možnosti zdravljenja v Republiki Sloveniji;
- za povračilo stroškov načrtovanega zdravljenja v tujini v skladu s 44. b členom ZZVZZ (predolge čakalne dobe);
- za povračilo stroškov načrtovanega zdravljenja v tujini v skladu s 44. c členom ZZVZZ (Direktiva EU).

Raznovrstnost povračil in obrazcev je verjetno tudi eden od vzrokov, da kar 78 odstotkov vlog vlagatelj prinesejo osebno, saj se sami ne znajo odločiti, kateri obrazec je treba izpolniti in katera dokazila je treba priložiti (računi, medicinska dokumentacija). V povprečju priložijo k zahtevku štiri priloge. Veliko manj, 19 odstotkov vlog prejmemo po pošti, 3 odstotke na drug način.

Vrsta povračila	Odstotek
Potni stroški v Republiki Sloveniji	64,48
Stroški za nujne in potrebne storitve v tujini	12,33
Izjemna povračila*	8,8
Napotitve na zdravljenje v tujini	6,12
Ostali stroški v Republiki Sloveniji**	4,47
Napotitve na delo v tujini	1,63
Ostali stroški v tujini***	1,12
Neredni plačniki prispevkov	0,77
Doplačila do polne vrednosti	0,28

* storitve, zdravila, medicinski pripomočki, ki sicer niso pravica, a jih ZZS izjemoma odobri;

** neupravičena plačila ali doplačila zdravstvenih storitev izvajalcem zdravstvenih storitev v Republiki Sloveniji, ter povračila stroškov za medicinske pripomočke in zdravila, nabavljena v Republiki Sloveniji;

*** zdravila, nabavljena v tujini (135 f. čl. Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja, v nadaljevanju Pravila), ki so pravica, vendar trenutno niso dosegljiva na slovenskem trgu in povračila stroškov postopka OBMP z darovano celico (136. člen Pravil).

Tabela 1. Število prejetih vlog po vrsti povračila v letu 2019.

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

eVloge

oddaja elektronskih vlog za povračilo stroškov

Zavarovanim osebam priporočamo, da enostavno in hitro na spletni strani www.zzzs.si/zzzs-api/obrazci/evloge/ oddajo elektronsko vlogo za povračilo naslednjih stroškov:

- potni stroški,
- nakup zdravil oziroma živil,
- nakup medicinskih pripomočkov,
- zdravstvene storitve,
- reševalni prevozi,
- doplačila za dopolnilno zdravstveno zavarovanje (na osnovi odločbe centra za socialno delo).

eVloge so obrazci za pripravo in oddajo elektronskih vlog, za katere ne potrebujete digitalnega potrdila za elektronsko podpisovanje. Obrazec se sproti prilagaja glede na izbiro opcij vašega konkretnega zahtevka. Po vnosu vseh zahtevanih podatkov se bo vloga po varnem kanalu samodejno posredovala na ZZZS, vam pa se bo na ekranu izpisalo obvestilo o uspešni oddaji. Določene vloge zahtevajo tudi priloge – datoteke s skeniranimi ali fotografiranimi dokazili, ki jih enostavno pripnete k obrazcu.

Če bomo v postopku ugotovili, da je vloga ne popolna ali da potrebuje še kakšno dopolnitev, boste to lahko opravili z izbiro obrazca dopolnitev vloge za povračilo.

Priporočamo vam, da namesto fizičnega obiska
ali oddaje vloge po navadni pošti
uporabljate elektronske vloge.

Starost vlagatelj	Odstotek
20-30 let	7
30-40 let	17
40-50 let	20
50-60 let	21
nad 60 let	31

Tabela 2. Starostna struktura vlagateljev.

ZZZS glede na računalniško pismenost računa na vsaj 60 odstotkov vlagateljev, ki bi se lahko v prihodnosti odločili vlagati zahteve tudi v elektronski obliki.

Vsebinske zahteve – funkcionalnost rešitve

Pri pripravi elektronske vloge za povračila smo snovalci skušali stopiti v čevlje laičnega poznavalca tako vsebinskega kot informacijskega področja. Naš cilj je bil zagotoviti elektronsko vlogo, ki bo čim lažje dostopna zavarovanim osebam.

Uredba o upravnem poslovanju, ki v 101. členu določa, da se lahko elektronska vloga za povračilo vloži brez kvalificiranega elektronskega podpisa v postopkih, ki so predmet teh zahtevkov, je podlaga za uporabo elektronske vloge brez uporabe sredstev za elektronsko identifikacijo srednje ali visoke ravni (digitalna potrdila) in brez elektronskega podpisa, enakovrednega lastnoročnemu podpisu. Vlagatelji tako opravijo identifikacijo upravičenca z vnosom dveh identifikatorjev, in sicer ZZZS številke in zadnjih treh števk EMŠO. Enako se identificirajo vlagatelji, razen če so tuje fizične ali pravne osebe. V teh primerih bo moral vlagatelj vnesti dodatne podatke (ime in priimek, datum rojstva, naslov in naziv).

Posebno pozornost pri načrtovanju elektronske vloge smo namenili delovanju rešitve na vseh mobilnih napravah in tako omogočili preprosto oddajo vlog za povračila tudi uporabnikom, ki nimajo računalnika, imajo pa mobilni telefon.

Za namen dokazovanja upravičenosti do povračila stroškov mora vlagatelj poleg vloge priložiti razne listine, izvide, račune. Te se pripnejo kot datoteke v PDF obliki s skeniranimi ali fotografiranimi dokazili. S telefoni se lahko fotografirajo dokazila, z aplikacijami na telefonu (npr. Image to PDF, MS Lens) pretvorijo slike v PDF obliko in se enostavno pripnejo k vlogi. ZZZS je za zavarovane osebe in vlagatelje na dvojezičnih področjih

moral poleg slovenščine zagotoviti možnost oddaje elektronske vloge v italijanščini in madžarščini, za tujce pa v angleščini.

Poglaviten cilj razvojne naloge je bil od zavarovanih oseb zahtevati minimalen, a hkrati zadosten nabor podatkov, potreben za evidentiranje zahtevka in odločanje o pravici do povračila stroškov, da jih po nepotrebnem ne obremenjujemo z izpolnjevanjem podatkov, ki jih že imamo v evidencah ZZZS (naslovi). Zamislili smo si dinamičen obrazec, ki se sproti prilagaja že vnesenim podatkom vlagatelja in ga na nadaljnje rubrike v vlogi usmerja glede na izbiro opcij (npr. glede na vrsto vlagatelja, vrsto naslova in predvsem na vrsto povračila). Ob posameznih rubrikah ima vlagatelj na voljo pojasnila in informacije, ki so v pomoč pri razumevanju zahtevanih posameznih podatkov, ki jih mora vnesti, tako da bo večina vlagateljev znala samostojno uporabiti rešitev brez naše dodatne pomoči. Prav tako se izbiri opcij v posameznih rubrikah elektronske vloge prilagaja tudi seznam obveznih dokazil, ki jih je treba priložiti k vlogi. V fazi načrtovanja rešitve smo ugotovili, da v postopkih potrebujemo dodatno dokumentacijo, pojasnila, nekatere vloge so odobrene za daljše obdobje in po odobritvi vlagatelji pošiljajo samo še račune. V ta namen smo pripravili še en elektronski obrazec z možnostjo vlaganja dopolnitev elektronske vloge, saj bi bilo nesmiselno naknadne vlagateljeve dopolnitve zahtevati v fizični obliki.

Ocenili smo, da vsa ostala komunikacija z zavarovano osebo oz. vlagateljem po oddani elektronski vlogi kot tudi dostop zavarovanih oseb do izhodnih dokumentov lahko poteka na enak način kot doslej, t.j. pisno, po elektronski pošti ali telefonu.

Tehnične značilnosti rešitve

Elektronske vloge za povračila smo umestili na spletišče ZZZS, podprtem v TYPO3 CMS, odprtokodnem orodju za upravljanje vsebin spletnih strani, s pomočjo katerega se spletne vsebine učinkovito prilagajajo različnim velikostim zaslonov in različnim vrstam naprav, kot so namizni računalniki, mobilni telefoni in tablice. Na spletišču imamo že nekaj podobnih rešitev - npr. za prijavo suma goljufije, za naročanje na obvestila o eGradivih in naročanje evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja. Rešitev za dostop in oddajo vloge ali dopolnitve je javno dostopna na naslovu www.zzzs.si/zzzs-api/obrazci/evloge/, za katerega zavarovane osebe ne potrebujejo digitalnega potrdila.

Zahteva po dinamičnem obrazcu in podpori večjezičnosti nas je spodbudila k razmišljanju o rešitvi za načrtovanje skupka komponent za samodejno pripravo spletnih obrazcev (v nade-

ljevanju generator). Generator spletnih obrazcev smo pripravili v sodelovanju s podjetjem Agenda. Rešitev za podano vrsto vloge in jezik, na osnovi nastavitvev in podatkov, ki jih zagotovi-jo t.i. REST servisi ZZZS (za branje šifrantov, branje podatkov v sklopih in sekcijah) kreira HTML in JavaScript kodo za delovanje spletne strani, na kateri uporabnik vnese podatke elektronske vloge, doda morebitne datoteke z dokazili in posreduje spletnim servisom ZZZS (za zapis vloge in za zapis prilog). V primeru napak uporabniku prikaže sporočila za odpravo napak, ki se nanašajo na celotno vlogo ali na posamezna polja.

Pri izdelavi spletne strani smo upoštevali celotno grafično podobo spletišča ZZZS in dodatno definirane standardizirane vrste gradnikov, kot so radijski gumbi, alineje, tekstualna ali datumska vnosna polja, spustni sezname, ... Značilnosti posamezne vloge so zbrane v nastavitvah. eVloge lahko vsebujejo en ali več sklopov podatkov, ki vsebinsko sodijo skupaj. Sklop podatkov je lahko sestavljen iz ene ali več sekcij. Sekcija ima lahko en gradnik, ki od uporabnika zahteva neko reakcijo oz. klic drugega REST servisa ali pa gre le za več gradnikov, za katere je nastavljeno želeno zaporedje in potreba po dodatnih informacijah za uporabnike (v oblaku je na enostaven način pojasnjeno, kaj je treba vpisati v posamezno rubriko). Za gradnik so nastavljene značilnosti od tipa gradnika, dolžine, obveznosti, privzete vrednosti, kontrole, ki se izvede ob samem vnosu podatka, ali so potrebne dodatne informacije. Pri šifrantih je naveden klic REST servisa za pridobitev podatkov šifranta. V nastavitvah eVlog so za vse jezikovne različice zapisana besedila (kot npr. nazivi vnosnih polj), šifranti, obvestila uporabnikom, dodatna pojasnila in vsebina elektronskega sporočila, ki ga uporabnik prejme ob uspešno oddani vlogi (slika 1).

Vloge, ki jih na ZZZS načrtujemo še elektronsko podpreti, so si kljub različnim področjem delovanja ZZZS zelo podobne. S pomočjo generatorja bomo hitreje prišli do rešitev tudi pri ostalih novih eVlogah. Za vsako novo vlogo je treba pripraviti le potrebne šifrante, spletne servise za branje le-teh in spletna servisa za zapis vloge v nabiralnik zaledne aplikacije. Na spletišču ZZZS se s TYPO3 orodjem postavi nova spletna stran, dopolni se s podatki naslova, vrste in jezika vloge ter morebitnim dodatnim besedilom (npr. besedilo izjave). Z generatorjem smo dosegli tudi hitrejšo spreminjanje in vzdrževanje vlog ter neodvisnost od pomoči zunanjih sodelavcev.

Ko uporabnik spletne strani izpolni vlogo in klikne na gumb »Oddaj«, se podatki posredujejo v informacijski sistem ZZZS, izvedejo podrobne kontrole, v primeru napak pa uporabnik dobi napotke za pravilno izpolnitev, ne da bi se pri tem razkri-

Slika 1. Prikaz sestavljanja eVloge.

vali osebni podatki. Pravilno izpolnjene vloge se zapišejo v nabiralnik vlog v aplikaciji, v kateri je podpora za obravnavo tiste vrste vlog (npr. Povračila). Uporabniku se prikaže obvestilo o uspešno oddani vlogi, če uporabnik v vlogi navede elektronski naslov, mu pošljemo še elektronsko sporočilo.

Poleg rešitve eVlog na spletišču ZZZS (slika 2) je bilo treba prilagoditi zaledno aplikacijo Povračila. Podprti so bili vsi scenariji evidentiranja vlog glede na različne organizacije dela na območnih enotah in izpostavah oz. stopnjo vključenosti sodelavcev v sprejemnih pisarnah pri postopkih evidentiranja vhodnih dokumentov. Vgrajene so bile nove kontrole in nova menijska izbira, ki vodjem omogoča možnost vnosa in spre-

Slika 2. Prikaz umestitve rešitve elektronskih vlog (eVloge) na spletišču ZZZS.

minjanje pravil razporejanja elektronskih dokumentov (za primere daljših odsotnosti sodelavk po izpostavah, ali ko je dogovorjeno, da določeno vrsto povračil sprejemajo na določeni izpostavi znotraj območne enote).

Na vsakih pet minut v času poslovnih ur ZZS se z izvajanjem periodične obdelave elektronske vloge za povračila iz nabiralnika prepišejo v evidence aplikacije Povračila in IMIS (Imaging Systems je sistem za zapis slikovnih datotek). Ob tem se pripravi vizualizacija vloge v PDF obliki na osnovi podatkov, ki so jih izpolnile zavarovane osebe oz. vlagatelji. Upoštevajoč organizacijska navodila in posebnosti organizacije dela posameznih izpostav ali enot, se elektronske vloge razporedijo za prevzem in nadaljnjo obravnavo vlog. Ob prevzemu elektronske vloge ali dopolnitve se samodejno izpolni večina podatkov, ki so potrebni za evidentiranje zahtevka ali evidentiranje vhodnega dokumenta v primeru dopolnitve vloge. Sočasno se prenesejo tudi vse priloge vloge ali dopolnitve.

Potek razvojne naloge

Priprava vsebinskih zahtev oz. naročila za izgradnjo informacijske rešitve za elektronsko oddajo vlog za povračila je potekala v obdobju od marca do avgusta 2021. Sodelovali so Sergej Travner, Matjaž Merhar, Nataša Gorjup-Wagner, Alenka Marič-Cevzar, Roman Kimovec, Tatjana Puketa-Kocijančič ter Biljana Ljubić in Metka Nussdorfer.

Od avgusta 2021 do februarja 2022 je potekalo načrtovanje in razvoj generatorja elektronskih vlog, načrtovanje in razvoj elektronskih vlog za povračila, načrtovanje in razvoj periodične obdelave za prepis elektronskih vlog iz nabiralnika v evidence aplikacije Povračila ter prilagoditev aplikacije Povračila. Ključni sodelujoči pri izvajanju informacijskih nalog so bili Biljana Ljubić, Martin Velušček, Mateja Mrmolja, Metka Nussdorfer, Igor Klančar, Branislav Markov, Tomaž Marčun, Anica Egart, Matej Jozelj, Mitja Jug, Andrej Rihtaršič ter zunanji sodelavci podjetij Agenda, Gamadata in SRC. Vsebinski sodelavci so v tej fazi sodelovali z odgovori na odprta vprašanja razvijalcev rešitev.

K preverjanju ustreznosti delovanja rešitev smo povabili širši krog uporabnikov aplikacije Povračila z izpostav in območnih enot. Testiranje spletne rešitve je potekalo marca 2022. V mesecu maju 2022 je bil preverjen celoten cikel od vnosa elektronskih vlog in dopolnitev na spletišču do evidentiranja elektronskih dokumentov v aplikaciji Povračila, odpravljene ugotovljene napake in izvedene predstavitve vodjem in izobraževanje

uporabnikov ter zagotovljeni prevodi elektronskih vlog v tuje jezike. Pri testiranju so sodelovali Andreja Thaler, Maja Lah, Ermin Taraniš, Brigita Poljak, Majda Smolič, Urša Jeraša, Tina Lipovec, Beti Sivec, Andreja Račič, Brigita Vlaj, Boglárka Vass, Tatjana Gyergyek, Damjana Pureber, Vanja Šlegel, Mojca Budacki, Jana Podlipnik, Janez Jurjevčič, Edita Gorinjac, Sabina Zavadlav in Daniela Potočnjak. Sredi junija 2022 so bile rešitve uvedene v produkcijsko delovanje. Vsem sodelujočim se ob tej priložnosti zahvaljujemo za sodelovanje.

Postopno uvajanje vlog za povračila

Sredi junija 2022 smo pričeli z uporabo elektronskih vlog za povračila potnih stroškov, nakupa zdravil, medicinskih pripomočkov, reševalnih prevozov ter opravljenih zdravstvenih storitev v Republiki Sloveniji ter elektronskih vlog za dopolnitve že vloženih vlog za oddajo naknadno zahtevanih dokazil ali pojasnil.

Za boljšo seznanjenost naših strank smo skupaj s Sektorjem za informiranje in odnose z javnostmi pripravili letak za promocijo ter dopolnili obvestila o nakazilu in obvestila o strokovnem mnenju v zvezi s povračilom po 259. členu (izjemna povračila) z vabilom za uporabo naše nove spletne rešitve.

Elektronske vloge za vsa povračila potnih stroškov in zdravljenja v tujini bomo uvedli v začetku leta 2023 istočasno z elektronsko vlogo za odobritev načrtovanega zdravljenja v tujini. Na podlagi te odobritve lahko zavarovana oseba uveljavlja pravico do povračila stroškov. Postopki odobritve se vodijo v drugi zaledni aplikaciji (Načrtovano zdravljenje v tujini).

Zaključek

Cilj nove rešitve je bil predvsem olajšati postopek zavarovanim osebam in drugim vlagateljem in jim prihraniti nepotrebne poti in čas. Tako pričakujemo manj osebnih obiskov zavarovanih oseb na izpostavah in območnih enotah ZZS. Z uvedbo elektronskih vlog smo omogočili vlaganje elektronskih vlog za povračila tudi osebam, ki se trenutno nahajajo v tujini. Prednosti na strani ZZS so predvsem v samodejnem prenosu nekaterih podatkov, ki jih moramo pri papirnih vlogah ročno vnašati, manj skeniranja dokumentov ter celoten prenos prilog, to pa posledično pomeni večjo točnost podatkov in prihranek časa. Omeniti je treba tudi eno slabost. Ker morajo biti upravni spisi vođeni v papirni obliki, imajo referenti, ki evidentirajo evloge in dopolnitve nekaj več dela s tiskanjem evlog, dopolnitev in

Vrsta povračila	Julij 2022			Avgust 2022			September 2022			Oktober 2022		
	eVloge	vsi	%	eVloge	vsi	%	eVloge	vsi	%	eVloge	vsi	%
Izjemna povračila	15	231	6,49	25	206	12,14	21	235	8,94	25	279	8,96
Neredni plačniki	6	26	23,08	4	14	28,57	6	25	24	5	26	19,23
Tujina – nujne in potrebne storitve	17	557	3,05	28	952	2,94	11	516	2,13	4	295	1,36
Tujina – napotitve na zdravljenje v tujino	3	218	1,38	4	184	2,17	5	259	1,93	5	256	1,95
Tujina – napotitve na delo		56	0		41	0		12	0		37	0
Tujina – ostalo		23	0	1	44	2,27	1	27	3,7	1	32	3,13
Druga povračila	13	111	11,71	17	109	15,6	18	132	13,64	26	157	16,56
Potni stroški v SLO	53	1347	3,93	54	1149	4,7	64	1347	4,75	68	1293	5,26
Doplačila		2	0		6	0		2	0	2	6	33,33
Skupna vsota	107	2571	4,16	133	2705	4,92	126	2555	4,93	136	2381	5,71

Tabela 3. Primerjava prejetih zahtevkov v obdobju julij–oktober 2022.

prilog, vse dokler aplikacije Povračila ne bomo povezali z elektronskim arhivom.

Analizirali smo podatke prejetih zahtevkov za povračila in dopolnitev v obdobju od julija do oktobra 2022. Ugotavljamo, da ZZZS na mesec prejme približno 5 odstotkov zahtevkov za povračila prek spletišča ZZZS. Predvidevamo in upamo, da se bo odstotek takih vlog postopoma zviševal, v ta namen bomo verjetno morali najti še kakšen drug način obveščanja zavarovanih oseb, da se bodo v večjem številu odločale za to možnost.

Samo en zahtevek je vložila pravna oseba, pri vseh ostalih evlogah, so vlagatelji fizične osebe. Pri 61 odstotkih evlog so vlagatelji ženske. 30 odstotkov vlagateljev evlog je starih med 40 in 50 let, s 25 odstotki sledijo vlagatelji stari med 30 in 40 let, ter z 18 odstotki vlagatelji stari med 50 in 60 let.

Na mesec prejmemo okoli 20 elektronskih dopolnitev vlog, največ pri zahtevkih za izjemna povračila.

Generator vlog je dobra podlaga, da bomo na ZZZS hitreje prišli do rešitev za nove elektronske vloge. Od oktobra 2022 je v uporabi

elektronska zahteva za varen dostop do prilog pri prijavi, odjavi ali spremembi zdravstvenega zavarovanja. Za razliko od elektronskih vlog za povračila bodo zavarovane osebe pri tej vlogi po ugodno rešenem zahtevku lahko dostopale do zahtevanih prilog na varovanem delu portala ZZZS (moj.zzzs.si) z digitalnim potrdilom. V pripravi je tudi elektronska vloga za nadomestila plač za individualne zavezance, ki bo v uporabi predvidoma še v letu 2023.

Biljana Ljubić
Sergeja Travner

E-storitve na portalu SPOT

ePRIJAVA NEZGODE IN POŠKODBE PRI DELU

eVLAGANJE REFUNDACIJSKIH ZAHTEVKOV ZA NADOMESTILA PLAČ

PRIDOBITEV ePOTRDLILA O ŠTEVILU ZAPOSLENIH

PRIDOBITEV POIMENSKEGA SEZNAMA ZAPOSLENIH

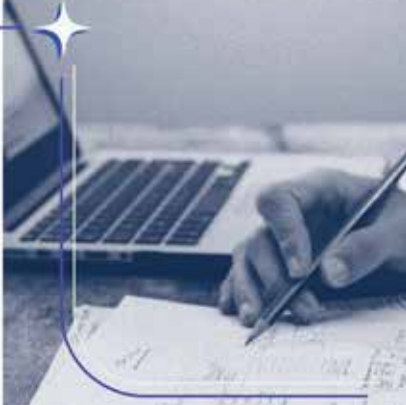

SPOT | SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

SOMOC & PODPORA
ekc@gov.si

SPOT | SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

ePRIJAVA NEZGODE IN POŠKODBE PRI DELU

eZAHTEVEK ZA REFUNDACIJO

POTRDLILO O ŠTEVILU ZAPOSLENIH POIMENSKI SEZNAM ZAPOSLENIH

ELEKTRONSKA PRIJAVA NEZGODE IN POŠKODBE PRI DELU	ELEKTRONSKO VLAGANJE REFUNDACIJSKIH ZAHTEVKOV ZA NADOMESTILA PLAČ	PRIDOBITEV ELEKTRONSKEGA POTRDLILA O ŠTEVILU ZAPOSLENIH
Nezgode pri delu morajo delodajalci prijaviti v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu, poškodbe pri delu pa v skladu s predpisi o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter javnem zdravju. Delodajalci, poslovni subjekti in podjetniki, vpisani v Poslovni register Slovenije, prijavo nezgode in poškodbe pri delu od 1. septembra 2022 lahko oddajo le še elektronsko (ePrijava NPJ) prek portala SPOT. Prednosti in poenostavitve: ✦ za delodajalca: poenostavitev in razbremenitev ter ukinitev dosedanjega papirnega obrazca ER-B; ✦ za zavarovance: razbremenitev, ker odpravlja prenos papirnega obrazca k zdravniku; ✦ za osebnega zdravnika: pravočasna seznanitev s poškodbo pri delu in elektronsko izpolnjevanje zdravstvenega dela obrazca, manj podatkov; ✦ za Inšpektorat RS za delo: hitrejši dostop do prijav; ✦ za ZZZS in NIJZ: zagotavljanje ažurnih in pravih podatkov kot tudi njihovo varno izmenjavo. Pogoji za uporabo e-postopkov na portalu SPOT ✦ potrebujete kvalificirano digitalno potrdilo (certifikat); ✦ če e-postopkov ne ureja zakoniti zastopnik delodajalca, uredite pooblastilo; ✦ več informacij na: spot.gov.si	Nadomestilo plače, ki bremeni obvezno zdravstveno zavarovanje, delavcu izplača delodajalec. ZZZS delodajalcem povrne izplačana nadomestila po predložitvi refundacijskega zahtevka. Vlaganje elektronskih zahtevkov za refundacijo prek sistema SPOT je prostovoljno in omogočeno že od leta 2017, s 1. 1. 2023 pa bo obvezno za vse delodajalce, ki so vpisani v Poslovni register Slovenije. Prednosti in poenostavitve: ✦ brez priloženega skeniranega bolniškega lista, če zavezanec vloži refundacijski zahtevek na podlagi izdanega elektronskega bolniškega lista; ✦ možnost uvoza podatkov za zahtevek in obračun iz izvornih računovodskih aplikacij za obračun plač in nadomestil (po implementaciji vmesnika eNDM); ✦ preverjanje vnesenih podatkov obračuna še pred oddajo zahtevka in informativni izračun nadomestila; ✦ pregledovanje trenutnega statusa zahtevkov in obračunov; Poslovni subjekti in njihovi računovodski servisi so vabljani, da se čim prej vključijo v oddajanje eZahtevkov za refundacijo.	Delodajalec, ki je vpisan v Poslovni register Slovenije, lahko za prijavo na različne razpise preko portala SPOT pridobi elektronsko potrdilo o številu zaposlenih. Potrdilo lahko vsebuje tudi podatke o številu zaposlenih invalidov, in se lahko nanaša na cel poslovni subjekt ali na izbrane poslovne enote subjekta. Delodajalec odda elektronsko vlogo preko portala SPOT in v roku ene ure pridobi potrdilo. Priprava potrdil poteka samodejno vsak delovni dan med 7. in 18. uro. ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ PRIDOBITEV POIMENSKEGA SEZNAMA ZAPOSLENIH Delodajalec, ki je vpisan v Poslovni register Slovenije, lahko na portalu SPOT na varen način pridobi poimenski seznam zaposlenih. Ta prikazuje stanje podatkov v zbirki zavarovanih oseb, ki jo vodi ZZZS. Seznam zaposlenih je delodajalcu v pomoč pri preverjanju, ali je ZZZS-ju poslal vse prijave, odjave in spremembe v zvezi z obveznim zdravstvenim zavarovanjem za svoje delavce, ter mu pomaga pri urejanju in usklajevanju kadrovske evidence. Delodajalec odda elektronsko vlogo preko portala SPOT in v roku 1 ure pridobi seznam. Priprava seznamov poteka samodejno, ob delovnih dneh med 7. in 18. uro.

Tudi z videi do novih sodelavcev v ZZZS

Z nekaj sodelavkami in sodelavci smo v začetku decembra 2022 snemali videe, ki nam bodo v pomoč za pridobivanje novih delovnih moči v ZZZS. Proces snemanja je bil zabaven in malce stresen obenem. Naši 'zvezdniki' pa so se hitro sprostiti in odlično izkazali. Dokazali so, da se tudi pred kamero odlično znajdejo in da drži, da jim pestrost dela ustreza.

Predstavljamo vam nekaj utrinkov s snemanja. Videe bomo lahko že kmalu podelili z vsemi zaposlenimi. Velja poziv, da jih tudi sami delite na družbenih omrežjih, pokažete ob predstavitvah in tako tudi sami povabite potencialne sodelavce v ekipo ZZZS.

Snemanje je lahko tudi zabavno, še posebej takrat, ko je skupaj prava ekipa. In prava ekipa je, pravijo naši sodelavci, eden od razlogov za dobro počutje v službi.

Večina od nas velik del dneva preživi za računalnikom, zato ne pozabite na aktivne odmore.

Posneli smo vse, tudi prihod v službo s kolesom. Poleg Martina je v celotnem zavodu kar nekaj pridnih kolesark in kolesarjev.

Hvala Darji Lazić, Mariu Bartolacu, Martinu Veluščku in Nives Meserko. Vsi nestrpnost pričakujemo končne izdelke.

Lenka Vojnovič

Interni izobraževalni programi v letu 2022

*To, kar vemo, je kapljica;
to, česar ne vemo, je morje.
Isaac Newton*

Za nami je posebno obdobje in pestro leto, ki je od zaposlenih zahtevalo hitre skoke iz cone udobja, akcijo, proaktivnost in izjemno prilagodljivost. A znova smo dokazali, da zmoremo. Nismo se ustrašili sprememb, vzeli smo jih kot nov začetek in šli naprej. Pokazali smo odgovornost, zavzetost, pripadnost na vseh ravneh: v odnosih med sodelavci, v odnosu do strank in v odnosu do samega sebe.

Vlaganje v znanje in v razvoj kompetenc zaposlenih je bilo in bo v prihodnosti odločilni faktor za rast in konkurenčno prednost vsake organizacije, tudi našega ZZZS.

Znanje je gonilo napredka, o tem sedaj ni več nobenega dvoma.

Zgovorno je Haysovo poročilo o kadrih, ki že od leta 2018 kaže jasen trend: najpomembnejše področje delovanja na po-

dročju človeških virov je obdržati svoje zaposlene. In ključni dejavnik pri tem je učinkovito in zanimivo usposabljanje. Naš cilj je, da se izobraževanja ujemajo z delovnim področjem zaposlenih in strategijo ZZZS. Le tako učenje vodi do uspeha za obe strani.

Vse to smo upoštevali pri izobraževanju v letu 2022, bodisi na fizičnih delavnicah bodisi pri izvajanju preko spleta. Izbrani predavatelji so nam podali znanje in izkušnje ter s pravimi prijemi potegnili na plan potencial, ki ga zaposleni nosimo v sebi. Motivirali so nas k spremembi vzorcev, ki so včasih zakoreninjeni globoko v nas in nas opremili z znanji, ki jih potrebujemo za uspešno in učinkovito delo ter dobro počutje na delovnem mestu. Vsebine bomo opisali v nadaljevanju.

Pri programih za pridobivanje veščin in spretnosti smo dali največji poudarek novim tehnikam za uspešno delo vodij, razvoj komunikacijskih veščin za učinkovito sodelovanje in učinkovito reševanje konfliktov.

Dobri vodje

Še nikoli ni bilo vodenje tako pomembno, kot je danes. Sodobni vodja mora – ne samo v kriznih časih – znati pravilno usmerjati svoje sodelavce in biti dober zgled. Biti mora karizmatična in močna osebnost, saj le takšno lahko spremljajo močni sodelavci.

Vodenje se nanaša na doseganje vizije in posledično uresničevanje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev. Za uresničevanje močne vizije vodje potrebujejo aktivno udejstvovanje vseh, ki sodelujejo pri uresničevanju te vizije. Vodje imajo vlogo »dirigenta«, ki stremi k uglasenemu delovanju vseh, sami pa se strateško osredotočajo na končni »zven« izvedbe. Za uresničitev nečesa »velikega« vodje potrebujejo zmožnost ravnanja z ljudmi – kako govoriti z ljudmi in jim poveriti ravno tiste naloge, ki bodo cilj pripeljali k uresničitvi.

1. Konstruktivno delegiranje in vodenje

Cilji treh delavnic, na katerih so se vodje pod vodstvom izvajalke Sandre Bohinec Gorjak posvetili moči besed, karizme in učinkovitih tehnik delegiranja za doseganje vodstvenih vizij, so bili:

- Zvišati stopnjo samozavesti in zaupanja v lastne zmožnosti vodenja in delegiranja.
- Okrepiti občutek vodstvenih zmožnosti za spopadanje s spremembami in negotovostmi.
- Obvladati moč besed in komunikacijo kot osnovo delegiranja in vodenja.

Zaradi vsega napisanega smo izvedli več delavnic na temo vodenja.

Nekaj mnenj udeležencev:

Predavateljica, njena karizma in način izvedbe delavnice.

Delo na konkretnih primerih.

Predavateljica je vodila delavnico z umirjeno in prijetno energijo. Vsebine vsekakor dobrodošle pri reševanju situacij, s katerimi se soočamo.

Nazorna in jasna predstavitev vsebin izvajalke.

V začetku smo bili malo zadržani, potem pa smo se sprostili in je bilo v redu.

2. Vodenje na strateški in operativni ravni

Organizacijsko gledano vsaka organizacija deluje na treh ravneh.

Najvišja raven je tista vizionarska, ki zastavlja strateške smernice za delo. Poslanstvo organizacije in njene vrednote nam povedo, **zakaj** pravzaprav organizacija obstaja in kaj dela.

Druga, t. i. strateška raven, nam pove, **kako** bo to organizacija dosegla. Vsaka organizacija si namreč za srednjeročno obdobje postavi strateške usmeritve, ki jim potem sledi.

Tretja raven je operativna in nam pove, **kaj** moramo delati, da bi dosegli strateške cilje z druge ravni.

Delavnici sta bili namenjeni vodjem, ki so ujeti med dvema poloma – eden je v organizaciji uveljavljati strateške usmeritve na več ravneh, drugi pa je vsakdanje izvajanje operativnih nalog s svojim timom. Fokus na delavnicah je bilo stičišče strateških usmeritev in operative, torej pozitivno uravnavanje vplivov strateških usmeritev na izvajanje operativnih nalog in obratno – vpliv operativnega vsakdana na izvajanje strategije.

Ugotovitve izvajalca Damirja Novaka:

Udeleženci so že v zgodnji fazi sprejeli odkrit in sproščen stil delavnice ter se na ta način odprli. Zato smo se lahko po srednjem delu, v katerem smo predstavili nekaj modelov, ki so nam lahko koristni pri prenosu strateških usmeritev na svoje zaposlene, resno lotili dela v skupinah, kjer so udeleženci delili nekaj izzivov iz svojega realnega življenja v enotah in izpostavah.

V zadnjem delu so kot koristne novosti izpostavili:

- vodenje navzgor,
- širino razumevanja vodenja na vseh področjih managementa,
- peer (vrstniški) coaching, ki smo ga uporabili v praksi pri reševanju dejanskih izzivov.

Z zgornjimi prijemi smo poskušali zmanjšati razpon med teoretsko zelo dobro postavljeno strategijo organizacije in njenim težavnim uveljavljanjem. Na razpon vplivajo objektivne okoliščine, kot so težave s kadrom, slabi odnosi v določenih izpostavah in omejujoči predpisi, ki nam onemogočajo dvig motivacije.

Motivacija zaposlenih za pripravljenost na spremembe

*Naš svet se spreminja hitreje,
kot smo mi (ljudje) pripravljeni.*

Eric Teller, Direktor Google X

Dejstvo je, da se organizacije ne spreminijo zgolj zaradi vpeljanih novih sistemov, procesov ali novih organizacijskih struktur. Spremenijo se, če se ljudje prilagodimo in se spremenimo tudi sami. Šele takrat lahko organizacija pobere sadove, ki jih je obrodila sprememba. Soočamo se torej z večjim izzivom kot samo z vpeljavo novega sistema, procesa. Sodelavcem moramo pri prehodu na nov način dela pomagati in jim nuditi ustrezno podporo. Bolj ko jim omogočimo enostavnejši prehod, prej bo celotna organizacija ali projekt uspešen.

S ciljem povečati zavedanje o pomenu sprememb v organizaciji, bolje razumeti proces sprememb in dobiti večšine za motivacijo zaposlenih za hitrejši in bolj pozitiven odziv na spremembe smo z izvajalko Alenko Planinc Rozman iz podjetja Planinca organizirali tri ponovitve delavnice na to temo.

Komunikacija pri reševanju in upravljanju konfliktov

Pri vodenju sodelavcev je pomembno ohranjati in razvijati tako čustveno inteligentnost kot tudi čustveno stabilnost. To velja še posebej tedaj, ko prihaja do različnih konfliktnih situacij, ki pa so – vemo – v procesu dela in ustvarjanja neizogibne. Glede na psihologijo delovanja konflikta lahko konflikti preraščajo v napetost, nelagodje, stres ... Konfliktna stanja zato vedno negativno vplivajo na zaposlene, slabo upravljanje s konflikti pa praviloma krni ugled ZZSZS. Pomembno je, da imamo ne le dobra teoretična znanja in veščine za reševanje konfliktnih situacij in spopadanje z njimi, ampak da se zavedamo tudi čustvenih procesov, v katere so vpleteni.

Ljudje smo bitja odnosov. Kakovost odnosov se izraža v kakovostni komunikaciji. Kakovostna komunikacija je v veliki meri sinonim za kakovost življenja. Lepi odnosi se gradijo s prijazno, nenasilno, empatično komunikacijo.

Z delavnico smo dosegli naslednje cilje:

- Seznanitev z osnovnimi koncepti in definicijami konfliktov.
- Razviti zmožnost obvladovanja konfliktnih situacij s pomočjo komunikacijskih spretnosti in veščin.
- Prepoznati značilnosti lastnih vzorcev komuniciranja in odzivanja v konfliktih in neučinkovite vzorce nadomestiti z novimi učinkovitejšimi.
- Okrepiti občutek za sodelovanje in motivirano udejstvovanje v konfliktnih komunikacijskih situacijah.

V sklopu delavnic za izboljšanje veščin komunikacije, ki smo jih organizirali za vse zaposlene, smo izvedli več različnih vsebin.

Naporni, težavni sogovorniki se znajdejo tako med sodelavci kot med strankami in občutek imamo, da jih je čedalje več. Stranke si dovolijo vse več, hitreje prestopijo meje, mnogim popustijo zavore, največkrat zaradi slabih, preteklih izkušenj. Zato potrebujemo »trdo kožo«, da se distanciramo od vseh napadov, zgodb in pritožb, ki jih slišimo. Dejstvo je, da običajna komunikacijska pravila ob zahtevnih in težavnih sogovornikih odpovejo. In ker so na delu tudi čustva (seveda

neprijetna), je še težje profesionalno in umirjeno izpeljati pogovor. V takšnih primerih nam še kako prav pridejo priporočila in konkretni nasveti.

Ob besedi konflikti imamo običajno negativne asociacije, čeprav konflikti niso nujno slabi. Ni težava, da prihaja do konfliktov, težava je, da se razreševanja konfliktov ne lotimo pravilno. Seveda se je najlažje delati, da konflikta sploh ni, ga pomesti pod preprogo. A s tem nismo nič rešili, ker tam ostaja ali samo še raste. Na delavnici smo osvetlili tudi svoje odzivanje v konfliktnih situacijah in neučinkovite vzorce nadomestili z učinkovitim in proaktivnim reševanjem konfliktov.

1. S premišljeno komunikacijo obvladovati stranke in reševanje konfliktov

Na tej delavnici smo spoznali tehnike, strategije in trike, kako ravnati z jeznimi, nesramnimi, vzvišenimi, nezaupljivimi, skratka s posebnimi sogovorniki, hkrati pa obvladali sebe in s tem preprečili konfliktno situacijo. Naučili smo se, kako razviti zmožnost obvladovanja konfliktnih situacij s pomočjo komunikacijskih spretnosti in veščin ter kako identificirati težavne, zahtevne, nezadovoljne stranke in se nanje pripraviti.

Tri fizične delavnice je izvedla **Suzana Ponznič Čizmek** iz podjetja Ponsia.

Nekaj mnenj udeležencev:

Sodelovanje z bipki, glasovanje.

Tema delavnice, predavateljica.

Super predavateljica in odlična tema, ki mi bo pri delu še kako prišla prav.

Jasna razlaga ter način predavanja.

Sproščenost in aktivnost vseh udeležencev.

Timsko sodelovanje, energičen pristop izvajalke izobraževanja.

2. Učinkovito reševanje konfliktov s težavnimi strankami in čustvena agilnost

Posebno pozornost smo posvetili krepitvi komunikacijskih kompetenc zaposlenih ter krepitvi in razvoju čustvene agilnosti pri reševanju konfliktnih situacij, do katerih prihaja v delovnih okoljih.

Ozavestili smo tesno povezavo med konfliktnimi situacijami in čustvenimi reakcijami na konflikt.

Delavnico je vodil **mag. Martin Lisec** iz podjetja Stopinje.

3. Asertivna komunikacija in trening

Asertivna komunikacija rešuje odnose, zaposleni odkrito delijo svoje mnenje, ideje, predloge in postanejo v komunikaciji bolj samozavestni, neposredni in spoštljivi, saj upoštevajo tako lastne potrebe kot potrebe svojih sodelavcev. A biti oziroma postati asertiven, ni tako enostavno.

V letu 2022 smo izvedli pet delavnic na to temo. Vodilo je bilo doseči jasno, spoštljivo, neposredno komunikacijo.

Izvajalka je bila **Suzana Poznič Čižmek** iz podjetja Ponsia.

4. Medgeneracijsko sodelovanje in prenos znanja

Trk različnih generacij (slika 1) pomeni, da zaposleni različnih starosti s seboj na delovno mesto prinašamo različne vrednote in pristope k delu. Način, kako se soočamo z drugačnimi od sebe, lahko prinese različne izide. Za obvladovanje prihajajočih demografskih sprememb je ključen razvoj novih oblik solidarnosti, pozitivne komunikacije, učinkovitega reševanja konfliktnih situacij, primerna motivacija delodajalca k medsebojni podpori, učenju in prenosu znanja, izkušenj med generacijami. Tovrstne kompetence predstavljajo temelj odličnosti vsakodnevnega de-

lovanja na delovnem mestu. Bistvo je v razumevanju sprememb v načinu dela, ki zahteva od nas, da razumemo in v praksi uporabljamo učinkovite komunikacijske tehnike in pristope.

Delavnica je vključevala različne vsebinske sklope s področja učinkovite medsebojne komunikacije, motivacije in reševanja konfliktnih situacij ter prenosa znanja. Pozitivna komunikacija je aktivna komunikacija, ki temelji na učinkoviti uporabi TOP komunikacijskih tehnik.

Pri soočanju z različnimi osebnostmi, različnimi starostnimi skupinami naj bo v pomoč ta misel:

»Ni osebe, ki ne bi imela dobrega namena.«

Izvajalka delavnice je bila **Tadeja Krajnc** iz podjetja Lopis.

Slika 1. Od leta 2020 se na trgu delovne sile srečuje že 5 generacij.

Dobri komunikatorji

Ob zasičenosti trga s številnimi informacijami je treba vedeti, kaj zanima medije, kako reagirati z njimi, kako teme, ki so pomembne nam, na zanimiv način predstaviti novinarjem, da bo tudi zanje zanimivo. Katere so najpogostejše napake?

Hočemo ali nočemo, vsak dan nastopamo v javnosti in to večkrat na dan. Ni pomembno, ali nastopamo poslovno ali osebno, na konferencah, simpozijih, ko vodimo sestanke ali se jih udeležujemo,

ko učimo druge, ko predstavljamo sebe, ZZZS, projekte ali nove zamisli, poročamo o opravljenem delu ali zagovarjamo svoje mnenje in argumentiramo svoje odločitve.

Ko smo v takem položaju, nas pogosto skrbi dvoje: »Kaj bomo povedali?« in »Kako bomo to povedali?«. In ni ga med nami govornika, ki ne bi bil rad prepričljiv, suveren, zanimiv, enkrat in nepozaben.

Za sodelavce, ki se ukvarjajo z zahtevno zakonsko uvedbo novega stebra socialne varnosti, dolgotrajno oskrbo, smo organizirali več delavnic. Tudi oni morajo sodelovati s številnimi deležniki, zlasti ministrstvu, nekateri so tudi predavatelji na raznih posvetih in seminarjih, izvajajo interne programe ali pa je narava njihovega dela povezana z javnim nastopanjem.

1. Uspešno komuniciranje z mediji

Cilj je bil predstavitev:

- splošnih pravil javnega nastopanja,
- situacij kriznega komuniciranja ter
- opraviti vsaj del treninga na konkretnih primerih s področja dolgotrajne oskrbe.

Izvajalka je bila **mag. Andreja Jernejčič** iz podjetja Lin&Lin.

2. Trening kratke in jedrnate predstavitve

Cilj je bil okrepiti in nadgraditi veščine kratkega in jedrnatega sporočanja in izvedeti, kako problem, poročilo, povzetek, informacijo predstaviti vodji, sodelavcu, prijatelju... pri tem pa zadeti bistvo in biti kratek.

Izvajalec je bil **Miran Morano** iz podjetja Tangens.

3. Tečaj sodobne retorike

Cilji so bili:

- Opisati razlike v pripravi različnih vrst javnih nastopov.
- Pripraviti scenarij javnega nastopa s pomočjo sedemstopenjskega procesa.
- Analizirati tehnike javnega nastopanja in jih uporabiti na konkretnem primeru.
- Ovrednotiti razvitost veščin interaktivnega podajanja sporočil in razložiti, kako jih lahko (še) izboljšajo.
- Izdelati osebni akcijski načrt za uporabo obravnavanih vsebin pri pripra-

vi in izvedbi svojih prihodnjih javnih nastopov.

Izvajalec je bil **Miran Morano** iz podjetja Tangens.

Nekaj mnenj udeležencev:

*Dinamika podajanja snovi in aktivno sodelovanje udeležencev.
Dinamičnost delavnice.
Interaktivnost.
Izvajalec in konkretni primeri.
Odličen predavatelj.
Aktivno sodelovanje in učenje na primeru nastopa predavatelja.
Uporabnost pridobljenih informacij.*

Selekcijski intervju

Pregled prejetih vlog in življenjepisov na razpis za določeno delovno mesto smo opravili. Sedaj je na vrsti srečanje v živo in izvedba selekcijskega intervjuja. Velikokrat se sprašujemo, kako najbolje izkoristiti kratek čas, ki ga imamo na voljo, da kar najbolje spoznamo, ocenimo neznanca, ki je pred nami, koliko sodelavcev naj bo prisotnih pri intervjuju, kako naj ocenimo, ali se bo kandidat dobro znašel v naši sredini in organizacijski kulturi. Pred nami je tudi dilema, ali moramo kandidate res vedno znova spraševati o njihovih najšibkejših in najmočnejših točkah, kje se vidijo čez pet let ipd.

Zaposlitveni trgi danes ponujajo veliko število možnosti, prav tako je tudi ogromno kandidatov, ki bi želeli te možnosti dobro unovčiti. Tako je zaposlovanje in iskanje pravih kandidatov postala zelo težka naloga, kajti vsi se potegujejo za najboljše kandidate. Kandidati lahko tudi dostopajo do velikega nabora informacij o tem, kako naj bi intervjuji izgledali. Velikokrat obstaja nevarnost, da bomo z nepravilnim postopkom zavrnili ustreznega kandidata. Zato je selekcijski intervju zelo pomemben korak v procesu zaposlovanja. Naša naloga je, da ocenimo kandidate, neustrezne izključimo iz selekcije, a tudi, da najboljše prepričamo, da pridejo in ostanejo.

Cilj posebnih delavnic je bil sodelavce, ki sodelujejo v procesu izbire novih kadrov, usposobiti za ustrezno izvedbo selekcijskih intervjujev in učinkovito presojo glede primernosti kandidatov.

Izvajalec je bil **mag. Klemen Žibert**, SIQ.

Teambuilding

Za dve skupini sodelavcev smo v sodelovanju s podjetjem Proactiva iz Ljubljane izvedli teambuilding MYSTERY BOX – THE GAME. Šlo je za kratko, sodelovalno, zabavno in poučno escape igro.

Programi s področja poslovanja ZZZS

Izvedli smo veliko različnih programov, ki pokrivajo dejavnosti ZZZS. Največji poudarek je bil dan usposabljanju sodelavcev za pridobivanje funkcionalnih znanj za učinkovito opravljanje nalog, ki so bila potrebna zaradi sprememb in dopolnitev zakonodaje, predpisov ter novih oziroma spremenjenih aplikacij. Pridobljeno znanje je olajšalo in poenostavilo delo zaposlenih.

Mnogi sodelavci ZZZS so se vključevali v oblikovanje vsebin in izvedbo večine internih usposabljanj za pridobitev funkcionalnih znanj. Interni predavatelji so nesebično delili svoje znanje s sodelavci, ki so to znanje potrebovali pri delu. S tem so prispevali k skupni uspešnosti poslovanja in krepili vrednoto prenosa znanja.

Usposabljanja, ki smo jih izvedli zaradi nove ali dopolnjene zakonodaje in osvežitve znanja zakonodaje ter pravil oz. spremenjenega načina dela:

1. eVloge

Izvajalki **mag. Sergeja Travner** iz OE Celje in **mag. Biljana Ljubić** iz PE IC sta predstavili:

- Nove rešitve eVloge in eDopolnitve vlog za povračila stroškov na spletišču ZZZS, s katerimi se vlagateljem omogoča vlaganje zahtevkov za povračila stroškov po elektronski poti, brez potrebnega digitalnega potrdila za elektronski podpis.
- Dopolnitve aplikacije Povračila, ki se nanašajo na evidentiranje eVlog in evidentiranje eDopolnitev vlog.

Posnetek si lahko ogledate na <https://portal.zzzs.si/eVloge/SitePages/Home.aspx>

2. Medicinski pripomočki

Izvajalki **Alenka Franko Hren** iz Direkcije in **Sonja Klančnik** iz PE IC sta udeležencem odgovorili na odprta vprašanja, s katerimi se srečujejo v praksi pri zagotavljanju pravic do medicinskih pripomočkov (MP) in predstavili sistem on-line pri predpisovanju in izdaji MP ter v povezavi s tem dati pojasnila o kontrolah, ki se izvajajo, njihovem pomenu, napakah, možnostih ukrepanj.

Nekaj mnenj udeležencev:

Zelo dobro pripravljena predstavitev vsebine in izdelan pripomoček za podajanje informacij zdravstvenim delavcem in dobaviteljem ob težavah pri predpisu in izdaji MP.

Praktična predstavitev.

Dober povzetek stanja. Pregledno.

- kratkotrajna odsotnost in drugi interventni ukrepi,
- novela ZZVZZ-R in ZDR-1C (81. dan, prehod v breme ZZZS, recidiv),
- novela ZZVZZ-V (novi spodnji limit),
- specifični primeri odločanja o zadržanosti od dela (vodilni razlog, invalidi),
- doječe mamice,
- količnik valorizacije,
- minimalna osnova za plačilo prispevkov,
- invalidska podjetja in invalidi nad kvoto,
- spremembe pri obračunu nadomestil in v sistemu SPOT zaradi novel ZZVZZ-R, ZDR-1C in ZZVZZ-V,
- novosti pri obračunu dohodnine.

Posnetek si lahko ogledate na <https://portal.zzzs.si/obracun-nadomestila-plac/SitePages/Home.aspx?web=1>

Nekaj mnenj udeležencev:

Samo predavanje in diskusija glede novosti.

Razumljiva razlaga.

Praktični primeri.

Izčrpno in vsebinsko aktualno izobraževanje, s poudarkom na dejanskih primerih, izjemno razumljivo razloženo.

Celotna predstavitev in nazoren prikaz primerov kot to vedno zna Martina in ekipa nadomestil.

Jasno podajanje novosti.

Na domač in razumljiv način predstavljeno.

Direktno razložena snov.

4. Izdelava izvedenskih mnenj v postopkih povračil stroškov načrtovanega zdravljenja v tujini

Cilj je bil:

- pridobiti oziroma osvežiti znanja za sodelovanje v postopkih povračil stroškov načrtovanih zdravstvenih storitev, opravljenih v tujini ter

- spoznati dobro prakso sodelovanja med oddelki za obvezno zdravstveno zavarovanje, imenovanimi zdravniki in oddelki za plan in analize pri obračunavanju zdravstvenih storitev.

Izvajalci so bili **Siniša Bošnjak** iz Direkcije, **mag. Olga Rojc**, **mag. Sergeja Travner** in **Robert Čater** iz OE Celje.

Posnetek si lahko ogledate na https://portal.zzzs.si/delavnica_izvedenska_mnenja_stroškov_zdravljenja_v_tujini/SitePages/Home.aspx

5. Odločanje o pravicah zavarovanih oseb pri čezmejnem zdravstvenem varstvu

Predstavljene so bile pravne podlage s področja pravic zavarovanih oseb pri čezmejnem zdravstvenem varstvu in postopki v sistemu EESSI, ki se uporabljajo pri odločanju o teh pravicah.

Podana so bila mnenja glede posameznih vprašanj, ki so se oblikovala pri odločanju, in ugotovitve pri reševanju pritožb na drugi stopnji.

Delavnico je izvedel **Siniša Bošnjak** iz Direkcije.

6. ePrijava nezgode in poškodbe pri delu

Za sodelavce, ki jim je bila dodeljena naloga za vnos fizičnih obrazcev, vključno s primerom vnosa prijave na SPOT v sistemu, smo organizirali predstavitev rešitve digitalizacije postopka prijave nezgode in poškodbe pri delu.

Izvajalki sta bili **mag. Martina Copot** in **Maja Polutnik** iz Direkcije.

Posnetka si lahko ogledate na <http://portal.zzzs.si/delavnica-urejanje-OZZ-in-MZZ/SitePages/Home.aspx?web=1> in <http://portal.zzzs.si/delavnice-nezgode-in-poskodbe/SitePages/Home.aspx>.

3. Delavnica o novostih na področju obračuna nadomestil plač

Izvajalki **Špela Cerar** in **mag. Martina Copot** iz Direkcije sta predstavili naslednje teme:

Delavnice za kolegij direktorjev

Za kolegij direktorjev ZZZS so bile izvedene naslednje delavnice:

1. Cilji in kazalniki

Razumevanje pomena merjenja uspešnosti delovanja ZZZS je bil eden od ciljev delavnice v izvedbi **dr. Saše Javorič**. Udeleženci so pridobivali dodatna znanja za razumevanje rezultatov procesov kot temelja za uspešno izboljševanje sposobnosti procesov za uresničevanje ciljev in strategije ZZZS.

2. Obvladovanje tveganj in register tveganj

Obvladovanje tveganj postaja vse bolj pomembno orodje v rokah vodij. Da bodo udeleženci še bolje razumeli pomen obvladovanja tveganj in registra tveganj ter dobili dodatna znanja s tega področja, smo z izvajalcem **mag. Alešem Koširjem** izvedli dve delavnici na to temo.

Program delavnice:

1. razumevanje namena obvladovanja tveganj,
2. način obvladovanja tveganj (pristop),
3. uporaba pri konkretnih nalogah.

3. Predstavitev trendov na področju podatkovne analitike

S ciljem spoznati trende na področju podatkovne analitike in uporabe podatkov za odločanje je **prof. dr. Peter Trkman** z EF UL predstavil trende, izzive, koristi in vidike uporabe poslovne analitike.

Delavnice za imenovane zdravnike in zdravnike na ZK

Na prvi delavnici so bile zdravnikom in pravnikom s tega področja predstavljene teme:

- problematični vidiki odločanja o pravici do začasne zadržanosti od dela in zdraviliškega zdravljenja ter aktualne novosti; izvajalke **Špela Cerar**, univ. dipl. prav., **Maja Tina Dežman**, univ. dipl. prav. iz Direkcije, **Mihaela Pintar**, univ. dipl. prav. iz OE Celje, **Katarina Pompe**, univ. dipl. prav. iz OE Krško;
- etiopatogeneza fibromialgije, diagnostika sindroma fibromialgije v ambulantni družinskega zdravnika, zdravljenje ter usmeritve ocenjevanja delazmožnosti pri bolnikih s fibromialgijo; izvajalci **Tina Rozman**, dr. med. spec. medicine dela URI Soča, **Mario Bartolac**, dr. med. spec. družinske medicine in **Andreja Stušek**, dr. med., spec. družinske medicine z Direkcije;
- pogled ocenjevanja zahtevnosti dela z vidika specialista medicine dela; izvajalec l. prim. **Bojan Pelhan**, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa.

Na drugi delavnici so bile predstavljene teme duševnih in vedenjskih motenj v povezavi z ocenjevanjem zmanjšane delazmožnosti:

- Izzivi obravnave bolnika z depresijo v ambulantni družinskega zdravnika, **Ana Žvižej Cvetič**, dr. med. spec. psih.
- Depresivna epizoda, depresivna motnja, **Blanka Kores Plesničar**, dr. med. spec. psih.
- Nove slovenske smernice za zdravljenje depresivne motnje, **Anja Plemenetaš Ilješ**, dr. med. spec. psih.
- Akutna stresna reakcija, sindrom izčrpanosti in prilagoditvena motnja, **Mojca Zvezdana Dernovšek**, dr. med. spec. psih.
- Anksiozna in panična motnja, **Blanka Kores Plesničar**, dr. med. spec. psih.
- Faktorji, ki vplivajo na vrnitev na delo bolnikov z duševnimi in vedenjskimi motnjami, ter Fibromialgija - algoritem za pomoč pri ocenjevanju delazmožnosti, **Mario Bartolac**, dr. med. spec. družinske medicine.
- Preostala delazmožnost, **Aleksandra Stare**, univ. dipl. prav., OE Kranj.

Nekaj mnenj udeležencev:

Prikaz rešitev na konkretnih primerih in celoten medicinski del predavanj.

Praktični primeri.

Praktičnost in aktualnost primerov.

Tematski izbor.

Aplikacija Hipokrat

Za imenovane zdravnike in zdravnike zdravstvene komisije smo organizirali spletno delavnico Uporaba aplikacije Hipokrat. Namen delavnice je bil, da se udeleženci seznajajo z uporabo aplikacije, ki omogoča varen dostop do dokumentov, ki so o posamezni zavarovani osebi shranjeni v Centralnem registru podatkov o pacientih. Delavnici smo izvedli v sodelovanju s podjetjem List d. o. o..

Ostale delavnice

Delavnica za finančno medicinske nadzornike

Na delavnici je bilo finančno medicinskim nadzornikom predstavljena naslednja vsebina:

- Strategija izvajanja nadzorov ZZS; **mag. Jana Mrak**, dr. med., Direkcija
- Novosti v okrožnicah ZAE 2021 – PRIMAR; **Marica Ivič Alibegović**, dr. med., spec. splošne medicine, Direkcija;
- Novosti v okrožnicah ZAE 2021 – SP1; **mag. Aleksandra Bola Natek**, dr. med., spec. ginekologije, Direkcija;
- Novosti v okrožnicah ZAE 2021 – ZDRAVILA; **Majda Povše**, mag. farm., Direkcija
- Ugotovitve finančnih nadzorov v 2021; **Darja Žbona**, dipl. ekon. iz OE Koper in **Klara Žagar**, ekon. iz OE Kranj;
- Novosti v okrožnicah ZAE 2021 – ZOBOZDRAVSTVO; **mag. Željko Valčič**, dr. dent. med., Direkcija;
- Novosti v okrožnicah ZAE 2021 – ABO IN NBO; **Marjana Gaber**, dr. med., spec. anesteziologije, Direkcija;
- Novosti v okrožnicah ZAE 2021 – SP2 in Navodilo za obračun; **Alenka Posega**, dr. med, Direkcija.

Izobraževanje za koderje

V okviru projekta SPP smo organizirali izobraževanje za koderje. Na prvem so bili udeleženci koderji iz slovenskih bolnišnic in naši zdravniki. Na drugi pa je potekalo samo za naše zdravnike. praktično delo s tega področja.

Izvajalka je bila **Anna Coote**, eHealth Education Pty Ltd.

Osnove medicinskega izvedenstva in zavarovalniške medicine

Redno zaposlene in pogodbene zdravnike, ki se tega usposabljanja še niso udeležili, smo vključili v izobraževanje, ki zagotavlja temeljna znanja, potrebna za odločanje o pravicah zavarovanih oseb, ki izhajajo iz socialnih zavarovanj, izdajanje izvedenskih in drugih strokovnih mnenj v upravnih in drugih postopkih ter za delo na področju finančno medicinskih nadzorov. Usposabljanje izvaja Sekcija za medicinsko izvedenstvo in zavarovalniško medicino pri Slovenskem zdravniškem društvu.

Dolgotrajna oskrba

Dolgotrajna oskrba predstavlja niz ukrepov, storitev in aktivnosti, namenjenih osebam, ki so zaradi posledic bolezni, starostne oslabilnosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju, ki ni krajše od treh mesecev, ali trajno odvisne od pomoči drugih oseb pri opravljanju osnovnih in podpornih dnevnih opravil. S sprejetjem Zakona o dolgotrajni oskrbi je ZZS dobil čisto nove odgovornosti in aktivnosti.

S ciljem, da smo vsi dobili osnovne informacije, smo že takoj po novoletnih praznikih organizirali predstavitev ključnih vsebin na dolgotrajni oskrbi ter predstavitev aktivnosti, povezanih z dolgotrajno oskrbo. Izvajalki sta bili **Vesna Žejn** in **Lea Zgonec** z Direkcije.

Posnetek si lahko ogledate na <http://portal.zzs.si/dolgotrajna-oskrba/SitePages/Home.aspx>

Organizirali smo tudi Delavnico za pravo predlogov za novelacijo Zakona o dolgotrajni oskrbi, na kateri so udeleženci razpravljali o vsebinskih dilemah, vezanih na Zakon o dolgotrajni oskrbi ter oblikovali predloge za novelacijo Zakona o dolgotrajni oskrbi.

Izvajalka je bila **dr. Alenka Oven**, direktorica Inštituta za dolgotrajno oskrbo.

Vodenje upravnih postopkov in ZUP

Z namenom osvežitve znanja iz splošnega upravnega postopka smo organizirali delavnico na temo vodenja upravnih postopkov in ZUP, I. stopnja. Namenjena je bila strokovnim delavcem, ki se pri svojem delu srečujejo s splošnim upravnim postopkom. Udeležencem je bila omogočena pregledna obravnava osnovnih pravnih in drugih znanj o odločanju v upravnih zadevah in vodenju upravnega postopka. Poudarek je bil na vsebinah in vprašanjih, s katerimi se sodelavci srečujejo vsakodnevno in smo jih posredovali izvajalcu **mag. Matjažu Remicu**.

Nekaj mnenj udeležencev:

Primeri in vprašanja predavatelja, ker nam je s tem dal še dodaten, širši pogled na vsebino zakona in kako vse je lahko uporaben oziroma se ga da razumeti. Zelo visoka stopnja strokovnosti. Odlični predavatelji, z ogromno znanja in izkušenj, ki še tako kompleksne vsebine, primere predstavi na jasn in nazoren način. Izvajanje na način, da mu brez težav lahko ves čas pozorno slediš. Razlaga določb na primerih iz prakse. Uporabnost podatkov/predanega znanja. Podajanje snovi v okviru delovnega področja ZZS. Strukturirano s primeri in odgovori na vsa zastavljena vprašanja.

Projektno vodenje

Zavod izvaja kar nekaj obsežnih projektov, ki pomenijo širitev projektnega načina dela na vedno večje število zaposlenih in hkrati zahtevajo ustrezno koordinacijo zahtevnih aktivnosti in velikega števila izvajalcev znotraj projektnih skupin in navzven.

S ciljem poglobitve znanja o projektih in projektnem managementu, predvsem pa o vodenju projektov, smo organizirali učno delavnico na temo projektnega vodenja, ki je bila namenjena zlasti sodelavcem, ki bodo vodili projekte oz. sodelovali v projektih, ki so načrtovani v Strateško razvojnem programu 2020-2025 ali pa so kakorkoli že vključeni v projektno delo na ZZZS in se tega izobraževanja še niso udeležili.

Izvajalka je bila **Špela Urh Popovič** iz podjetja Noema Cooperating d.o.o..

Posnetek si lahko pogledate na <http://portal.zzs.si/projektno-vodenje-noema/SitePages/Home.aspx>

Projektni informacijski System 4PM

Ariana Šumandl in **Špela Urh Popovič** iz podjetja Noema Cooperating d.o.o. sta izvedli usposabljanje za uporabo Projektnega informacijskega sistema 4PM. Sestavljeno je bilo iz dveh sklopov:

1. sklop: napredna uporaba, udeleženci so bili administratorji 4PM, vodje projektov, vodje DPA.
2. sklop: osnovna uporaba, udeleženci so bili vsi sodelujoči na projektu.

Posnetka si lahko ogledate <https://portal.zzs.si/delavnice-4PM/SitePages/Home.aspx>

Registracijske pisarne (RA)

V zvezi z opravljanjem nalog sprejemanje in vnos vlog za pridobitev kvalificiranega potrdila za elektronski podpis – KPEP, smo organizirali izobraževanje z vsebino:

- predstavitev profesionalne kartice (ZZS)
- predstavitev kvalificiranih potrdil za elektronski podpis - KPEP (ZZS)
- predstavitev kvalificiranih potrdil za elektronski podpis - KPEP (Pošta*CA)

Izvajalca sta bila **Mojca Zupančič**, PE IC in **Damijan Poš**, Pošta Slovenije.

Nomotehnika

Upoštevanje pravil nomotehnike v vsakdanji praksi je izjemnega pomena, saj zagotavlja visoko raven kakovosti in jasnosti predpisov. Za sodelavce, ki sodelujejo pri pripravi internih aktov ali pa tudi pri pripravi zakonodaje, ki se dotika delovanja ZZZS, smo organizirali dve delavnici.

Prva delavnica je bila bolj teoretična z naslednjo vsebino:

- Pomen nomotehnike v pravu, pravila in usmeritve za pisanje predpisov; **dr. Karlen Vezjak Progar**.
- Posebnosti pri izvajanju in prenašanju pravnih aktov Evropske unije v pravni red RS; **mag. Katja Božič**.
- Resolucija o normativni dejavnosti in Poslovnik Vlade RS; **mag. Jožica Velišek**.

Druga delavnica pa praktična z naslednjo vsebino:

- Razumevanje in upoštevanje Resolucije o normativni dejavnosti in Poslovnika Vlade pri pripravi predpisov; **mag. Jožica Velišek**.
- Najpogostejše napake pri pripravi predpisov in praktični primeri; **Mojca Ilešič Bernik**.
- Nomotehnični pregled konkretnih predpisov s praktično ponazoritvijo nomotehničnih pravil, vključno s pravili glede prenosa in izvajanja pravnih aktov EU; **mag. Katja Božič**.

Javna naročila

Javna naročila so velikokrat pod drobno gledom notranje revizije in Računskega sodišča, zato je dobro poznavanje področja javnih naročil zelo pomembno. Omogoča nam, da izvedemo postopek javnega naročanja hitreje in bolj učinkovito, predvsem pa skladno z zakonodajo in pravili.

Cilj delavnic, eno smo izvedli spletno, drugo pa fizično, je bil zagotoviti dodatna, ključna znanja za pripravo ustreznih predlogov za izvedbo javnih naročil.

Vsebina je bila:

- raziskava trga in oblikovanju ocenjene vrednosti,
- način priprave tehničnih specifikacij,
- oblikovanje pogojev za sodelovanje in merila,
- pasti drobljenja,
- problematika sklepanja aneksov,
- prekrški, ki so povezani s postopki javnih naročil,
- razprava in odgovori na vprašanja.

Izvajalka je bila **mag. Maja Prebil** iz Odvetniške pisarne Potočnik&Prebil, specialistka za področje javnih naročil.

Nekaj mnenj udeležencev:

Ker si lahko osebno izpostavil problematično zadevo in jo je predlagateljica v okviru predstavitve področja obravnavala in podala rešitve oz. usmeritve za naročnika.

Da je bila tematika predstavljena na zanimiv način.

Možnost sodelovanja.

Delo na konkretnih primerih in iskanje ustreznih rešitev.

Izvajalka je prilagodila izobraževanje naši instituciji, veliko praktičnih primerov, tudi iz sodne prakse, odgovorila je na vsa naša vprašanja zelo konkretno. Strokovnost in znanje predavateljice.

Zapuščinsko pravo

Zapuščinski postopek je poseben sodni postopek. Njegov namen je, da se ugotovi, kdo so zapustnikov dediči, katero premoženje sestavlja zapuščino in katere pravice iz zapuščine pripadajo dedičem, volilijemnikom in drugim upravičenim osebam.

V letu 2021 je bilo precej časa namenjeno urejanju tega dela procesa med PKO in FRO zato smo zaradi pridobitve dodatnih znanj s tega področja organizirali delavnico.

Izvajalec je bil **dr. Franci Ježek** iz odvetniške pisarne Franci Ježek, specialist za področje dednega prava.

Zavodov analitski sistem

Microstrategy WEB se uporablja za dostop do podatkov v podatkovnem skladišču Zavodovega analitskega sistema (ZAS). Za sodelavce, ki se pri svojem delu srečujejo z uporabo teh podatkov, smo organizirali dve spletni delavnici:

1. Predstavitev aplikacije ZAS Zdravila (zbirke in poročila).

Izvajalki sta bili **mag. Metka Nussdorfer**, PE IC in **Anita Strmljan**, Direkcija.

2. Predstavitev aplikacije ZAS zbirke Absentizem (zbirke in poročila).

Izvajalci so bili **Tomaž Marčun**, PE IC, **Špela Cerar** in **Dalibor Gavrić**, Direkcija.

Skrbnništvo aplikacij

Hitremu ritmu sprememb, ki ga narekujejo dinamično zunanje poslovno okolje, hitro spreminjajoča se zakonodaja in vedno večje potrebe po učinkovitosti in nižanju stroškov, moramo slediti s pravočasnim prilagajanjem aplikacij informacijskega sistema Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Upravljanje sprememb aplikacij mora biti skrbno načrtovano, obvladovano, nadzorovano in dokumentirano ter mora združevati vse deležnike, ki pri procesu sodelujejo.

Zavedamo se, da je sodelovanje skrbnikov aplikacij pri pripravi informacijskih rešitev za ZZZS ključnega pomena, zato nadaljujemo s prenosom znanj med vsebinskimi in informacijskimi skrbniki

aplikacij in smo izvedli delavnico Skrbništvo aplikacij.

Na spletni delavnici, ki jo je pripravila **mag. Biljana Ljubić**, PE IC, so bili udeleženci vsebinski skrbniki aplikacij ZZZS in njihovi namestniki.

Digitalne kompetence in računalniški tečaji

Živimo v času hitrih sprememb, ki jih prinaša pospešena informatizacija in digitalizacija. Pandemija koronavirusa je digitalni prehod in preobrazbo samo še pospešila. Delo in učenje na daljavo sta postala naša stalnica in prednost imajo tisti, ki so z digitalno preobrazbo že pričeli in imajo ustrezne kompetence in veščine s tega področja. V zadnjem obdobju se je tako veliko poslovnih aktivnosti odvilo na daljavo.

Z znanjem Excela, Worda in ostalih digitalnih kompetenc na različnih stopnjah lahko prihranimo veliko časa. Prav zaradi tega smo organizirali različne tečaje, na katerih so udeleženci obnovili svoje znanje, spoznali določene trike in bližnjice, predvsem pa dobili konkretno znanje za uporabo.

Izvedli smo naslednje delavnice:

- Excel triki,
- Excel Prilagojen,
- Excel Mojstrski,
- Intenzivna delavnica Word in Excel,
- Word – napredni triki,
- Power Point – napredni triki,
- MS Teams – napredni,
- Družbena omrežja.

Dodana vrednost teh usposabljanj je, da so vsi udeleženci dobili posnetke.

Usposabljanja, ki so potekala spletno, so vodili **Andreja Hudelj**, **Edin Buljubašić** in **Matic Vuković** iz podjetja B2 IT d.o.o. iz Ljubljane.

Nekaj mnenj udeležencev:

Všeč mi je bilo, da smo takoj po vsaki novosti, ki smo jo izvedeli, to preverili oz. jo izvedli v praksi.

Dobrodošlo je, da lahko naknadno v spletni učilnici sami gremo čez gradivo in vaje.

Strokovnost predavateljice in ustrezno podajanje vsebin.

Razumljiva razlaga, dobre pripravljene vaje.

Pristop predavatelja. Zelo strokoven in zanimiva razlaga.

Integriteta in lobiranje

V sodelovanju s Komisijo za preprečevanje korupcije smo udeležencem predvajali dve predavanji, in sicer na temi nasprotje interesov in načrt integritete.

eUčenje - <http://eucenje.zzzs.si/>

Pri usposabljanju zaposlenih zasledujemo najodobnejše trende, kamor sodi tudi e-izobraževanje s portalom eUčenje. Veliko prednosti eUčenja vidimo predvsem v tem, da omogoča hitrejšo pripravo in izvedbo izobraževanj, dostop do izobraževanj je od kjerkoli in kadarkoli, omogoča lasten tempo učenja in je hkrati tudi naravi prijaznejši način izobraževanja, zato ga kot takega na ZZZS tudi spodbujamo.

Na portalu eUčenje.zzzs smo imeli v letu 2022 aktivne eUčilnice na teme:

1. Covid 19,
2. Informacijska varnost na Zavodu,
3. Usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti,
4. Za novozaposlene,
5. Varstvo osebnih podatkov GDPR.

Ker je prav, da za vključenost sodelavcev v posamezne aktivne eUčilnice v eUčenju, njihovo usposabljanje in motivacijo poskrbijo na OE, smo kadrovske delavce na spletni delavnici usposobili za samostojno delo administratorja v eUčenju. Predstavili smo jim eUčenje in eUčilnice ter njihovo vlogo v tem procesu.

Izvajalca sva bila **mag. Matic Pipan** iz podjetja B2 IT in **Daniela Zver Knific** z Direkcije.

Vaje evakuacije smo izvedli na vseh enotah, kjer je to potrebno, skladno s Pravilnikom o požarnem redu.

Za sodelavce, ki so po posameznih enotah pooblašteni za izvajanje evakuacije, začetnega gašenja požarov in izklop električnega toka, smo, skladno z 2. točko 4. člena Pravilnika o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom, organizirali posebno usposabljanje na to temo.

Izobraževanja v zvezi s promocijo zdravja na delovnem mestu

Promocija zdravja ni dobro napisan program, je način življenja. Zdravje pa je osnova za kakovostno in zadovoljno življenje. Zdravi ljudje smo zadovoljni, motivirani in srečni.

V skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu je delodajalec dolžan načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu. Hkrati pa se v ZZZS zavedamo:

- da je dobro zdravje, počutje in varnost zaposlenih pogoj za dobro in uspešno življenje in delo;
- da promocija zdravja na delovnem mestu prispeva k boljšemu počutju in zdravju delavcev, s čimer želimo doseči zmanjšano izostajanje od dela zaradi bolniške, večjo motivacijo, povečanje zadovoljstva zaposlenih ...

Kaj nam je prinesla pandemija in kako naprej

Čas, ki ga živimo in doživljamo, je povsem nova izkušnja. Preplavljajo nas informacije, v katerih se gneteje negativne napovedi o prihodnosti, pesimizem, grožnje in strah zbujaajo napovedi. V mnoge se naseljuje negotovost in strah, stres in izgorelost naraščata, življenje se odvija pred našimi očmi, kot bi se dogajalo zunaj našega vpliva.

Izvedli smo štiri predavanja z vsebino:

- Optimizem in zaupanje v času negotovosti.
- Kako spodbuditi dobro počutje v možganih?
- Kako se spopadati s simptomi post-travmatskega stresnega sindroma?
- Kaj so emocionalni možgani in hiša zdravja?

Izvajalka je bila **Sanela Banović Perescuiti**, dr. med.

Nekaj mnenj udeležencev:

Predavateljica te napolni z veliko pozitivne energije.

Čustveni naboj.

Izvajalka učne delavnice in predstavljena tema ter sam način predstavitve.

Primeri iz prakse.

Sama izvedba, ponazoritev s primeri iz vsakdanjega življenja.

Predavateljica podaja informacije na zelo unikaten način, z obilico humorja, empatije, v svoji pripovedi je iskrena, dinamična, raznolika, animira poslušalca in zna obdržati njegovo pozornost.

Aktivna in zdrava dolgoživost

Življenjska doba ljudi se je v zadnjih 100 letih zelo podaljšala. Žal pa za večino ljudi zadnjih 20 let življenja zaradi zdravstvenih težav preživi okrnjeno, večina zaradi minulega »ne dela«.

Nobeno izobraževanje nima pomena, če sami, vsak od nas, ne bo v glavi premaknil tistega vzvoda, ki je potreben, da bomo bolj aktivno živeli in si s tem dali boljše podlage za vitalnost na stara leta.

Vsebina je bila naslednja:

1. Izzivi dolgoživosti, kako se nam telo stara in kako ohranjati mladostnost, vloga gibanja, vloga hrane.
2. Kaj se lahko naučimo iz modrih con? Moč skupnosti, moč hvaležnosti, moč navad, življenjski vzorniki za zdravo dolgoživost.

Delavnice, tri smo izvedli fizično, eno pa spletno, sta vodila **Urban Praprotnik**, prof. športne vzgoje in **mag. Jasmina Kozina Praprotnik**, socialna antropologinja.

Zdrava ekipa

Živimo v času in okolju, ki nas na različne načine bolj kot k biti in ljubiti nagovarja k imeti. Živimo prehitro, krčevito, površno. Živimo v tako imenovanem informacijskem smogu in svetu prehitrih sprememb. Ne utegnemo se vprašati, kdo pravzaprav smo in kaj je prav in dobro za nas. Vse več je ljudi, ki ne živijo v harmoniji z okoljem, s soljudmi in s samim seboj.

Najboljša preventiva je v prizadevanju, da bi našli svoj lastni ritem, ali kot pravi Luban Plozza, da bi znali in hoteli »uglasiti violino lastnega bivanja: strune ne smejo biti preveč napete, ker lahko počijo, niti premalo, ker ne dajo pravega zvoka«.

S ciljem razviti prijeme, ki bodo udeležencem v tem turbulentnem času lahko pomagali, da bodo stresnim situacijam bolj kos in se jim bodo znali izogniti, smo organizirali dve delavnici.

Udeleženci so se seznanili z naslednjo vsebino:

- Kako uravnotežiti delovne obremenitve v ekipi?
- Kako prepoznati sodelavce, ki so na robu zmogljivosti, in kaj lahko naredite pri tem?
- Kako ustvariti kulturo in strukturo za preprečevanje stresa?

Izvajalka je bila **Kaja Travnik**, preko podjetja Proactivita.

Zdravi webinarji s področja staranja populacije

Izvedli smo dve spletni predavanji:

- **Medicinski vidiki:** poudarek je bil na fizioloških in zdravstvenih spremembah, ki jih staranje prinaša in kaj lahko naredimo, da bodo le te čim bolj prijetne. Govora je bilo tudi o vplivu sonca na kožo. Izvajalka je bila **Oksana Levak**, dr. med., specialistka medicine dela, prometa in športa, specialistka dermatovenerologije.
- **Telesni vidiki:** poudarek je bil na primerno izbrani telesni vadbi in aktivnosti v določenih obdobjih življenja, ki bo preprečila oz. zmanjšala naš upad telesne zmogljivosti ter kakšne pozitivne vplive lahko pričakujemo. Prejeli smo tudi nasvete, kako se vsega tega v praksi lotiti, da boste res imeli kvalitetno življenje tekom staranja. Izvajalec je bil **Miha Rojc**, magister kineziologije, iz podjetja ZAP.

Delavnica za promotorje zdravja

Sodelavce moramo čim bolj ozaveščati, da je pri skrbi za zdravje njihova odgovornost ključnega pomena.

Veliko vlogo v tem procesu zelo dobro odigrajo promotorji zdravja.

S ciljem pridobiti še več učinkovitih načinov motiviranja sodelavcev za zdrav način življenja smo zanje organizirali delavnico z naslednjo vsebino:

1. Krepitev gibal za manj kostno-mišičnih obolenj: iz teorije v prakso.
2. Prikaz vadb za razvoj različnih telesnih zmogljivosti za različne ciljne populacije.
3. Vpliv zdravja zaposlenih na delovni proces in poslovanje.
4. Celovito upravljanje z zdravjem zaposlenih.

Izvajalca sta bila **Miha Rojc**, mag. kineziologije in **Davor Denkovski**, dr. mrd. spec MDPŠ, iz podjetja ZAP.

Z gibanjem do močnejšega zdravja

Ker je zdravje zelo pomembno, smo program Z gibanjem do močnejšega zdravja, ki ga je pripravil **Urban Praprotnik**, prof. športne vzgoje, in smo ga izvajali v letih 2020 in 2021, ponovno aktivirali. Možen dostop bo še do maja 2023, na naslovu <https://www.urbanitekaci.com/zzzs-2020>.

Program je pripravljen za 20 tednov in govori o tem, kako na varen, trajnostni način z gibanjem doseči boljše počutje.

Kako prepoznamo resnico

Laganje je dokaj razširjen pojav in ljudje so, pravijo raziskave, precej dovzetni za to. In to ni vse: večina laži, ki jih v življenju povedo, se nikoli ne razkrije. Ocenjuje se, da se človek v povprečju "izvleče" z več kot 95 odstotki laži, ki jih je povedal. Laganje je torej del vsakdanjega življenja. Razlogi za laganje pa so številni.

V poklicnem življenju sta za nas najpomembnejša dva motiva za laganje:

- pridobivanje koristi (recimo, ko hoče druga oseba nekaj doseči, po navadi tisto, kar ji ne pripada) in
- izogibanje kazni (recimo, ko druga oseba skriva ali prireja informacije ali taji svojo krivdo).

Večina načinov prepoznavanja resnice je povezana z nebesedno komunikacijo (glas, oči, mimika, gestika, drža ...), nekaj pa je tudi tipičnih besednih kombinacij, ki so značilne za laganje.

Neodgovorno bi bilo sklepati o neiskrenosti druge osebe (stranke, sodelavca) na podlagi enega samega znaka. Zato pri prepoznavanju resnice upoštevamo več

znakov hkrati in iščemo znake skladnosti ali neskladnosti med njimi.

Na delavnici smo:

- ugotavljali razloge laganja,
- analizirali očitne in manj očitne znake, po katerih lahko dvomimo, da sogovornik govori resnico,
- razmišljali, kaj lahko storimo, da bi se prepričali, ali sogovornik govori resnico,
- vadili odzivanje v različnih situacijah (dvom v iskrenost druge osebe, ugotovljena neresnica, ugotovljena laž).

Izvajalec je bil **Miran Morano**, prof. iz podjetja Tangens.

Izobraževanja za člane kolegija ZZZS

V okviru kolegija sta bili izvedeni izobraževanja s področja promocije zdravja, in sicer temeljni postopki oživljanja, s strokovnimi sodelavci iz ZD Novo mesto ter obvladovanja stresnih situacij in izgorelosti na delovnem mestu, izvajalec je bil **Aljoša Bagola**.

Za zaključek hvala in gremo skupaj naprej

Tudi leto 2022 je še zaznamovala epidemija, ki smo jo izkusili prvič v »našem času«. V času epidemije se je tudi delo vseh nas močno spremenilo. Obremenitve, tako fizične kot psihične, so bile veliko večje. Veseli pa nas, da smo kljub vsemu izvajali izobraževanja, ki jih lahko po kakovosti in številčnosti primerjamo z letom 2019. Leto se je zaključilo, ostala pa so mnoga nova znanja in pridobitve, za katere ima kar nekaj zaslug tudi izbor pestrih, poučnih, strokovnih in včasih tudi zabavnih izobraževanj.

Izpolnjene ankete udeležencev programov potrjujejo, da je naše izbiranje tem in izvajalcev izobraževanj pravilno. Prav tako iz anket izhaja tudi želja po ponovni organizaciji takšnih programov ali njihovih nadgradenj v naslednjem letu.

V tem članku smo objavili kar nekaj pozitivnih odzivov udeležencev na izobraževanja. Seveda pa niso bili vsi dobri. Največkrat izraženo nezadovoljstvo se je nanašalo na izvedbo. Zaradi neustrezne računalniške opreme so imeli slab zvok, sliko, raje bi imeli izvedbo v živo ... Zelo, zelo malo udeležencev pa ni bilo zadovoljnih z vsebino ali izvajalcem.

Vsaka povratna informacija je za nas zlata vredna, zato smo hvaležni za vsak vaš odziv.

Zahvaljujemo se vsem sodelavcem, ki ste pripravljeni oblikovati programe ter deliti in prenašati svoje znanje, ki je zelo pomembna vrednota in posledično bogati tudi vas.

Prav tako se zahvaljujemo za dobro sodelovanje in pomoč pri izvedbi vseh izobraževanj vsem ostalim sodelavcem, ki so vsakič lepo poskrbeli za ustrezno pripravljene prostore in s tem tudi sami doprinesli svoj del k prijetnemu vzdušju na delavnicah.

Posebna zahvala gre tudi informatikom v PE IC in na območnih enotah. Pomagali ste nam, da smo se znašli v svetu MS Teamsov, Zoom-a in ostalih programih, pa tudi sodelavcem, saj marsikateri ni imel primerne opreme za spremljanje in aktivno udeležbo, pa ste vse uredili, da so se delavnic in predavanj lahko udeležili.

Hvala Klemnu Hočevanju, ki je »naložil« posnetke delavnic na <https://portal.zzzs.si/> ter Petru Ščurku in Rajku Đukiću, ki sta pomagala pri vseh tehničnih zagatah v zvezi z eUčenjem in modulom izobraževanje v eHRM.

Še vedno mi je pri srcu Senekova misel: »V življenju ne smeš čakati, da vihar mine, ampak se moraš naučiti plesati v dežju.« Vihar sicer pojenjuje, mi pa smo se uspešno naučili obvladovati veliko novih korakov. In obvladovali jih bomo tudi v letu 2023. Odločno, pogumno. Ker zmo-

remo. Kot pravi Napoleon Hill: »Strahovi niso nič drugega kot stanje duha«. Richard Branson to potrjuje in pravi: »Če vam nekdo ponudi izjemno priložnost, pa niste prepričani, da zmorete, recite DA in se kasneje naučite, kako.«

Naj bo vsak dan nova zgodba, nov začetek, novo upanje. Pustimo slabe stvari v preteklosti in najdemo svetle točke v prihodnosti. Edino, kar nas omejuje, so zidovi, ki si jih sami zgradimo okoli sebe. Zavedajmo se, da imamo vsak naslednji dan več izkušenj in znanja. Zato bodimo odprti, radovedni in tudi nepopolni.

Obljubimo vam, da se bomo tudi v letu 2023 potrudili, skupaj z vami. Premišljeno bomo izbirali programe, ki vam bodo olajšali delo, krepili odnose in omogočili napredek, rast in razvoj. Saj s tem, ko raste posameznik, raste tudi naš ZZZS.

Tudi v letu, ki je pred nami, vlagajte v svoje dobro počutje, vzemite si čas za sončne vzhode in čim večkrat obiščite naravo. Zapolnite si ga z novimi znanji, izkušnjami, veščinami in dogodivščinami.

Naj tudi tokrat zaključim z mislijo: Tisti, ki prinašajo sonce v življenje drugih ljudi, so tudi sami obsijani z njim.

Daniela Zver Knific

Kadri v številkah v letu 2022 na dan 31. 12. 2022:

Kadrovski načrt:

- V ZZZS je bilo 884,91 delavca zaposlenih za nedoločen čas, 1 zaposleni zaradi imenovanja, 17,25 zaposlenega pa je nadomeščalo z dela odsotne sodelavce in jih v realizacijo kadrovskega načrta ne štejemo.

Struktura po spolu:

- zaposlenih je bilo 82 % žensk in 18 % moških.

Starostna struktura:

- povprečna starost zaposlenih je znašala 49 let (ženske 48,5 leta, moški 51,1 leta).

Izobrazbena struktura je bila naslednja:

- 0,88 % delavcev ima I.–IV. stopnjo izobrazbe, 21,67 % jih ima V. stopnjo izobrazbe, 10,10 % delavcev ima VI. stopnjo izobrazbe, 49,43 % delavcev ima VII. stopnjo izobrazbe, 14,41 % delavcev ima VIII.–IX. stopnjo izobrazbe;
- povprečna stopnja strokovne izobrazbe znaša 6,57;
- 15 delavcev oziroma 1,65 % nima zahtevane stopnje izobrazbe (ob ustanovitvi ZZZS je znašal delež 33 %).

V letu 2022:

Fluktuacija:

- fluktuacija v ZZZS je znašala 7,04 % kar je 1,55 odstotne točke več, kot v letu 2021, ko je ta delež znašal 5,49 %.

Izobraževanje:

- število dni za usposabljanje v letu v letu 2022 je znašalo 2,99 dneva na zaposlenega. V letu 2021 je število dni za usposabljanje znašalo 2,69.
- Usposabljanje v okviru internih izobraževalnih programov v letu je v letu 2022 znašalo 1,79 dneva na zaposlenega, na eksternih izobraževanjih pa 1,20 dneva.
- V letu v letu 2022 smo izvedli 64 internih izobraževalnih programov na skupaj 109 različnih izvedbah, od tega 37 programov v okviru sklopa dejavnosti na 60 izvedbah ter 13 v okviru sklopa veščin na 24 izvedbah. V okviru promocije zdravja smo organizirali 9 programov na 20 izvedbah.

- Skupaj beležimo 4.770 udeležb zaposlenih na vseh internih izobraževalnih programih, od tega 3.875 udeležb na dejavnostih, 280 udeležb na veščinah ter v okviru promocije zdravja 615.
- Eksternih izobraževanj doma in v tujini se je udeležilo 647 sodelavcev.
- Za vsa izobraževanja smo v letu 2022 porabili 2778 dni, od tega 1.667 dni na internih programih in 1.111 dni na eksternih izobraževanjih doma in v tujini.

Napredovanja:

- Tudi v letu 2022 je bilo izvedeno ocenjevanje delovne uspešnosti za napredovanje. Napredovalo je 185 zaposlenih..

Letni pogovori:

- izvedenih je bilo 92 % letnih pogovorov, ostali niso bili realizirani zaradi daljših odsotnosti ali odhodov delavcev.

Absentizem:

- v letu 2022 je delež odsotnosti z dela zaposlenih zaradi bolezenskih vzrokov v primerjavi z letom 2021 narasel za 0,77 odstotne točke (s 6,97 % na 7,73 %).

Organizacijska klima in zadovoljstvo zaposlenih:

- v letu 2022 je bilo opaziti rahel padec skupne organizacijske klime (3,69), v letu 2021 je bila ta 3,72. Enako je opaziti pri zadovoljstvu zaposlenih (s 4,24 na 4,18).
- Med posameznimi kategorijami organizacijske klime so zaposleni v letu 2022 najbolj ocenili notranje odnose (4,04) ter motivacijo in zavzetost (3,79), najslabše pa nagrajevanje (3,09) ter razvoj kariere (3,23).
- Anketiranja se je v letu 2022 udeležilo 50 % zaposlenih, medtem ko je bila udeležba v letu 2021 48 %.

Daniela Zver Knific
Mirijam Gričar
Renata Božič Povše

Spoštovane sodelavke, nove diplomantke,

*Znanje je zaklad, ki povsod spremlja svojega lastnika;
in tisti, ki je goro prestavil, je začel z drobnim kamenjem ...*

Vse je v spreminjanju, kajti spreminjanje je pot; in vse je v rasti, ker tudi rast je pot. Je pot... so cilji... so želje... je motivacija...

Imele ste cilj, imele ste željo, imele ste motivacijo. Prehodile ste pot in dosegle svoj cilj. Uspešno ste končale študij ob delu:

- Andreja Smodiš** iz Območne enote Koper je pridobila naslov magistrica managementa.
- Marjana Šefic** iz Območne enote Ljubljana je pridobila naslov poslovna sekretarka.
- Zdenka Ulaga** iz Direkcije je pridobila licenco državnega notranjega revizorja.

Iskreno vam čestitamo in želimo še veliko delovnih uspehov in zadovoljstva na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Daniela Zver Knific

Povzetek sindikalnega dogajanja na ravni reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, tudi Sindikata socialnega zavarovanja Slovenije, v letu 2022

I. Pogajanja in aktivnosti, povezani s plačnim sistemom in stroški povračil v javnem sektorju

Pred volitvami:

Leto 2022 je bilo za večino sindikatov v javnem sektorju zelo naporno. Leto se je začelo v znamenju neuspešnih prizadevanj večine sindikatov javnega sektorja za realizacijo sprejetih dogovorov v zvezi z odpravo nesorazmerij, povzročenih z dvigi plač zdravnikom in nekaterim drugim zaposlenim na področju zdravstva in socialnega varstva ob koncu leta 2021.

Na začetku marca se je za sodelovanje v splošni stavki javnega sektorja odločila večina članov v večini reprezentativnih sindikatov javnega sektorja. Spodbudili sta jo predvsem neodzivnost vlade na zahteve po nadaljevanju pogajanj za uskladitev plač v javnem sektorju v skladu s podpisanim dogovorom in določba PKP10 ter z njo povezana napoved o dvigu zdravniških plač pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti za šest plačnih razredov. Nekaj dni po sprejeti odločitvi o napovedi stavke je Ustavno sodišče začasno zadržalo določbo v PKP10, ki je bila podlaga za napovedan dvig zdravniških plač. Med usklajevanjem odločitve o stavki, ki je trajalo kar nekaj časa, pa smo se tudi zelo približali datumu volitev. Pomembno vlogo pri sprejemu dokončne odločitve, da stavko izvedemo kmalu po konstituiranju nove sestave Državnega zbora, če stranke, ki bodo zastopane v Državnem zboru, ne bodo nemudoma pristopile k pogajanjem s sindikati javnega sektorja, je imela tudi vojna v Ukrajini.

Na ministrstvo za javno upravo (MJU) smo 6. aprila posredovali poziv za takojšnje nadaljevanje pogajanj o usklajevanju vrednosti plačnih razredov in višini regresa za letni dopust za leto 2022. V pozivu smo poudarili, da je to zaveza vlade iz dogovora s sindikati javnega sektorja iz maja 2021 (z dodatnim izhodiščem, da je pri tem treba izhajati iz spodnje tretjine plačne lestvice) in tudi obveznost, ki izhaja iz 5. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Opozorili smo, da je inflacija v obdobju od zadnje uskladitve vrednosti plačnih razredov (PR) znašala 15,9 %, pri čemer se je v letu 2012 vrednost plačnih razredov še dodatno znižala za 8 %. Kumulativno je torej

vrednost plačnih razredov od leta 2011 realno padla za preko 23 %, zato je uskladitev nujna. Dvigi osnovnih PR delovnih mest (DM) za različno število PR so ustvarili nesprejemljiva nesorazmerja, nekaterim so prinesla celo večje plače, kot je bila inflacija, večini pa mnogo manj.

Predlagali smo, da se javnim uslužbencem za leto 2022 izplača regres za letni dopust v višini 70 % povprečne plače v Republiki Sloveniji za mesec, za katerega se bomo dogovorili v pogajanjih in glede na datum izplačila regresa za letni dopust, ki mora biti izplačan do konca meseca junija.

Izrazili smo tudi nasprotovanje oblikovanju delovnih skupin, ki pripravljajo izhodišča za parcialno urejanje plač po posameznih dejavnostih (imenovana je bila skupina za področje zdravstva). To predstavlja kršitev dogovora med vlado in sindikati javnega sektorja iz decembra 2018, v katerem se je vlada zavezala, da bo o temeljnih vprašanjih sistema plač v javnem sektorju potrebno soglasje sindikatov javnega sektorja. Ministrstvo za javno upravo smo kot pristojno ministrstvo za sistem plač v javnem sektorju pozvali, da nemudoma ustavi delovanje omenjene delovne skupine in namesto tega razpravo o potrebnih spremembah na področju plač v javnem sektorju prične v okviru pogajanj z vsemi sindikati javnega sektorja in po postopkih, ki jih za to določa Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. Na to je v svoji odločbi U-I-25/22-8 o zadržanju 48. člena PKP10 opozorilo tudi Ustavno sodišče. Za uspešnost tovrstnih usklajevanj in pogajanj pa je v prvi vrsti treba zagotoviti spoštovanje danih zavez. Odziva ni bilo. Bile pa so volitve.

Po volitvah

Verjeli oz. želeli smo verjeti izjavam bodočega predsednika vlade o zavedanju nujnosti socialnega dialoga in brezpogojnem spoštovanju slednjega. Verjeli smo tudi izjavam predstavnikov nove vladne koalicije o njihovem odnosu do pogajanj s sindikati in odločenosti za nadaljevanje pogajanj in ureditvi nesorazmerij med plačami v javnem sektorju.

17. 5. 2022 smo novemu mandatarju posredovali poziv za takojšnje nadaljevanje pogajanj.

20. 6. 2022 smo se člani sindikalne pogajalske skupine prvič sestali z novo vladno pogajalsko skupino. Seje se je udeležil tudi predsednik vlade, njegove besede smo razumeli kot na-

poved pogajanj o dvigu vrednosti plačnih razredov oziroma njihovi uskladitvi z inflacijo, ki bo uveljavljena že v tekočem letu, vključno s poračunom, ko bo znan dokončen podatek o inflaciji za leto 2022. Hkrati bi začeli tudi s pogajanjmi o spremembah plačnega sistema, ki bi najprej potekala v okviru ožje delovne skupine.

Na naslednji seji pogajalske komisije, ki je bila 4. 7. 2022, smo doživeli hladen tuš. Najprej so nam predstavniki Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) predstavili analizo o gibanju plač v javnem in zasebnem sektorju v obdobju 2015 do 2021. Začetek seje pogajalske komisije s predstavitvami analiz, ki jih pripravi UMAR, je vsakič zelo slab znak. In tudi tokrat je bilo tako. Ministrica je po končani predstavitvi predstavila vladni predlog, da se vsem javnim uslužbencem, katerih PR je nižji od 25. PR, izplača poračun regresa kot neke vrste draginjski dodatek v obliki regresa, ki je z davčnega vidika najbolj ugodna oblika izplačila. V vladnem predlogu ni bilo predvideno usklajevanje vrednosti PR z inflacijo. Kot razlog za to je bilo večkrat ponovljeno dejstvo, da bo dokončna višina letošnje inflacije znana šele naslednje leto. Predlog je izzval ogorčenje, vladni strani je bilo razloženo, da so znani podatki o inflaciji v letu 2021, na podlagi katere vrednosti plačnih razredov niso bile usklajene, da je znan tudi podatek o dotedanji inflaciji v letu 2022. Če bo dvig zaradi višje inflacije do konca leta preizek, je možen poračun. Ministrica je vztrajala pri svojih argumentih. Ko smo jo opozorili, da je odklanjanje pogajanj o usklajevanju vrednosti plačnih razredov kršitev Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) in zavez prejšnje vlade, je odgovorila, da se lahko začnemo pogajati takoj, a o dvigu, ki bo v naslednjem letu. Predlog smo soglasno zavrnili in napovedali stopnjevanje sindikalnih aktivnosti v primeru nadaljnega sprenevedanja in izogibanja vlade.

Na pogajanjih 18. julija 2022 je bila najprej predstavljena analiza MJU o gibanju plač v javnem sektorju v obdobju od leta 2008 do 2021, v nekaterih delih pa od 2015 do 2021. Narejene so bile številne primerjave dviga plač in mase za plače po plačnih podskupinah glede na minimalno plačo, povprečno plačo, najvišjo in najnižjo plačo v javnem sektorju (JS) Analiza je bila zelo podrobna, žal se je zdela tudi ciljno usmerjena. V primerjavah ni bilo podatkov o tarifnih razredih DM, ki

se med dejavnostmi zelo razlikujejo. Ker je naša plačna podskupina prisotna šele od leta 2017, v primerjavah ni bila posebej prikazana. Po predstavitvi analize je ministrica za javno upravo predstavila predlog o dvigu vrednosti plačnih razredov s 1. 9. 2022 za 4 %, in poračunom razlike do 60 % inflacije v letu 2022, ko bo ta izračunana. 40 % inflacije, ki jih ne bi upoštevali pri dvigu vrednosti PR, pa bi namenili za odpravo t. im. nesorazmerij (to bi v primeru 10 % inflacije, izračunane za leto 2022, pomenilo, da bi februarja 2023 določili dokončno višjo vrednost PR za 6 %, dobili bi tudi poračun 2 % razlike v vrednosti PR od 1. 9. 2022). Vladni predlog ni vključeval napovedanega predloga o poračunu regresa kot neke vrste draginskega dodatka za javne uslužbenke, ki imajo osnovno plačo (torej z napredovanji) do vključno 24. PR. Pojasnili so, da bo vlada za omilitev posledic druginje za zaščito najranljivejših sprejela druge ukrepe. Ministrica je poudarila, da o predlogu vlade niso predvidena pogajanja, potrdila je, da gre za ukrep "vzemi ali pusti". Kljub poudarjeni ultimativnosti vladnega predloga je bil predstavljen usklajen sindikalni predlog, ki je predvideval 12 % dvig vrednosti plačnih razredov od 1. 10. 2022 in poračun regresa vsem javnim uslužbencem, v različnih zneskih, padajočih na podlagi višine PR.

Na naslednjih sejah pogajalske komisije smo usklajevali predloge za dvig plač v javnem sektorju. Naša pogajalska skupina je v svojih predlogih dosledno sledila vladnemu cilju, ki ga je na začetku pogajanj predstavil predsednik vlade, na vseh nadaljnjih pa jih je vztrajno ponavljala ministrica za javno upravo, ki vodi pogajanja na vladni strani. To je zaščita najranljivejših in odprava plačnih nesorazmerij, z ukrepi v okviru sredstev v višini letošnje inflacije. 10-odstotna letna inflacija bi pomenila 580 milijonov evrov za dvig plač v javnem sektorju. Prvi vladni predlog (masa sredstev v višini 60 % inflacije za dvig vrednosti plačnih razredov, 1. 9. 2022 za 4 %, februarja naslednje leto še za razliko do 60 % inflacije, sredstva v višini 40 % inflacije pa bi namenili za odpravo nesorazmerij, 300 evrov poračuna regresa za javne uslužbenke, ki so z napredovanji uvrščeni do 24. PR) se je med pogajanjem spreminjal. Ministrica je ob vsaki predstavitvi novega vladnega predloga poudarjala, da z njimi sledijo predstavljenim ciljem, torej pomagati najranljivejšim in odpraviti nesorazmerja v plačah. V nadaljevanju pogajanj smo izvedli, da si

vlada pod odpravo nesorazmerij predstavlja izpolnitev zavez v stavkovnih sporazumih. Torej samo za del javnih uslužbencev, tistih, ki so napovedali stavke, ki pa zagotovo nimajo najnižjih plač - DM na področju zdravstva in socialnega varstva, katerih osnovni PR se decembra 2021 niso dvignili, umestitev četrtega naziva na področju vzgoje in izobraževanja, plače zdravnikov). Ostala nesorazmerja bi po vladnem predlogu začeli reševati vzporedno s spremembami plačnega sistema v javnem sektorju. V nadaljevanju pogajanj je vladna stran predlagala 4,5-odstotni dvig plač 1. oktobra 2022, dvig nadomestila za prehrano na 6,12 evra in v padajočih zneskih poračun regresa za vse, ki so uvrščeni do 40 PR, in odpravo nesorazmerij po svoji interpretaciji. Za vse navedene ukrepe bi izvedla v okviru mase sredstev v višini letošnje inflacije. Na vprašanje, kolikšna sredstva so po vladni oceni potrebna za odpravo nesorazmerij, dolgo nismo dobili odgovora. Na koncu je obveljal znesek 611 milijonov evrov.

Vladni predlog v nobeni od variacij ni bil sprejemljiv za sindikate v naši pogajalski skupini. V vseh odgovorih na variacije vladnih predlogov smo upoštevali vladno namero, da želi z dvigom plač zaščititi najranljivejše in odpraviti nesorazmerja. Predlagali smo, da se celotna masa sredstev v višini inflacije nameni za dvig osnovnih PR DM za vsa DM, katerih osnovni PR se niso dvignili decembra lani, in sicer v dveh korakih: 4 % 1. 9. 2022, februarja oz. marca 2023 pa še za število PR do višine inflacije. Razliko med številom PR, izračunanih na podlagi inflacije, pa bi namenili za odpravo nesorazmerij (vsak PR je 4 %, če bil bila inflacija 10-odstotna, bi to pomenilo skupaj dva PR, 2 % mase iz naslova inflacije; sredstva, ki jih ne bi porabili za dvig PR za DM, ki so se jim PR dvignili decembra lani, pa bi namenili za odpravo nesorazmerij). Vseskozi smo zavračali vladno interpretacijo, da se poleg dviga plač, torej tudi odprave nesorazmerij, v maso, ki bo na voljo, vključijo tudi sredstva za dvig regresa za prehrano in poračun regresa za letni dopust.

Pripravili smo še en predlog za dvig vrednosti PR, v katerem smo še bolj dosledno upoštevali tolikokrat poudarjene vladne namere. Po tem predlogu bi se osnovne vrednosti PR za vsa DM zvišala za nominalni znesek 243,88 evra, ki ga predstavlja 4,5-odstotni dvig vrednosti 65. PR, ki je najvišji PR plačne lestvice.

Dvig bi izvedli v dveh korakih. 1. 9. 2022 bi se vrednost vseh PR dvignila za 4,5 %, 1. 1. 2023 pa še za razliko od 4,5 % vrednosti posameznega PR do 243,88 evra. Predlog prinaša številne pozitivne učinke, sledi zavezo prejšnje vlade o odpravi uravnilovke v spodnjem delu plačne lestvice, ki se iz 24. PR premakne v 17. PR. Osnovne plače se s tem predlogom največ povečajo najranljivejšim (npr. 17. PR za 29,57 %, 25. PR za 21,60 %, 40. PR za 12 %, 50. PR za 8,10 %, 65. PR za 4,5 %).

Ministrica je oba predloga zavrnila, ponovno z obrazložitvijo, da nista v skladu z vladnimi cilji, sprememba razponov med PR pa predstavlja sistemsko spremembo. Pojasnilo, da s prejšnjo vlado dogovorjena odprava uravnilovke v spodnjem delu plačne lestvice pomeni prav to, ni bilo upoštevano. V nadaljevanju pogajanj so bila preslišana tudi opozorila sindikalnih predstavnikov, da pristop, ki ga predlaga in pri njem vztraja vladna stran, pomeni odklon od uvodnih besed predsednika vlade, izrečenih na prvi seji pogajalske komisije v novem mandatu. Večkrat je poudaril, da bomo najprej zagotovili podlage za izboljšanje položaja najslabše plačanih javnih uslužbencev. Morali smo se sprijazniti z dejstvom, da je pomoč najnižje plačanim po percepciji vlade zreducirana na enkratni poračun regresa za letni dopust. Zadnji sindikalni predlog, ki je sledil zagotovitom predsednika vlade (dvig vrednosti vseh PR za enak nominalni znesek s tem bi se osnovne plače najnižje uvrščenih dvignile za več kot 20 %, najvišje plačnih pa za 3,3 %, prag minimalne plače bi se spustil s sedanjega 24. PR v 19. PR), je vladna stran odločno zavrnila. Hkrati z zavrnitvijo sindikalnega predloga za olajšanje položaja najslabše plačanih se je vlada zelo angažirano in neomajno lotila odprave omejitve najvišjega PR, ki ga lahko dosežejo javni uslužbenci (namesto 57. PR je sedaj to zadnji PR plačne lestvice, ki bo od 1. 4. 2023 66. PR). To so utemeljevali, da se bodo absolutno prednostno lotili aktivnosti za uresničitev zavez in stavkovnih sporazumov, sklenjenih s prejšnjimi vladami, in da zato že potekajo pogajanja med vlado in sindikati s področja dejavnosti zdravstva in socialnega varstva. V sklopu teh zavez je tudi sklenitev normativnih delov kolektivne pogodbe (KP) dejavnosti, kjer jih še ni, torej tudi naše. Zaveza ene prejšnjih vlad je tudi podpis usklajenega aneksa k tarifnemu delu KP naše dejavnosti s spremembami in dopolnitvami v delu nabora delovnih mest, zato smo vod-

ji vladne pogajalske skupine naše dejavnosti, ministru Luki Mesecu, posredovali predlog za takojšen začetek pogajanj za KP dejavnosti obvezne socialne varnosti in ga pozvali k takojšnjemu sklicu seje pogajalske komisije za KP dejavnosti.

Večina reprezentativnih sindikatov se je, tudi zaradi pritiskov članov, ki so zahtevali takojšnje izplačilo poročila regresa, sprijaznila s predlogom, ki ni bil optimalen, in s časovnico, sugerirano s strani vlade- hkratni podpis vseh predloženih dokumentov, vključno s spremembami plačne lestvice in odprave omejitve 57. PR v ZSPJS, in odložitev aktivnosti za odpravo uravnilovke v spodnji tretjini plačne lestvice na začetek pogajanj o spremembah plačnega sistema in odpravi nesorazmerij, ki naj bi se po zagotovilih vlade začela takoj in končala do junija 2023.

12. 10. 2022 je zadostno število predstavnikov reprezentativnih sindikatov podpisalo Dogovor in anekse h KP dejavnosti in Kolektivno pogodbo za javni sektor (KPJS), ki so bili podlaga za:

- dvig regresa za prehrano na 6,15 evra/dan od 1. 9. 2022;
- poračun regresa za letni dopust za vse JU, ki so bili na dan 31. 5. 2022 uvrščeni do vključno 50. PR (zaradi številnih vprašanj poudarjam, da gre za PR delavca, dosežen z napredovanji, ne za osnovni PR DM)
 - do vključno 24. plačnega razreda 300,00 evrov neto (300 evrov neto),
 - od 25. do vključno 30. plačnega razreda 250,00 evrov neto,
 - od 31. do vključno 35. plačnega razreda 200,00 evrov neto,
 - od 36. do vključno 40. plačnega razreda 150,00 evrov neto,
 - od 41. do vključno 50. plačnega razreda 100,00 evrov neto;
- dvig vrednosti osnovnih PR DM in dodatkov za nevarnosti, specializacije in znanstvene naslove, povezane z delovnim področjem javnega uslužbenca za 4,5 %;
- dvig osnovnih PR DM s 1. 4. 2023 za 1 PR;
- upoštevanje doseženih napredovanj v javnem sektorju ob ponovni zaposlitvi (po prekinutvi) v javnem sektorju*,
- odprava omejitve 57. PR* (*zapisano v predlogu besedila Zakona o spremembah in dopolnitvah ZSPJS je spremljala izjava o neusklajenosti, saj smo sodelovali oziroma to pogojevali z odpravo uravnilovke v spodnjem delu plačne lestvice; neusklajenost pa poslancev koalicije ni odvrnila od sprejema Zakona o spremembah in dopolnitvah ZSPJS).

Sej centralne pogajalske komisije do 23. 1. 2023 ni bilo, potekala pa so ločena pogajanja in podpisi dogovorov z nekaterimi sindikati dejavnosti in poklicev. Nesistemiški dvigi plač v posameznih delih javnega sektorja so povzročili nezadovoljstvo na sindikalni strani, saj so bili prepoznani kot manifestacija vladne

odločenosti za razgradnjo plačnega sistema v javnem sektorju. Nesistemiški dvigi še poglobljajo že porušena razmerja, vzpostavljena ob prehodu na nov plačni sistem, in so krivični do vseh javnih uslužbencev, ki nismo deležni posebne obravnave z vladne strani (jasno je, da smo to zaposleni v dejavnostih, v katerih nismo grozili s stavkami in podobnimi izrazi nezadovoljstva, mnogi zato, ker nismo želeli, da posledice našega nezadovoljstva zaradi nesprejemljivega ravnanja vlade, občutijo nič krivi uporabniki naših storitev, saj se zavedamo, da so mnogi med njimi predstavniki ranljivih skupin).

10. 1. 2023 smo se sestali člani Pogajalske skupine sindikatov javnega sektorja in ugotovili, da v dejavnostih, v katerih so v času predhodne in tudi sedanje vlade zagrozili s stavko ali protestnimi aktivnostmi, sedaj povsem nesistemično, tudi v nasprotju z veljavnim zakonom in dogovori, dvigujejo plače oziroma jim dvige in druge ugodnosti obljubljajo, pri čemer predstavniki vlade poudarjajo, da samo izpolnjujejo sporazume in dogovore pretekle vlade in tako potrjujejo svojo demokratičnost in spoštovanje dogovorjenega. Žal, le selektivno, saj pri tem ignorirajo nekatere druge dogovore in zagotovila, ki so jih dali. Tudi v naši dejavnosti imamo npr. že od leta 2017 z vlado dogovorjeno uveljavitev aneksa k tarifnemu delu Kolektivne pogodbe obvezne socialne varnosti, že od leta 2019 čakamo na začetek pogajanj za sklenitev Kolektivne pogodbe dejavnosti obvezne socialne varnosti, ki vključuje tudi normativni del- v dogovoru z Janševo vlado, na katerega spoštovanje se sedanja vlada sklicuje, je zelo jasno zapisana zaveza, da bodo sklenjene normativne pogodbe v vseh dejavnostih, ki jih še nimajo.

Z dvigom minimalne plače se je še povečalo število prejemnikov minimalne plače, ki jo bodo prejeli vsi javni uslužbenci, ki z napredovanji dosežejo 26. PR. Ob tem je jasno, da ni problematičen dvig minimalne plače, ki sledi dvigu cen življenjskih stroškov, problematična je uravnilovka, ki bi jo z upoštevanjem predlogov naše pogajalske skupine, npr. da se s spremembo vrednosti plačnih razredov pomembno zniža PR, katerega vrednost je enaka minimalni plači (17. PR).

Predstavniki sindikatov vseh dejavnosti smo poročali o nezadovoljstvu članov, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje, odločeni so za aktivno sodelovanje v protestnih in tudi stavkovnih aktivnostih, v nekaterih dejavnostih so že začeli s stavkovnimi aktivnostmi.

Dogovorili smo se za izvedbo naslednjih aktivnosti:

18. 1. 2023 smo organizirali novinarsko konferenco, na kateri je vodja Pogajalske skupine sindikatov javnega sektorja Jakob Počivavšek povzel nesprejemljiva dejanja in ravnanja vlade, ki niso v skladu z oktobra podpisanim dogovorom in danimi zavezami. Predstavil je zahteve reprezentativnih sindikatov javnega sektorja, ki so v skladu z omenjenim dogovorom in zavezami vlade, in napovedal nadaljnje

aktivnosti, ki bodo odvisne od odziva in nadaljnjih ravnanj vlade.

Navedeno je povzeto v izjavi za javnost.

Na MJU je bil posredovan dokument s sindikalnimi predlogi izhodišč za sistemske spremembe plačnega sistema. Tako izjava za javnost kot predlogi izhodišč (sliki 1 in 2) sta članom SDZS dostopna na LotusNotesu v zavihku SINDIKAT- IZVRŠILNI ODBOR- ČLANKI.

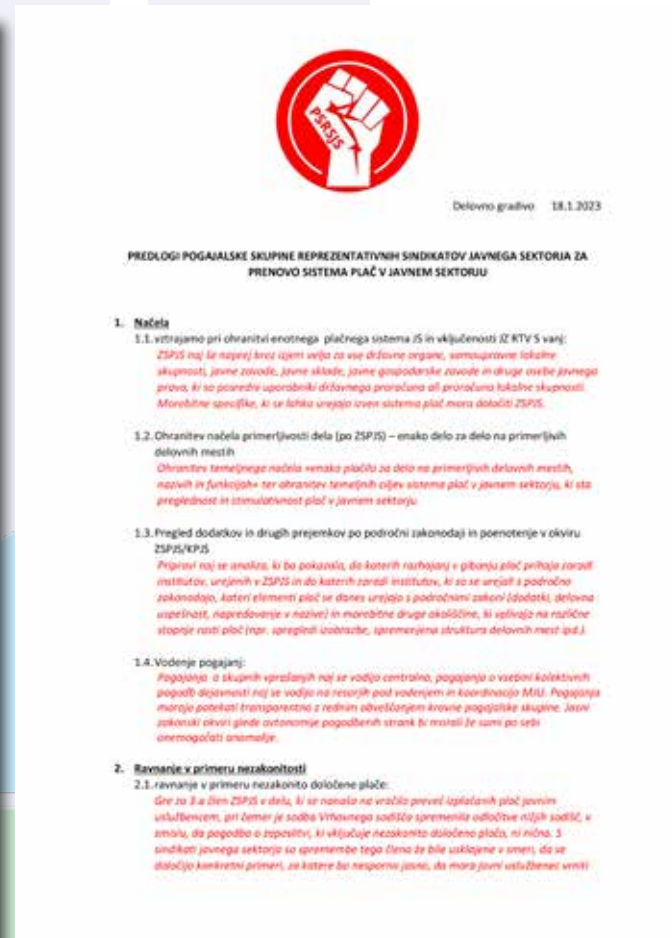
Takoj naslednji dan smo od ministrice za javno upravo prejeli vabilo na sejo pogajalske skupine, ki je bila 23. januarja. V vabilu je bila zapisana ena točka dnevnega reda: "Predstavitve stanja in ključnih izzivov na področju plačnega sistema v javnem sektorju in dogovor o nadaljnjih aktivnostih in dinamiki usklajevanja sprememb plačnega sistema v javnem sektorju in odpravi nesorazmerij." Vabilu ni bilo priloženega gradiva, ker vlada še vedno ni obravnavala izhodišč za spremembo plačnega sistema. Sprememba bi morala biti potrjena in posredovana sindikatom javnega sektorja do 13. novembra 2023. Kot smo lahko razbrali iz medijskih izjav predsednika vlade, je obravnava omenjenih izhodišč odložena še za najmanj 14 dni, kar pomeni, da bo vlada za več kot dva meseca zamudila dogovorjeni rok, kar predstavlja kršitev Dogovora.

Na seji pogajalske komisije nam je državna sekretarka z ministrstva za finance predstavila shemo in položaj javnih financ:

- Stanje javnih financ in pričakovanja za naprej (<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/SOJ-dokumenti-za-objavo/Zaposleni-in-place-pojasnilo-stevila/Stanje-javnih-financ-in-pricakovanja-za-naprej.pdf>, pdf, 591 KB)

Nato je ministrica za javno upravo predstavila dopolnjeno analizo o gibanju plač, ki nam je bila predstavljena že na uvodnih pogajanjih po volitvah:

- Informacija glede števila zaposlenih in plač v javnem sektorju v obdobju 2008–2022 (<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/SOJ-dokumenti-za-objavo/Zaposleni-in-place-pojasnilo-stevila/informacija-glede-stevila-zaposlenih-in-plac-v-javnem-sektorju-v-obdobju-20082022.pdf>, pdf, 363 KB)
- Informacija glede števila zaposlenih in plač v javnem sektorju v obdobju 2008–2022 (predstavitve za sejo pogajalske komisije 23. 1. 2023) (<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.gov.si%2Fassets%2Fministrstva%2FMJU%2FSOJ-dokumenti-za-objavo%2FZaposleni-in-place-pojasnilo-stevila%2Finformacija-glede-stevila-zaposlenih-in-plac-v-javnem-sektorju-v-obdobju-2008-2022-predstavitve-za-sejo-pogajalske-komisije-23.-1.-2023.pptx&wdOrigin=BROWSELINK>, pptx, 639 KB)

Slika 1 in 2. Prvi strani Izjave za javnost in Predlogov izhodišča za sistemske spremembe plačnega sistema. Oba dokumenta sta članom SDZS dostopna na LotusNotesu v zavihku SINDIKAT - IZVRŠILNI ODBOR - ČLANKI.

- Pregled višin dodatkov v javnem sektorju, kot jih določata Zakon o sistemu plac v javnem sektorju (ZSPJS) in Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS), oktober 2022 (<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/SOJ-dokumenti-za-objavo/Zaposleni-in-place-pojasnilo-stevila/Pregled-visin-dodatkov-v-javnem-sektorju-kot-jih-dolocata-Zakon-o-sistemu-plac-v-javnem-sektorju-ZSPJS-in-Kolektivna-pogodba-za-javni-sektor-KPJS-oktober-2022.pdf>, pdf, 138 KB)

Na sindikalni strani smo gradivo ocenili kot dobro, dogovorili smo se, da bomo posredovali predloge za dopolnitev.

V nadaljevanju je bil predstavljen vladni predlog časovne dinamike usklajevanja posameznih faz prenove plačnega sistema in odprave nesorazmerij v osnovnih plačah v obdobju do 30. 6. 2023:

13. 2. 2023 bodo na seji pogajalske komisije predstavljena izhodišča za spremembo plačnega sistema v javnem sektorju, ki so ji pripravili na MJU, in jih bo vlada potrdila na seji v roku 14 dni.

Do 14. 3. 2023 bodo na seji pogajalske komisije predstavili predlog osnutka zakona o spre-

membah ZSPJS in vladni predlog za odpravo nesorazmerij.

Sledila bodo pogajanja o normativnem delu (spremembe ZSPJS) do konca marca, nato bo na vrsti usklajevanje zakona. Predvidoma do 30. 6. 2023 naj bi bila podpisana izjava o usklajenosti, predlog zakona pa posredovan za sprejem v DZ.

Do 30. 9. 2023 bodo potekala pogajanja o odpravi nesorazmerij, ločeno za vsako KP dejavnosti. Enkrat mesečno se bomo s potekom pogajanj po dejavnostih seznanili na centralni pogajalski komisiji.

Do konca leta 2023 naj bi bila realizirana izdaja vseh zakonskih in podzakonskih aktov, povezanih z odpravo nesorazmerij.

Za izhodišče pri ugotavljanju nesorazmerij bo upoštevano stanje leta 2018. V takratnem dogovoru je bilo zapisano, da so s povišanjem plač na podlagi dogovora odpravljena nesorazmerja v osnovnih plačah (naj spomnim, da je bil to pogoj vlade za dvig osnovnih PR DM za 2 do 3 PR). To bi, po našem razumevanju, pomenilo ugotavljanje nesorazmerij, povzročenih z ločenimi dvigi PR DM v dejavnostih zdravstva, socialnega varstva in šolstva, kar je sprejemljivo.

Na sindikalni strani smo poudarili, da morajo pogajanja za prenovo plačnega sistema in

odpravo nesorazmerij potekati hkrati, nujna je takojšnja odprava uravnilovke v spodnjem delu plačne lestvice in zagotovitev osnovnih plač, ki bodo dovolj stimulativne za zaposlovanje in ostajanje strokovnih kadrov v javnem sektorju.

II. Načrtovane aktivnosti na ravni sindikata dejavnosti

V mesecu marcu se bodo na podlagi trenutno znanih dejstev začela intenzivna pogajanja za odpravo plačnih nesorazmerij v okviru pogajalske skupine za našo dejavnost. Poleg odprave nesorazmerij v tarifnem delu kolektivne pogodbe dejavnosti bomo vztrajali pri uveljavitvi že dogovorjenega dopolnjenega nabora delovnih mest in pri takojšnjem začetku pogajanj za normativni del, ki ga v KP naše dejavnosti še nimamo.

Sodelovali bomo tudi pri pogajanjih o spremembah plačnega sistema in usklajevanju Zakona o spremembah ZSPJS.

Nataša Kûs
Predstavnica sindikata dejavnosti
v pogajalski komisiji

Volitve v organe Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije v mandatnem obdobju 2023 – 2026

Decembra 2022 so bile izvedene volitve v organe Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije:

- za predsednico Sindikata je bila izvoljena Marjetka Ferčak;
- za sindikalnega zaupnika Direkcije je bila izvoljena Miha Merlak;
- za sindikalno zaupnico sindikalne enote Koper je bila izvoljena Ingrid Gorenšek;
- za sindikalno zaupnico sindikalne enote Kranj je bila izvoljena Ksenija Puškar;
- za sindikalno zaupnico sindikalne enote Krško je bila izvoljena Mateja Pajič;
- za sindikalno zaupnico sindikalne enote Maribor je bila izvoljena Nina Joksovič;
- za sindikalnega zaupnika sindikalne enote Murska Sobota je bil izvoljen Zlatko Kostrič;
- za sindikalno zaupnico sindikalne enote Nova Gorica je bila izvoljena Ula Marić;
- za sindikalno zaupnico sindikalne enote Novo mesto je bila izvoljena Melita Matko;
- za sindikalnega zaupnika sindikalne enote Ravne na Koroškem je bila izvoljena Kristina Seitl.

Za članice nadzornega odbora so bile izvoljene: Alenka Martinčič, Jana Mrak in Mojca Nedoh.

Marjetka Ferčak

predstavitev predsednice Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije

Spoštovani.

Stara sem 38 let in že od rojstva živim v prijetni mali vasici Lipa, v občini Beltinci, blizu Murske Sobotice. Že kot otrok sem bila vedno radovedna, zgovorna in vedno dobre volje, kar se ni spremenilo. Na življenje skušam vedno gledati pozitivno.

Po končani osnovni in srednji ekonomski šoli sem se odločila za študij računovodstva in ekonomije, tako sem leta 2016 tudi diplomirala na Fakulteti za komercialne in poslovne vede v Celju in pridobila poklic diplomirane ekonomistke. Že med študijem sem opravljala računovodska dela v podjetju mojih staršev, 10 let pa sem opravljala delo v trgovinski dejavnosti. Pred dobrim letom sem se zaposlila na ZZSZ in uspešno opravila tudi izpit iz upravnega postopka.

Imam družino in 2 hčerki, stari 6 in 3 leta. V prostem času sem aktivna v različnih društvih, amaterskem dramskem krožku in v pevskem zboru. Vedno rada sodelujem in tudi povezujem razne prireditve v domačem okolju.

Rada tudi pomagam, kadar me kdo zaprosi za pomoč. Menim, da v sebi nosim empatijo do vsakega človeka, zato sem tudi ves čas zaposlitve v članjena v sindikat, tako v prejšnji službi, kot tudi na ZZSZ. Prav zaradi tega sem tudi kandidirala za predsednico Sindikata delavcev zdravstvenega zavarovanja Slovenije. Bila sem izvoljena, na kar sem zelo ponosna in upam, da bom z delom v sindikatu upravičila izkazano zaupanje članic in članov sindikata.

OBČASNIK
novice & obvestila

Založnik in izdajatelj:

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
Miklošičeva c. 24, Ljubljana

Za izdajatelja:

doc. dr. Tatjana Mlakar,
generalna direktorica

Urednik:

Damjan Kos

Uredništvo:

Nataša Grosar,
tel.: 01 30 77 541
e-pošta: natasa.grosar@zzzs.si

Oblikovanje in prelom:

Danila Perhavec

OBČASNIK

izhaja po potrebi in občasno v dveh različnih izdajah:

akti & navodila,

ki je namenjena predvsem izvajalcem zdravstvenih storitev (javnim zdravstvenim zavodom in zasebnikom) in dobaviteljem medicinskih pripomočkov

novice & obvestila,

ki je namenjena predvsem obveščanju zaposlenih in organov upravljanja ZZSZ

ISSN 1318-8887,
Ljubljana, januar 2023